

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

budapest, 1984. június 20.

bel

s z e r d a

sb0001 4 160 mtib1001

nyári könyvtármenetrend

1984. június 20. - a legtöbb könyvtárban a következő hetekben-hónapokban kezdik el a szokásos felújítást, karbantartást, leltárt készítenek, ellenőrzik a könyvek épségét. nagyobb könyvtáraink az idén is igyekeznek összehangolni nyári terveiket, hogy lehetőleg ne egyszerre zárjanak be az olvasóközönség előtt.

az országos széchenyi könyvtár július elején kezdi meg a több hónapos költözködést új otthonába. jelenleg mintegy 70 ezer kötet már a várban van, az 1985 áprilisi átadásig - pontos ütemterv szerint - hatmillió, ugynevezett könyvtári egységet: könyvet, ujságot, folyóiratot és aprónyomtatványt kell átszállítani és elhelyezni az új épületben. a könyvtár dolgozóinak munkáját dicséri, hogy a magyar könyvtár-történetben eddig sosem látott nagyarányú költözködést igyekeznek a nyitvatartás zavarása nélkül elvégezni. csupán augusztusban tartanak majd zárva: a nyári szünet alatt nemcsak a könyvek ládázását és szállítását tudják nagyobb ütemben folytatni, de elvégzik a szokásos nyári nagytakarítást és selejtezést is. olvasószolgálatuk azonban ez alatt is hívható lesz, s válaszolnak a hozzájuk érkező levelekre is. a tervek szerint az országos széchenyi könyvtár csak a költözés utolsó hónapjaiban, 1985 elején fogja olvasószolgálatát szüneteltetni.

az egyetemi és főiskolai vizsgaidőszak befejeztével július elsején bezárja kapuit a gorkij könyvtár. itt a szokásosnál is tovább tart majd a nyári szünet, ugyanis a könyvtár történetében először teljes leltárt tartanak: augusztus végéig mintegy 300 ezer

kötetet vesznek majd kézbe. a korábbi, semmelweis utcai épületből mintegy negyedszázada költözött az intézmény jelenlegi, molnár utcai otthonába, a nyári szünetet felhasználják majd a könyvtár meglehetősen „elfáradt”, belső tereinek megfiatalítására is. a közeljövőben várható teljes felújítás előtt már idén nyáron rendbehozzák az olvasó- és kölcsönző termeket.

a fővárosi szabó ervin könyvtár központja július 20-tól augusztus végéig tart zárva. a hosszú szünet oka, hogy a csaknem százéves műemléképület régi típusu, többségében elavult és megrongálódott ajtait, ablakait ki kell cserélni, illetve meg kell javítani. a hálózathoz tartozó 112 kisebb könyvtár közül félszáz zárja be ajtaját hosszabb-rövidebb időre, de úgy, hogy minden kerületben legalább egy-egy nagyobb könyvtár, illetve fiók állandóan nyitva legyen. /folyt. köv./

kp/gg/gw
00.10 200684 2416

--

sb0002 4 160 mtib1002

nyári könyvtármenetrend /2. rész/

júliusban zár be az mta könyvtára is: július 2-től 14-ig a szokásos karbantartási és ellenőrzési munkákon kívül elsősorban két külső raktárakat rendezik majd. jelenleg az akadémiai könyvtár anyagának mintegy kétharmada külső raktárakban van; a raktározás gondjain enyhíteni fog majd, ha néhány év múlva a könyvtár birtokba veheti a könyvtári célokra átépített szomszédos bérházat is. a tervek szerint itt helyezik el majd a feldolgozó részleget és az olvasótermet is, míg a könyvtár híres kéziratára, valamint a keleti könyvtár a régi épületben marad.

egy hónapra zárja be kapuit több nagyobb könyvtárunk is: júliusban az országos műszaki információs központ, a statisztikai hivatal és a budapesti műszaki egyetem könyvtára, augusztusban az országos pedagógiai könyvtár és a marx károly közgazdaságtudományi egyetem könyvtára szünetelteti a szolgáltatásokat. /mti/

kp/gg/ag/gw ie
00.11 200684 0937

--

sb0003 4 150 mtib1003

termelési szolgáltató kisvállalkozások /1. rész/

1984. június 20. - az ipari vállalatoknál a fizikai dolgozóknak alig fele végez közvetlen termelőmunkát, a többi különféle kiegészítő feladatokat lát el, például karbantartást végez, készletez, raktároz. ez azért alakult így, mert a vállalatok karbantartó, szállító és egyéb kiszolgáló egységeik kialakításánál önellátásra rendezkedtek be. e szervezetek munkaidejüket nem tudják kellőképpen kihasználni, mert a vállalatok azok kapacitását nem töltik ki kellőképpen. a munkaidő és az eszközök kihasználása nagymértékben javulna, ha e szervezetek önállóan tevékenykedve egyszerre több üzemet szolgáltatóknak ki. ennek érdekében az ipari minisztérium pályázati felhívást tett közzé termelési szolgáltató kisvállalkozások létrehozására. olyan, a minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatok és ezek társulásainak jelentkezését várják, amelyek szolgáltató leányvállalat alapításával, ilyen üzemek önállósításával, vagy szolgáltató közös vállalat létrehozásával vállalják, hogy a szolgáltatások szélesebb körét nyújtják egy vagy több vállalat igényeinek megfelelően. például elvégzik az épületek, gépek javítását, karbantartását, pótalkatrészt gyártanak, áruszállítást és beszerzést, készletezést vállalnak, kivitelezik az újításokat.

mint ismeretes, az utóbbi időben az egyéni vállalkozó kedv alapján széles körben alakultak polgári jogi társaságok, magán- és vállalati gmk-k. működésük általában hasznos, szolgáltatásaik egy részét a vállalatok is igénybe veszik. kevés azonban az olyan állami gazdálkodó egység, amely leányvállalat, vagy közös vállalat alapításával oldja meg szállítási, karbantartási tevékenységét. pedig épp e két területen szükséges az önellátás mihamarabbi megszüntetése, a vállalatok közötti kooperáció kialakítása. jelenleg csupán 12-14 ezren dolgoznak szakosított karbantartó vállalatnál. a vállalati karbantartó műhelyekben viszont közel 130 ezer dolgozó, az ipari szakmunkások 25 százaléka tevékenykedik. ez utóbbiak munkájának ésszerű megszervezése, az itt működtetett eszközök jobb kihasználása, a műszaki színvonal emelése olyan tartalékokat mozgósíthat, ami az egész ipar termelékenységére kedvezően hat, hiszen a karbantartás minősége közvetlenül befolyásolja a termelés mennyiségét, minőségét, hatékonyságát. /folyt. köv./
őz/ka/kö sl/gw
00.12 200684 2333

--

sb0004 4 150 mtib1004

termelési szolgáltató kisvállalkozások /2. rész/

a karbantartás mellett sürgető a szállítás ésszerűbb megszervezése is, hiszen jelenleg az ország tehergépkocsi állományának mindössze 20 százaléka van a fuvarozó vállalatok tulajdonában, ugyanakkor az áruszállítás felét bonyolítják le. vagyis járművek kihasználtsága, gépkocsivezetők teljesítménye a vállalatok, közületek teljesítményéhez viszonyítva négyszeres.

a fejlett ipari országokban ma már kialakult gyakorlat a szakosodott háttér-ipari és szolgáltató, többnyire kisebb vállalkozások rendszere. a legutóbbi évben hazánkban is alakult néhány olyan leányvállalat, amely a kisvállalati szabályozás keretei között, önálló jogi személyként segíti szolgáltatásaival a termelést. az ipari közlönyben megjelent pályázati felhívás e ma még ritka, ám kívánatos szervezeti forma elterjesztését kívánja előmozdítani. /mti/

őz/ka/kö sl/gw ie
00.13 200684 0910

--

sb0005 4 130 mtib1005

pályázat parképítésére

1984. június 20. - a kisz központi bizottsága és az állami ifjúsági bizottság - a hazafias népfront országos tanácsa, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium, az országos környezet- és természetvédelmi hivatal, valamint a kertészeti egyesülés támogatásával - szabadidőpark-építő pályázatot hirdet.

a pályázat célja, hogy olyan, többféleképpen hasznosítható - pihenésre, játékokra, sportolásra egyaránt alkalmas - parkok épüljenek, amelyek tervezésük és kivitelezésük ésszerűségét, ujszerűségét és a társadalmi összefogást tekintve példamutatóak, és mintaként szolgálhatnak hasonló rendeltetésű parkok létesítéséhez másutt is.

a pályázat elő kívánja segíteni a lakóhelyi környezeti kultúra fejlesztését, a városok, a községek szépítését is.

a meghirdető szervek anyagiakkal, műszaki tervekkel, szakmai tanácsadással, növények kedvezményes juttatásával segítik az építőket. a támogatás mértéke elfogadott pályázatonként 100.000 forint.

a pályaművekkel kapcsolatos alapvető követelmény, hogy azok

költségvetési becslést is magukban foglaló, igényes vázlatot tartalmazzanak. a pályázók fogalmazzák meg részletesen a park kialakításával összefüggő elképzeléseiket, hogy hol, mekkora területen, milyen természeti viszonyok között építenék. rögzítsék a rendelkezésre álló helyi erőforrásokat, a társadalmi munka és az anyagi eszközök mértékét, az anyagbeszerzési, a kivitelezési ötleteket, lehetőségeket, a rendelkezésre álló szakértői, szakmai háttérrel. jelezzék, hogy milyen és mekkora központi segítséget igényelnek a park építéséhez, milyen mintaterveket, növényeket, szakmai segítséget kérnek. a megépítendő park utógondozásával kapcsolatos terveik is szerepeljenek a pályázatban.

a pályaműveket 1984 október elsejéig kell beküldeni a kisz központi bizottsága lakóhelyi munkabizottsága részére. cím: 1388. budapest, postafiók 72. /mti/

k/na/mz/bc/gw ie
00.14 200684 1970

--

sb0006 4 150 mtib1006

új módszerek a vasuti járműjavításban /1. rész/

1984. június 15. - a vasutnak a beruházási lehetőségeik szűkülése miatt, nincs módja nagyobb számban új jármű vásárlására, így magas színvonalú javító-karbantartó munkával a meglévő járműpark élettartamát kell meghosszabbítani. a mozdonyok, vasuti kocsik természetes elhasználódása, valamint a gépi rakodásokból, balesetekből, és a szándékos rongálásból eredő sérülések miatt szükséges javításokra évente több milliárd forintot fordít a MÁV; az idén ez az összeg meghaladja az 3,5 milliárd forintot.

gondot okoz, hogy a fenntartási-javítási munkakörökben egyre kevesebben dolgoznak: 1970 óta 2000-rel csökkent a létszám, ráadásul főként a gyakorlott, több szakmához is értő szakmunkások kerestek másutt munkát.

a MÁV-nál a javítások hatékonyságának növelésére keresik a legjobbnak ígérkező lehetőségeket. az egyik módszer: tehermentesítik a nyolc nagy járműjavító üzemet, ahol a legkedvezőtlenebb a munkaerőhelyzet. a cél, hogy ezeken a műszakilag jól felszerelt, korszerű javítóbázisokon a lehetőség szerint csak a járművek teljes felújítását, korszerűsítését végezzék. a mozdonyok középjavítását igyekeznek áttelepíteni az üzefőnökségek javítótelepeire, ahol évente 250-280 ezer teherkocsi fordul meg „futójavításon”, a továbbiakban fokozatosan megteremtik a nagyobb követelményekhez kötött fenntartási munka műszaki feltételeit is.

egyebek között a munkaerőgondok enyhítésére szolgál, hogy diagnosztizáló berendezések, műszerek segítségével megpróbálják a tényleges elhasználódáshoz kapcsolni a szükséges időszakos javításokat; csak ott javítanak, szerelnek, ahol az valóban indokolt. vizsgálják a lehetőségét annak is, hogyan lehet a javítások közötti időszakokat - természetesen a biztonsági követelmények betartásával - meghosszabbítani, illetve a jármű valóságos állapotától függővé tenni. diagnosztikai állomás működik már dombóváron és szolnokon. /folyt. köv./

bi/pá/jf/gw
00.15 200684 1970

--

sb0007 4 150 mtib1007

új módszerek a vasuti járműjavításban /2. rész/

a máv rákényszerült arra is, hogy más vasuti munkaterületeken, illetve nem vasuti vállalatoknál keressen szabad kapacitást a járművek javítására. kialakítottak már néhány kihelyezett részleget - például békéscsabán és kisujszálláson -, ahol a nagy javítóbázisok felügyeletével dolgoznak. tárgyalásokat folytatnak külső vállalatokkal, termelőszövetkezetekkel is közös beruházásu javítótelepek létrehozásáról. ez előnyös lenne a másik félnek is, hiszen sok helyen éppen az a gond, hogy munkaerő van, csak a munkalehetőség hiányzik. egyebek között a bácsépszerrel tárgyalnak közös beruházásról.

a vasutnál is nehézséget okoz a hiányos alkatrészellátás. a járműjavító üzemek kénytelenek kapacitásuk 12-13 százalékát alkatrészgyártásra fordítani, mivel a gyári szállítások gyakran késnek, s alapvető cikkek hosszú időn át a hiánylistán vannak. olyamyrá így van ez, hogy ma már a teherkocsikhoz szükséges valamennyi alkatrészt, s a személykocsik alkatrészeinek is jó részét a vasuti járműjavító üzemekben készítik, rengeteg időt, energiát elvonva a tényleges javító-fenntartó munkától. /mti/

bi/pá/jf/fe/gw ie
00.15 200684 1176

--

sb0008 4 150 mtib1008

csomagoló gépek

1984. június 20. - az idén már folyamatosan készítik a keresett automata és félautomata zsugorfóliázó, folyadéktöltő gépeket a szécsényi ii. rákóczi ferenc termelőszövetkezet ipari üzemében. az egy-másfélmillió forint értékű berendezéseket már szinte a gyártószalagon megvásárolják. a vevői között a gyógyszeripartól a pincegazdaságokig szinte minden iparág megtalálható. a szövetkezet szakemberei közben már továbbfejlesztik a berendezést. többek között butorok csomagolására alkalmas változatát is kifejlesztik. sikerült megoldaniuk azt is, hogy az automata zsugorfóliázó gépek művelési sebessége szinkronban legyen a konzervipari, ugynevezett palettázó gépekkel. ezzel nemcsak a hazai konzervgyárak nyernek, de a magyar élelmiszeripari gépgyártás exportlehetőségei is javulnak, ami máris lemérhető az érintett szovjet importőrök érdeklődésén. a folyadéktöltő automaták iránt kinában és algériában mutatkozik kereslet. készül a folyadéktöltő automata olyan változata, amely a folyadékön kívül porok és granulátumok csomagolására is alkalmas. /mti/

csiz/mfné/kz/gw ie
00.16 200684 1101

--

sb0009 4 180 mtib1009

megalakult az állatkertek szövetsége

1984. június 20. - szövetségbe tömörültek a hazai állat- és növénykertek. céljuk az, hogy egymást segítve ápolják és fejlesszék a magyar állatkerti kultúrát. ennek érdekében a szövetség elősegíti az intézmények sokoldalú együttműködését, hozzájárul a szakmai munka színvonalának emeléséhez, és szervezi az állatkertek közös - regionális vagy országos jellegű - rendezvényeit. a szövetségnek tagja a fővárosi állat- és növénykert, továbbá a nyolc vidéki intézmény: a debreceni, a győri, a jászberényi, a kecskeméti, a miskolci, a nyíregyházi, a pécsi és a veszprémi állatkert, valamint a budavidéki állami erdő- és vadgazdaság, s a diszmadártenyésztő egyesület kaposvári és pécsi csoportja.

fülöp istván, a mecseki kulturpark igazgatója, a szövetség elnöke, az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondta, hogy napjainkban, a jelek szerint, minden megye, vagy legalábbis majdnem minden megye kisebb-nagyobb állatkertet, vadsparkot akar létrehozni. a szövetség támogatja ezt a törekvést, hiszen a zoológia

és a botanika magas szintű művelését, a biológiai és a természetvédelmi ismeretterjesztést, a közművelődés és a közoktatás fejlesztését szolgálják ezek az intézmények.

az állatkertek szakmai munkájának segítésére tudományos tanácsot hozott létre a szövetség, ennek feladata lesz a tudományos eredmények, elméleti és gyakorlati tapasztalatok összegzése, terjesztése. évégett tudományos füzeteket adnak ki. jövőre megjelenik az első magyar állatkerti évkönyv. a tenyésztői színvonal emelése érdekében hazánkban is megvalósítják az állatkerti vadak általános törzskönyvezését. a szövetség első országos rendezvényére hamarosan sor kerül: július 27. és 29. között országos kisállatkiállítást és -vásárt tartanak boglárlellén. /mti/

igó/bné/kz/gw ie
00.17 200684 1822

-.-

sb0010 4 170 mtib1010

virágpompában az óriáskaktuszok

1984. június 20. - a szegedi józsef attila tudományegyetem botanikuskertjének leglátványosabb része ezekben a napokban az a növényház, amelybe csupa két-három méter magas oszlopkaktuszt és hatalmas medvetalp-kaktuszokat telepítettek. a tüskés óriások teljes virágpompájukban vannak. a formájuk szinte azonos, csak színárnyalatban, tüskézetben térnek el valamelyest egymástól. vannak halványabb és sötétebb zöldek, rövidebb, illetve hosszabb tüskézetűek. ezt az egyébként csak egészen közelről észrevehető különbséget most a virágok színe, formája már messziről elárulja. most bárki meggyőződhet arról, hogy milyen páratlanul gazdag az európa-hírű szegedi botanikuskert fajta-gyűjteménye.

a legtöbb virág a medvetalp-kaktuszokon pompázik. a vastag, husos levelek szélein füzérszerűen helyezkednek el a szirmok. elnyílásuk után mákgubóhoz hasonló nagy termések maradnak vissza. a növény hazájában - közép- és dél-amerikában - kitűnő minőségű szeszesitalokat készítenek belőlük. /mti/

tób/kz/gw ie
00.17 200684 1049

-.-

sb0011 4 160 mtib1011

filmfesztivál münchenben

1984. június 20. - bacsó péter „te rongyos élet,, és mészáros mártá az idei cannes-i filmfesztivál zsürijének különdíjával jutalmazott „napló gyermekeimnek,, című alkotása képviseli a magyar filmművészetet a müncheni nemzetközi filmfesztiválon, amelyet június 23. és július 1. között rendeznek meg a bajor fővárosban. az eseményen részt vesz a két produkció rendezője, valamint a te rongyos élet operatőre, andor tamás is. /mti/

k/Lg/km/gw ie
00.18 200684 0485

-.-

sb0012 4 160 mtib1012

eszperantó nyelvű tanulmányok

1984. június 20. - husz eszperantó nyelvű tanulmányt ajándékozott a szegedi somogyi könyvtár országos eszperantó gyűjteményének pechan alfonsz tanár, a nemzetközi eszperantó vizsgáztató bizottság elnöke. fontos orvosi, történelmi, műszaki, eszperantó nyelvtörténeti kutatások anyagát tartalmazzák. ugyancsak az országos eszperantó gyűjteménybe került kisházi margit tanár 22 oldalas tanulmánya a hódmezővásárhelyi „béke,, /paco/ eszperantó csoport történetéről. /mti/

dén/f/kz/gw ie
00.19 200684 0530

-.-

sb0013 4 160 mtib1013

palóc népművészeti kiállítás varsóban

1984. június 20. - a varsói magyar intézetben nyílik kiállítás június 28-án a balassagyarmati palóc muzeum gazdag néprajzi-népművészeti gyűjteményéből. a tárlaton kiállított mintegy négyszáz tárgy teljes áttekintést ad nógrád megye néprajzáról, népviseletéről, látható lesz egy vizslási és egy őrhalmi menyecskeöltözet, viseleti textiliák, szövessel, himzéssel díszített lepedők, párnák, dummahuzatok, faragott népi butorok, kerámiák, a háztartásban és a ház körül használt régi eszközök, faragott dísz tárgyak, a palóc pásztorművészet remekei. a kiállítást zólyomi józsef, a balassagyarmati palóc muzeum igazgatója rendezi.

/mti/

csiz/mfné/kz/gw ie
00.28 200684 0704

-.-

sb0014 4 130 mtib1014 /közönségszolgálat/

ujra közlekedő villamosok

1984. június 20. - szerda reggeltől újra közlekedik a 30-as villamos a ferenc körút és kispeszt-határut, valamint a 31-es villamos a közvágóhid és kispeszt-határut közötti vonalon. ezek a járatok június 11-e óta szüneteltek, mert a gubacsi uton a kén utcánál beszakadt az uttest. a villamossínek helyreállították, a közúti forgalmat azonban még akadályozza a csatorna helyreállítása a gubacsi utnak ezen a szakaszán. a csatornázási művek közlése szerint július végéig befejezik ezt a munkát is. /mti/

me/mz olt

09.20 200684 0555

-.-

sb0015 4 150 mtib1015

elutazott aden kormányzója

1984. június 20. - mahmood abdulla arasi, a jemeni népi demokratikus köztársaság fővárosa, aden kormányzója, - aki küldöttség élén hivatalos látogatáson tartózkodott budapesten - szerdán elutazott hazánkba. a delegáció itt tartózkodása során tájékozódott a főváros fejlődéséről, fejlesztési terveiről, különös tekintettel a közmű-beruházások, a lakás- és gyermekintézmények tervezésére, építésére. tanulmányozta a város-vezetés legfontosabb kérdéseit, a tanácsok tevékenységét. a delegáció búcsúztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke. /mti/

mz olt

09.20 200684 0643

MK

-.-

sb0016 4 150 mtib1016

elhunyt dr. kuklis lajos

1984. június 20. - dr. kuklis lajos, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, nyugállományú rendőr-alezredes, aki 1934 óta volt a párt tagja, 70. életévében elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása katonai tiszteletadás mellett június 25-én, hétfőn 15 órakor lesz a rákoskeresztúri uj-köztemetőben.

mszmp vii. kerületi bizottsága
budapesti rendőrfőkapitányság
magyar ellenállók, antifasiszták szövetsége

/mti/ mz olt

09.37 200684 0548

--

sb0017 4 150 mtib1017

akácfa termelési rendszer

1984. június 20. - az akácfa iparszerű termelésére és hasznosítására rendszert dolgozott ki az erdészeti tudományos intézet. a rendszer a nemesített facsemeték ültetésétől, ápolásától a vágásig előírja a technológiát, és biztosítja a legcélszerűbb technikai eszközöket is. megközelítően 20 százalékkal nagyobb jövedelmezőséget garantál. alkalmazásával több nyersanyaghoz juthatnak az erdőgazdaságok. az akácfa iparszerű termelési módszere már külföldön - a többi között Japánban és Ausztráliában is érdeklődést keltett.

a legkorszerűbb termelési mód bevezetését több évtizedes nemesítési munka előzte meg. a kutatók figyelme már korábban a gyorsan növekvő, a nyersanyag-utánpótlást rövid idő alatt biztosító akác felé fordult. csak hogy a nálunk honos akácok változatos formájú törzsük miatt ipari feldolgozásra kevésbé voltak alkalmasak. a szakemberek ezért egyenestörzsű fajtákat nemesítettek ki. egyik részük vastag dereka miatt fűrészárúnak való, másik részük karcsu és magasba nyulik, tehát oszlopnak, rudfának kiváló. az akácméz-termelés fokozására később virágzó fajtákat is kinemesítettek, ezzel meghosszabbíthatják a nektárgyűjtés szezonját. már tíz akác-fajta közül választhatják ki az erdőtelepítőket a legalkalmasabbat.

MK

elsőként a szolnoki erdő- és fafeldolgozó gazdaság ismerte fel a rendszer jelentőségét; akácosainak felujtására alkalmazza az intézet eljárását. a gazdaság Mikebudai telepén másfél millió nemes akác-csemetét készítenek elő az őszi kiültetésre, hogy majd jó minőségű rönkfa-nyersanyaghoz jussanak.

a karancslapujtói karancs tsz is felkérte az intézetet a rendszer bevezetésére. a tsz-nek fafeldolgozó telepén nagy szükség van a nemes akácfára. ebben a tsz-ben alkalmazzák fenyőfa helyett tetőszerkezetek építéséhez az olcsóbb akácgerendát. az akác, lévén keményfa, nem tűri az ácsszöveget, ezért az építők eddig egyes szerkezeteknél továbbra is a drága fenyőgerendák felhasználására kényszerültek. a tsz-ben most kísérletként az akácgerendára fenyőfaréteget ragasztottak, amibe könnyen beüthető a szög, ácskapocs. amennyiben az uj, ragasztott gerenda beválik, sorozatban gyártják, elsősorban a magánépítőknek. hozzá a nyersanyagot hosszú távon a rendszerben termesztett akác adja majd. /mti/

kg/fe/jf/mz ie

09.38 200684 2293

--

sb0018 4 150 mtib1018

korszerű lemezollók

1984. június 20. - hazai alkatrészekből előállítható korszerű lemezollók mintapéldányai készültek el a diósgyőri gépgyárban. a lemezmegmunkáló szerszámgépek gyártásában már 3 évtizedes tapasztalatokkal rendelkező nagyüzem uj típusú lemezollóinak első példányai 3 méter hosszú és 10 milliméter vastag lemezek vágására alkalmasak. a jövőben azonban legalább 30 változatban akarják készíteni az újdonságot. a legnagyobb teljesítményű gép 6 méter hosszú és 16 milliméter vastag lemez darabolására is alkalmas lesz. /mti/

tre/tné/kz/mz ie

09.38 200684 0572

MK

--

sb0019 4 180 mtib1019

uj akadémiai munkabizottságok

1984. június 20. - új munkabizottságok alakultak a pécsi akadémiai bizottság keretében. az utóbbi időben ugyanis a bizottság baranya, somogy, tolna és zala megyére kiterjedő körzetében egyszersmind szükségessé is vált a saját tudományos munkaszervezetük létrehozása. a pécsi akadémiai bizottság ily módon a kutató-fejlesztő szakemberek további csoportjait vonta, illetve vonja be a tudományos munkába, s ez azt is jelenti, hogy újabb speciális feladatok megoldására is vállalkozhat a gazdaság, az egészségügy és a kultúra területén.

a dél-dunántulon folyamatban lévő gazdasági jellegű kutatások kiszélesítését, elmélyítését szolgálja a három új műszaki munkabizottság: az atomtechnikai, a gépészeti és az építészeti. az mta pécsi bizottsága abban a sajátos helyzetben van, hogy működési területén található a nukleáris energia magyarországi nyersanyagtermelő és felhasználó bázisa. ennek megfelelően a paksi atomerőmű és a mecseki ércbányászati vállalat tudományos érdeklődésű szakemberei alkotják az atomtechnikai munkabizottságot. az új tudományos szervezet a nukleáris technika kutatásával és fejlesztésével foglalkozik.

a pécsi janus panonius tudományegyetem új fakultással - a nagy létszámú tanárképző karral - történet gazdagodása lehetővé tette a társadalomtudományi kutatások kiszélesítését és a kutatásoknak újabb területekre való kiterjesztését. a pab ennek megfelelően önálló munkabizottságokra ruházta rá a szociológiai, a pszichológiai és a közművelődési kutatások szervezését, koordinálását. dél-dunántul turisztikai értékeinek tudományos feltárására vállalkozott az idegenforgalmi munkabizottság. pécsen nagy hagyománya van a diabetika kutatásának, ezért hívta életre a klinikai kutatási szakbizottság a diabetológiai munkabizottságot.

a pab szakbizottságaiban ma már több mint 300 kutató dolgozik, tulnyomó részük tudományos képesítésű szakember. további 800 kutató és gyakorlati szakember vesz részt a különféle munkabizottságok tevékenységében. a most megalakult, illetve megalakulóban lévő nyolc munkabizottság újabb 150-200 szakember tudományos munkáját szervezi, koordinálja baranyában, somogyban, tolnában és zalában. /mti/

igó/bné/kz/mz ie

annyira megerősödött egy sor tudományterület, hogy lehetővé,

09.39 200684 2230

MK

--

sb0020 4 150 mtib1020

halivadék-nevelés napenergiával

1984. június 20. - évi 200 millió zsengeivadék nevelésére alkalmas korszerű halkeltető üzem épült a szarvasi haltenyésztési kutató intézetben. két szempontból is egyedülállónak számít. egyik nagy újdonsága az, hogy a fűtéshez szükséges energia nagy részét napfénykollektoroktól kapja, a másik pedig az, hogy speciális konténerekből képezték ki, s további hasonló konténerekkel tetszés szerinti nagyságúra bővíthető. az egyszerűsége mellett e megoldás nagy előnye, hogy ilyen módon kereken 30 százalékkal olcsóbban lehet 1 millió zsengeivadék nevelésének feltételeit megteremteni, mint a hagyományos módszerekkel.

a nyáron, mint a szarvasi intézetben elmondták, nagyszabású nemzetközi halkutatási konferencia színhelye lesz szarvas. a fao által kezdeményezett eszmecsere résztvevői már működés közben láthatják majd a magyar találmány alapján kialakított üzemet. /mti/

bty/ke/kz/mz ie

09.40 200684 0943

--

sb0021 4 160 mtib1021

Lakatos István önéletrajzi kötete

1984. június 20. - Lakatos István „ugyan miféle kutya ez?“, című kötetét megjelentette a békéscsabai megyei könyvtár. a csabaiak bibliofil sorozatának kilencedik könyve a költő önéletrajzából közöl fejezeteket. a Baumgarten-, Graves- és József Attila-díjas Lakatos István új kötetében a költő bicskei gyermekkora, az ifjú lírikus utját egyengető szabó Lőrinc, s Babits Mihály özvegye, Török Sophie elevenedik meg. a Lipták Pál Kossuth-díjas könyvtáros által szerkesztett sorozatban irodalmi különlegességek látnak napvilágot; eddig egyebek közt Darvas József ifjúkori költeményei, a Polner Zoltán által gyűjtött régies népi imádságok, s Péter László juhász Gyula-tanulmányai jelentek meg az izléses békéscsabai könyvsorozatban. /mti/

sam/ke/kz/mz ie

09.40 200684 0803

MK

--

sb0022 4 160 mtib1022

nemzetközi fuvószenei találkozó

1984. június 20. - vas megyei nyári zenei rendezvényeinek kiemelkedő eseményeként június 29. és július 1. között nemzetközi fuvószenei találkozót rendeznek szombathelyen. a hazaiakon kívül ausztriából, jugoszláviából, az ndk-ból is érkeznek zenekarok. a találkozó első napján nagyszabású zenés felvonulást tartanak, majd a városháza előtti téren az egyesített zenekar érkező ünnepi nyitányát tolmácsolja. június 30-án szakmai tanácskozást tartanak, majd pedig a város több pontján térzenét adnak az együttesek. a nap programja a bartók teremben sorra kerülő gála-esttel fejeződik be. a találkozó utolsó napján bükkfürdön, kőszegen, körmenden, sárváron és szentgotthárdon adnak térzenét a hazai és külföldi együttesek. /mti/

Lér/mné/kz/mz ie

09.41 200684 0796

-.-

sb0023 4 130 mtib1025

halálos balesetek

1984. június 20. - pécsen, a 6-os számú főut kereszteződésében nyirádi lászló józsef 38 éves mozdonyvezető, lothárdi lakos személygépkocsijával tehergépkocsinak ütközött. a baleset következtében nyirádi lászló a helyszínen meghalt, utasa életveszélyes sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint a személygépkocsi vezetője tilos jelzés ellenére a kereszteződésbe hajtott.

balatonfüred belterületén egy tehergépkocsi halálra gázolta dr. kátonyi istván 71 éves, nyugdíjas helyi lakost. a vizsgálat eddigi adatai szerint a gyalogos tilos jelzésen haladt át az uttesten.

gyulán a fekete-körösben tiltott helyen fürdött és a vízbe fulladt németh gizella 17 éves tanuló, bátaszéki lakos. /mti/

-és/mz olt

10.56 200684 0759

MK

-.-

sb0024 4 160 mtib1027 /felhasználható: 15.00 órától!/
vonószenei tábor tarhoson

1984. június 20. - tarhoson szerdán megnyílt a kilencedik alkalommal szervezett vonószenei tábor, amely hagyományosan a békés megyei zeneiskolák növendékeinek nyújt lehetőséget a közös muzsikálásra, vonószenei számok tanulásra. a hat békési zeneiskola harminchat vonós hangszeren tanuló növendéke zenetanáraik, valamint neves művészek segítségével klasszikus vonószenei művek előadását sajátítja el - e művekből áll majd június 28-i tarhosi hangversenyük, amelyre a zenei napok alkalmából kerül sor. a tarhosi tábor munkájában részt vesz négy lengyel diák és egy karnagy is. /mti/

sam/ke/ká/mz olt

11.26 200684 0654

-.-

sb0025 4 180 mtib1030

szakszervezeti küldöttség utazott spanyolországba

1984. július 20. - a munkásbizottságok szakszervezeti szövetségének meghívására gáspár sándornak, a szot elnökének vezetésével, szerdán szot küldöttség utazott madridba. a magyar szakszervezeti mozgalom képviselői a munkásbizottságok madridban csütörtökön megnyíló iii. kongresszusán vesznek részt. /mti/

gw/sl/mz olt

11.51 200684 0386

-.-

sb0026 4 160 mtib1032

tot-szobor bartók emlékére

1984. június 20. - szerdán felavatták kecskemét új szobrát, amerigo tot „mikrokozmosz a makrokozmoszban”, című alkotását, amelyet a magyar származású művész bartók béla emlékére készített. az ünnepélyes avatáson rátkai ferenc művelődési miniszterhelyettes mondott beszédet.

a nonfiguratív bronzszobor a város főterén, a kodály-iskola előtt kapott helyet. az iskola épületében a harmincas években bartók két alkalommal is adott koncertet. az új szobor címe a zeneszerző élete végén komponált szántiz szvitjére utal. csurgó, gödöllő, pécs és tihany után kecskemét az ötödik magyar város, ahol tot-szobrot állítottak fel. /mti/

lak/bné,ká mi olt

12.12 200684 0695

-.-

sb0027 4 160 mtib1033

számítógépes tábor diákoknak

1984. június 20. - békéscsabán megnyílt, s augusztus végéig tart a hetedik és nyolcadikos általános iskolások szervezett számítógép-programozó tábora. a nyár során kilenc, egyenként nyolcvan diákból álló csoport ismerkedik egy-egy héttig a számítógéppel, a programozás fortélyaiival. a számítógépes tábort az express utazási iroda békés megyei kirendeltsége szervezte eredetileg elsősorban békési tanulóknak, ám a több mint hétszáz résztvevő közül hatszáz az ország más tájairól pályázott a csabai táborba.

a tábor résztvevői naponta öt órán át tanulnak, tanárok és mérnökök ismertetik meg velük a számítástechnika történetét, a számítástechnikai, s programozási alapokat, a zsebszámológépeket, a számítógépek nyelvezetét. a gyakorlati munka során a fiatalok nyolc számítógépen dolgozhatnak.

a tábor ifjú lakói szabadidejükben békés megyével ismerkedhetnek. /mti/

sam/ke,ká mi olt

12.13 200684 0940

-.-

sb0028 4 150 mtib1034

vizkorlátozás békéscsabán

1984. június 20. - békéscsabán a meleg időjárás és az élelmiszerfeldolgozó üzemek fokozott felhasználása miatt gondok jelentkeztek a vízszolgáltatásban. ezért a városban június 21-től részleges vizkorlátozást léptetnek életbe. csökkentik azoknak az üzemeknek a vízfelhasználását, amelyeknél ez nem jelent termelési kiesést, megtiltották a gépkocsik mosását, továbbá a kiskertek locsolását a városi ivóvízhálózatból.

a korlátozást előreláthatóan egy hónapon belül megszüntetik, a medgyesbodzás térségében tavaly furt 15 kut vizét ugyanis az ujkigyósi gyűjtőpontra vezetik, s a bekötést követően napi 11 ezer köbméterrel több víz jut majd a megyeszékhelynek és békés városnak. /mti/

bty/ke,ká mi olt

12.14 200684 0748

-.-

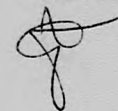
sb0029 4 150 mtib1035

a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának ülése /1. rész/

1984. június 20. - szerdán a városházán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. a testület megtárgyalta többek között a kerületi gazdasági-műszaki ellátó szolgáltató szervezetek /gamesz/ működésének tapasztalatait. tájékoztatót hallgatott meg az engedély nélküli és az engedélytől eltérő építkezésekről.

a pénzügyi és a művelődési főosztály beszámolója megállapította: az 1980-ban létrehozott kerületi gamesz-ok működése kielégítő és egyre inkább megfelel annak az elvárásnak, amely létrehozásukat indokolta. javult a szervezethez tartozó intézmények gazdálkodása, műszaki ellátásuk színvonala. a pénzügyi lehetőségekhez képest figyelembe veszik az intézmények igényeit, törekednek a gyors, rugalmas ügyintézésre, rendszeresen végeznek karbantartási munkákat - még telefonon történő bejelentésre is. kisebb panaszok szórványosan, egy-egy gamesz dolgozóhoz kötődően és nem általánosságban fordulnak elő.

a szervezetek működése színvonalában azonban elég nagy eltérés mutatkozik. nem mindegyik kerületben érték még el, hogy a gamesz-ok minden területen az intézmények szolgáltató szervei legyenek.

például a xiv. kerületben nem sikerült megfelelő működési feltételeket teremteni, előfordult olyan kerület is, ahol sikertelen volt a vezető kiválasztása. a xi. kerületi gamesz sem tudja az elvárásoknak megfelelően ellátni feladatát, mert nem alakult ki összhang a tanács illetékes szakigazgatási szerveivel. néhány kerületben különösebb panasz a szervezet munkájára ugyan nem érkezik, de alig tesznek többet az intézményekért a régi alsófoku gondnokságoknál. a többi kerületben a gamesz-ek munkája jónak minősíthető: a feladat átvállalás, a műszaki ellátás, a rugalmasság, a kapcsolattartás - az ellátott intézmények véleménye szerint is - magas színvonalu.

a pénzügyi, valamint a művelődésügyi főosztály a kerületi tanácsok törekvéseivel szemben nem javasolja a gamesz-ek feladatkörének bővítését, mert ezzel elvonják a szervezetek erejét, figyelmét a kerületi intézmények gazdasági, műszaki szolgálatától. nem támogatják azt a törekvést sem, hogy a jelenleg jól működő, s önálló gazdálkodást folytató intézményeket is a gamesz-hoz csatolják.

a végrehajtó bizottság elfogadta a gamesz-ok működéséről szóló beszámolót és határozatot hozott azok továbbfejlesztésére. utasítja az érintett szakigazgatási szervek vezetőit, hogy teremtsék meg a szervezetek zavartalan működésének feltételeit. /folyt. köv./

-és/mz mi olt

12.23 200684 2531

-.-

sb0030 4 150 mtib1036

a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának ülése /2. rész/

a városrendezési és építésügyi főosztály az engedély nélküli és engedélytől eltérő építkezésekről tájékoztatta a végrehajtó bizottságot. tavaly az előző éveknel rendszeresebb és szigorubb ellenőrzéseket tartottak: 1431 engedély nélküli, illetve engedélytől eltérő építkezés és további 216 egyéb építésrendészeti ügyben rendeltek el vizsgálatot. több mint 600 épületet bontattak le. az idén már - a beszámolás időpontjáig - mintegy 1200 építkezés ügyét vizsgálták meg, 729 bontási határozatot hoztak. az építésügyi szabályok megsértése miatt tavaly 14 tervezőt, 1 kivitelezőt és 5 államigazgatási dolgozót büntettek meg. az építésrendészeti bírság összege megközelítette a 7,5 millió forintot.

az engedély nélküli építkezések okai között első helyen szerepel, hogy a fővárosban jelentősen csökkent a beépíthető terület, ugyanakkor fokozódott az egyes melléképületek, például: a garázsok iránti igény. /mti/

-és/mz mi olt

12.24 200684 1003

-.-

sb0031 4 150 mtib1038

fejér megyei szakmunkásképzés

1984. június 20. - a szakmunkásképzés helyzetéről tárgyalt a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén. a jelentés alapja a megyei népi ellenőrző bizottság vizsgálata volt.

a testület megállapította, hogy a szakképzés helyi strukturája igazodik a megye gazdasági szerkezetéhez. a képzési létszám-tervet azonban a legtöbb fémipari szakmában nem tudják teljesíteni, a mezőgazdaságban pedig gondot okoz, hogy nincs megoldva a képzés az állattenyésztő szakmákban.

az ötödik ötéves tervben 13 tanteremmel, 84 tanműhelyi férőhellyel, 3 tornateremmel gyarapodott a képzést szolgáló létesítmények száma, és a papíripari vállalat beruházásában 200 férőhelyes kollégium létesült a megyében. a jelenlegi ötéves terv beruházásai között szerepel egy 16 tantermet, 120 férőhelyes tanműhelyi szerelőcsarnokot és egy 400 személyes diákotthont magába foglaló iskolakomplexum felépítése 145 millió forintos költséggel. a diákotthon azonban csak 1986-ban készül el.

a szakmunkásképzési alap jelentősen elősegítette a képzés tárgyi feltételeinek javítását. 1977-től 1983-ig a megye üzemei ennek révén több mint százmillió forint támogatást kaptak.

a szakmunkásképző intézetek felében ^(van) iskolai műhely, de a műhelyek gépparkjának karbantartása nem kielégítő, ezért a végrehajtó bizottság indokoltan tartja központi gépkarbantartó műhely és anyagraktár létrehozását. a jövőre vonatkozóan viszont azt javasolták, hogy új iskolai műhelyek létesítése helyett a vállalati tanműhelyeket kellene fejleszteni, mert azokban a gépek karbantartása, felújítása jobban megoldható.

MK

a szakoktatás személyi feltételei megfelelőek. a közismereti tárgyakat tulnyomóan egyetemi végzettségű tanárok, a szakelméleti tárgyakat pedig mérnök-tanárok tanítják. az intézetek tankönyv-ellátása viszont rossz, a szakmai tankönyvek jelentős része hiányzik, a meglevők egy része pedig már elavult.

a megyében a szakmunkásképzőkben tanulók nyolcvan százaléka szerzi meg a végbizonyítványt. az ülésen megállapították, hogy a husz százalékos lemorzsolódás okai között jelentős szerepet játszik a nem megfelelő pályára irányítás, s ezen feltétlenül javítani kell.
/mti/

sas/fné/st/mz sn

13.40 200684 2230

--

sb0032 4 160 mtib1039

vigszínházi köszöntés

1984. június 20. - a huszezredik bérlettulajdonost kis ünnepségen köszöntötték szerdán délelőtt a vigszínház irodájában. az 1984/85-ös évad ifjúsági bérletsorozatának e „jubileumi”, bérletét mogyoródi ilona ötödéves vegyészhallgató vásárolta meg.

a vigszínházban immár harmincéves hagyomány, hogy jutalmaznak a bérlettulajdonosokat. kezdetben az ötezredik, majd a tizezredik, legujabban a huszezredik és a huszonötezredik bérletvásárló kapja meg a színház emlékplakettjét. horvai istván, a vigszínház igazgatója a plaketten kívül vásárlási utalványt adott át a színházlátogatóknak. /mti/

lg/lg/bc/mz sn

13.45 200684 0649

--

sb0033 4 160 mtib1040 /közönségszolgálat/

elmarad a koncert

1984. június 20. - a magyar nemzeti galéria közli, hogy a galéria koncertek sorozatban a budapest kamarazenekar június 21-én 18.30-ra meghirdetett koncertje technikai okok miatt elmarad.
/mti/

és mi sn

13.49 200684 0250

--

sb0034 4 160 mtib1041

társadalmi szemle - június 20. szám

1984. június 20. - a társadalmi szemle június 20. számában huszár istván a pártirányítás és a gazdaságpolitika összefüggéseit elemzi sok érdekes gondolatot tartalmazó cikkében. az üzemi munkásság helyzetét és perspektíváit vizsgálja héthy lajos tanulmánya. „támogassuk-e a mezőgazdaság ipari tevékenységét?”, - ez a címe és témája papp sándor sok adattal alátámasztott polemikus cikkének. g. márkus györgy azokat az ideológiai-stratégiai dilemmákat boncolgatja, amelyeket a szociáldemokrácia elé állít az elhúzódó világgazdasági válság. dr. szilárd jános a lelki egészség védelméről, a hazai mentálhigiénés helyzetről mond el érdekes és megszívlelendő gondolatokat.

losonczi miklós számos érdekes adatot tartalmazó cikke az amerikai gazdaságpolitikát és világgazdasági következményeit világítja meg. rosa luxemburg, a német és a nemzetközi munkásmozgalom kimagasló képviselője ma gondolkodóként is reneszánszát éli - erről szól vadász sándor dolgozata.

a folyóiratban hónapok óta folyik a vita a szociálpolitika problémáiról; ezúttal hoch róbert szól hozzá a témához „társadalompolitika és gazdasági reform”, című tanulmányával. dr. levendel lászló sokakat érintő, kényes kérdést feszeget: hogyan is áll az ingyenesség elve, s mi a valóság az egészségügyben - egyben pedig javaslatot tesz a parasolventia, a „hálapénz”, ügyében.

a „negyven éve...”, című sorozatban egy nagyobb szabású tanulmány első részét olvashatjuk sipos péter és vida istván tollából. témája: az ellenforradalmi rendszer politikájának felelőssége magyarország második világháborús katasztrófájában.

M

a „konzultáció,, rovatban a szocialista gazdaság
többszektoruságáról közöl összefoglaló ismereteket bod péter ákos.
/mti/

és/mi/mz sn

13.50 200684 1780

-.-

sb0035 4 160 mtib1042

tit - elnökség /1. rész/

1984. június 20. - a természettudományi ismeretterjesztő munka
bevált tartalmi és formai kereteinek megtartásával a jövőben
elsősorban a korszerű műveltség elsajátítását célzó tevékenység
módszereit, tárgyi és személyi feltételeit kell fejleszteni, illetve
javítani. többek között ezt állapították meg a tit országos
elnöksége szerdai ülésén, amelyen a szakemberek a természettudományi
ismeretterjesztés helyzetét és további feladatait vitatták meg.

mint az ülésen elhangzott vitaindító előadás rámutatott
korunkban a tudományok az emberiség fejlődésében soha nem tapasztalt
gyorsasággal differenciálódnak, az információrobbanás megnehezíti az
elgigázódást és tájékozódást a természettudományok világában. épp
ezért az ismeretterjesztő munkának a jövőben arra kell törekednie,
hogy elsősorban az egyes szaktudományok ismeretanyagának fő
csomópontjait, a lényegi eredményeket és az ezek közötti
összefüggéseket értesse meg a hallgatókkal. a tit eddigi
tevékenységének legsikeresebb és legnagyobb érdeklődést keltett
rendezvényei az alkalmazott tudományokhoz tartozó, időszerű
mezőgazdasági, műszaki, környezetvédelmi és egészségügyi témákat
dolgozták fel. a jövőben is az a cél, hogy a lakosság és a
vállalatok konkrét igényeit elégítsék ki minél magasabb szinten. a
szakemberek hasznosnak tartják azonban, ha a jól bevált
tit-rendezvények: előadások, szakmai tanfolyamok, szabadegyetemi
előadássorozatok, valamint a tudományos napok során elterjednének az
intenzívebb, az egyoldalú közlést felváltó, a hallgatóságot is
bevonó konzultatív jellegű közös feldolgozási módszerek. ezt
egyrészt a modern számítástechnika- és videotechnikai eszközök
beépítésével, valamint olyan előadók kiválasztásával kívánják
elérni, akik nemcsak saját szakmájuk kérdéseivel, hanem az átadás
módszereivel, a felnőttoktatás alapvető didaktikai követelményeivel
is tisztában vannak, ismereteiket közérthető, élményszerű formában
tudják átadni.

szó volt az ülésen az iskolai oktatáshoz kapcsolódó,
természettudományi alapismereteket nyújtó tevékenység javításáról,
valamint a tit külső kapcsolatainak erősítéséről is. több felszólaló
javasolta a különféle művelődési intézményekkel, elsősorban a
muzeumokkal, valamint a rádióval és a tévével való munkakapcsolat
javítását. /folyt. köv./

kp/mi

14.02 200684 2315

-.-

sb0036 4 160 mtib1043

tit - elnökség /2. rész/

felvetődött a tanácskozáson, hogy újra kellene gondolni a tit
jelenlegi, merev szakosztályi felosztását is olyan struktúra
kialakítására lenne szükség, amely az eddigieknél jobban követné a
tudományok integrálódási folyamatait.

az ülésen - amelyen megjelent köpeczi béla, művelődési miniszter
is - megválasztották a tit új főtitkárává rottler ferencet, aki
eddig az mta központi hivatala társadalomtudományi főosztályának
vezetője volt. /mti/

kp/mi sn

14.05 200684 0567

-.-

sb0037 4 160 mtib1045

az augusztá sikere

1984. június 20. - kategória elsőként díjat nyert varga csaba „augusztá szépítkezék”, című produkciója a múlt héten zágrábban megtartott nemzetközi animációs filmfesztiválon. a baksa balázs operatőri közreműködésével készült film a bel- és külföldön egyaránt sikeres „az ebéd”, és az „augusztá szilveszterezik”, után a gyurma-hölgy újabb kalandjait meséli el.

mint azt a rendező elmondta, már készülnek a sorozat újabb darabjai. a pannónia filmstudio pécsi műtermében forgatják jelenleg az „augusztá takarit”, valamint az „augusztá és a sport”, című filmeket. terveznek további részeket is, például arról, hogy a gyurma lány férfit vár, leszokik a dohányzásról, megbetegszik, fürdik. /mti/

lg/mi sn

15.17 200684 0747

--

sb0038 4 130 mtib1046

középiskolások fizikai versenye

1984. június 20. - befejeződött a középiskolás tanulók iii. országos fizika versenye, amelyet az eötvös loránd fizikai társulat rendezett első és második diákok számára. az elsőket döntőjét gyöngyösön, a berze nagy jános gimnáziumban és a mátra művelődési központban, a másodikokét pedig a soproni berzsenyi daniel gimnáziumban tartották 40-40 tanuló részvételével.

az első osztályosok közül első díjat nyert tasnádi tamás, a budapesti i. istván gimnázium tanulója. második díjat kapott horváth andrás, a győri révay miklós gimnázium tanulója, benczur andrás, a budapesti fazekas Mihály gimnázium tanulója, és bartel gábor a budapesti árpád gimnázium tanulója. harmadik helyezést ért el papp lászló, a kazincbarcikai ságvári endre gimnázium tanulója. a második osztályosok közül első díjat kapott nyilas istván lászló, a nyíregyházi krudy gyula gimnázium tanulója, a második helyezett kaiser andrás, a budapesti józsef attila gimnázium tanulója és a harmadik helyezett urbán lászló, a kazincbarcikai ságvári endre gimnázium tanulója. /mti/

k/és/mz/gw sn

15.18 200684 1112

--

sb0039 4 160 mtib1047

gyermekszínhátszó napok pécssett

1984. június 20. - országos gyermekszínhátszó napok kezdődtek szerdán pécssett. az ifjúsági házban rendezett ötnapos találkozó a gyermekszínhátszó körök több mint száz vezetője vesz részt a népművelési intézet, az országos uttorőlnökség és a pécsi városi tanács meghívására. a résztvevők a drámajáték elemeit, illetve a rendezői munkát tanulmányozhatják.

az utóbbi évek jelentős pedagógiai felismerése volt a dramatikus játéknak az iskolai nevelésbe és oktatásba való bekapcsolása. a színhátszónak ugyanis fontos szerepe lehet a gyermek személyiségének harmonikus formálásában, mozgáskultúrájának és irodalmi-művészeti izlésének fejlesztésében, s mindezeneken túl a színház megszerettetésében. a találkozón foglalkoznak azzal, hogyan jeleníthető meg dramatikus eszközökkel egyes szaktárgyi órák témája, hogy ennek segítségével a diákok élményszerűen sajátíthassák el a tananyagot. a rendezői program keretében a résztvevők két gyermekcsoport munkáját kísérik figyelemmel a különféle műsorok előkészítése során. videofelvételeken megnézik és értékelik az elmúlt évek legjobb, sok tanulságot kínáló produkcióit is. /mti/

lg6/bné st mi sn

15.20 200684 1191

--

sb0040 4 150 mtib1048

automatizálási világkongresszus - tájékoztató

1984. június 20. - automatizálási világkongresszus lesz július 2. és 6. között budapesten. a nemzetközi automatizálási szövetség sorrendben kilencedik kongresszusának részletes programjáról vámos tiber akadémikus, a nemzetközi szövetség elnöke, valamint a szervező és programbizottságok vezetői tájékoztatták a sajtó képviselőit szerdán az újságírószövetség székházában.

vámos tiber örvendetesnek mondta, hogy e jelentős kongresszus színhelyéül a magyar fővárost választották. ez a hazai elméleti-tudományos munka eddigi eredményeinek elismerése, másrészt jó alkalom arra, hogy az itthoni szakmai közvélemény részletesebb betekintést nyerjen az e téren folyó kutatás-fejlesztés legfontosabb és legfrisebb nemzetközi tapasztalataiba. lényeges az is, hogy az iparilag legfejlettebb tőkés országok tagszervezeteit is magába

foglaló szövetség az adott nemzetközi helyzetben szocialista országban tartja mostani tanácskozását.

az öt nap során részben plenáris, részben szekció-üléseken több mint 560 előadás hangzik majd el. kiemelt jelentőségű az a 6 plenáris előadás, amelyekben az automatizálás alkalmazásának egy-egy átfogó területéről - mint például a rugalmas gyártórendszerekről, folyamatirányításról, a rendszerelmélet fejlődéséről vagy a biológiai szabályozás legújabb eredményeiről - számolnak be a legnevesebb külföldi szakemberek.

magyar szakemberek 14 előadás keretében ismertetik a legfontosabb hazai eredményeket. különösen jelentősek a hazai esettanulmányok /a kongresszuson elhangzó 7 esettanulmányból ötöt magyar szerzők ismertetnek/, ezekben az automatizált rendszerek egy-egy konkrét példáját elemzik. így például magyar előadás hangzik majd el mikroszámítógépes hálózatra épülő kórházi adattároló és értékelő rendszerekről, az atomreaktorokban működő szabályzó-rendszerekről, valamint a számítógépek hazai mezőgazdasági alkalmazásáról.

a kongresszusra 39 országból mintegy 1200 résztvevőt várnak. a rendező magyarország mellett a legnagyobb számú részvételt az egyesült államokból és japánból jelezték, de sokan érkeznek az nszk-ból, a szovjetunióból, és csehszlovákiából is. a tudományos ülésekkel párhuzamosan tartják meg a szövetség közgyűlését, és ezen a következő három évre megválasztják majd a szövetség új vezetőit.

fgy/mz sl mi sn
15.25 200684 2352

-.-

sb0041 4 160 mtib1049 /felhasználható: 18 órától!/
mongol művészegyüttes szolnokon

1984. június 20.- a mongol néphadsereg hazánkban tartózkodó központi művészegyüttese szerdán szolnokon, a magyar néphadsereg helyőrségi művelődési otthonának színháztermében vendégszerepelt. az együttes ének- és zenekara, tánckara, szólistái a mongol nép életét, szokásait mutatták be a zene és a táncművészetét nyelvén.

/mti/

end/kné,ká mi olt

15.32 200684 0396

-.-

sb0042 4 130 mtib1050

később nyit a muzeum

1984. június 20. - a magyar nemzeti muzeum közli, hogy június 21-én, csütörtökön technikai okok miatt csak 12 órától tart nyitva.

/mti/

lg mi olt

15.32 200684 0185

-.-

sb0043 4 160 mtib1051 /felhasználható 20 órától!/
megnyilt a pécsi nyári színház

1984. június 20. - a la mancha lovagja című világhírű musical előadásával nyit meg szerdán a pécsi nyári színház. wassermann-leigh zenés játékát a tettei romoknál levő szabadtéri színpadon mutatták be. a címszerepet és a keretjáték cervantes-figuráját helyey lászló színművész alakította, a koreográfiát toth sándor készítette, a rendező: bagossy lászló. a musical még öt alkalommal kerül színre a tettei parkban.

a pécsi nyári színháznak ez a hetedik évadja és az idén is a táncművészet áll a műsor középpontjában. a július 27-ig tartó előadások párhuzamosan három helyszínen zajlanak: a székesegyház melletti szabadtéri táncszínen a nagy énekes, zenés, táncos darabokat, a tettyei színpadon a dramatikus műveket, a belvárosi anna udvarban pedig a kamara jellegű alkotásokat játsszák. összesen 42 előadás - tizenhárom féle produkció - kerül a közönség elé, köztük három ősbemutató.

a nyári színház időszakában más érdekes kulturális rendezvénynek is otthont ad pécs. a nemzetközi ifjúsági zenei tábor tanárai és hallgatói több nyilvános koncerttel lépnek a közönség elé. a városi galériában nemzetközi grafikai tárlat nyílik. az anna udvarban a pécsi diaporáma műhely mutatja be alkotásait. a székesegyház előtti sétányon ismét megrendezik a híres cserépvásárt. /mti/

igó/bné, ká mi olt

15.38 200684 1352

--

sb0044 4 150 mtib1052

buzafajták bemutatója martonvásáron

1984. június 20. - buzafajta-bemutatót tartottak szerdán martonvásáron, a magyar tudományos akadémia mezőgazdasági kutatóintézetében mintegy kétszáz külföldi és hazai szakember részvételével. dr. balla lászló, az intézet tudományos igazgatóhelyettese elmondta, hogy az elmúlt 23 év átlagában évente 135 kilogramm volt a buza termésnövekedése, s ez 45 százalékban a genetikai, 55 százalékban pedig az agrotechnikai haladásnak tulajdonítható. míg hazánkban korábban a külföldi buzafajták voltak túlsúlyban, ma a 23 minősített fajtaból már tizenöt magyar, s ebből kilenc martonvásári. a martonvásári buzafajták vetésterülete 1983-ban 47,6 százalék volt, s a cél a 65-70 százalékos arány elérése.

továbbra is tartani akarják a termésnövekedés eddigi ütemét, mert csak a genetikai haladás évente 80 ezer tonnán felüli szemtermés többletet eredményez, amelynek értéke 290 millió forint. a kutatás azonban nemcsak a genetikai termőképesség fokozására irányul hanem a különböző minőségi igények kielégítésére, jó

alkalmazkodó képességű fajták kialakítására is, amelyek biztonságossá teszik a buzatermelést. jelenleg 10 új buzafajta nemesítése folyik a kutatóintézetben, hogy kellő időben megújíthassák a jól bevált, de genetikailag kifáradó fajtákat.

sas/fné st mi olt

15.39 200684 1321

--

sb0045 4 150 mtib1053

ujabb kísérletek a gázkitörés elfojtására

1984. június 20. - a kőolaj- és földgázbányászati vállalat szakemberei és a kitörésvédelmi csoport munkatársai szerdán újabb kísérletet tettek a zalai gázkitörés elfojtására. a meghibásodott kitörésgátló berendezést azonban a hatalmas erővel feltörő gáz miatt egyelőre nem tudták másikkal pótolni. beemelés közben ugyanis elszakadtak az ugynevezett behúzó drótkötelek. barabás lászló, a vállalat műszaki vezérigazgató helyettese, a művelet irányítója elmondta: a felkészültség mellett nagy türelemre van szükség ahhoz, hogy az elemi erővel feltörő gázt megfékezzék. /mti/

tóa/kné, ká/vé olt

16.03 200684 0650

--

sb0046 4 180 mtib1054 /közönségszolgálat!/
időjárásjelentés /1. rész/

1984. június 20. - a meteorológiai intézet jelenti szerdán déli 12 órakor:

meleg, nyári idő

egyelőre kontinensünk északi része felett vezet az időjárási frontok útja nyugatról kelet felé. emiatt a skandináv-félszigeten, valamint a szovjetunió európai területének északkeleti északi részén változékony, szeles, jobbára hűvös az idő. közép- és nyugat-európa felett egy fokozatosan gyengülő leszálló légmozgásu

front helyezkedik el. várható, hogy ez miközben gyengül, lassanként kelet felé is húzódik. így mintegy helyet ad egy nyugat felől közeledő hűvösebb, nedvesebb óceáni levegőt hozó hidegfrontnak. ez a front a kárpát-medence időjárására holnap estig még nem gyakorol számottevő hatást.

magyarország legnagyobb részén kedden derült, napos idő volt, általában 10, 13 órán át sütött a nap. északkeleten kissé több volt a felhő, ott csak 7, 8 óras napfénytartamot mértek. néhány helyen fordult elő gyenge zápor, a tiszántulon zivatar. a lehullott csapadék mennyisége általában nem volt számottevő, sárospatakról azonban 6, káldról 7 mm-t jelentettek. a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 22, 28 fok között volt. szerda hajnalra 10, 15 fokig csökkent a hőmérséklet, délelőtt derült, csendes meleg idő volt. 11 órára 22, 25 fokig emelkedett a hőmérséklet.

a balaton vízének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 22 fok volt.

budapest belterületén kedden a hőmérséklet napi középértéke 21.3 fok volt, a százéves átlagnál 0.9 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1022 mb, gyengén süllyed.

várható időjárás az ország területén csütörtök estig:

nappali gomolyfelhő-képződés várható, holnap, csütörtökön délután a nyugati országrészben elszórtan gyenge záporral, zivatarral. a mérsékelt, változó irányú szél holnap délnyugat irányból megélénkül.

a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 12, 17, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 26, 31 fok között alakul.

/folyt. köv./

mi olt

16.09 200684 2169

--

sb0047 4 180 mtib1055 /közönségszolgálat!/
időjárásjelentés /2. rész/

várható időjárás budapestben csütörtök reggelig:

a délutáni órákban időnként erősebben megnövekedhetnek a gomolyfelhők, ettől eltekintve azonban derült idő várható. a szél mérsékelt marad. a hőmérséklet késő este 23, holnap hajnalban 15 fok körül lesz.

a balaton térségében ma estig:

legfeljebb kissé élénkül meg a szél. meleg napos idő várható, csak néha növekszik meg kissé a gomolyfelhőzet.

a hőmérséklet délután 25, késő este 23 fok körül valószínű. a duma budapestnél 312 cm, a víz hőmérséklete 17.6 fok. /mti/

mi olt

16.14 200684 0674

--

sb0048 4 130 mtib1056 //közönségszolgálat//

műsorváltozás

1984. június 20. - megváltozik a magyar televízió 2. csatornájának műsora június 21-én, csütörtökön. a rádió-és televízió ujságban közölt „kapcsoljuk a magyar tudományos akadémia kongresszusi termét - romantikus kamaraestek, sorozat muszorgszkij -estje helyett 21.50-től mozart requiem-jét sugározzák a 2. műsorban. a zeneművet a magyar állami hangversenyzenekar adja elő ferencsik jános vezényletével. a képujságot 22.45-kor olvashatják a televízió nézői. /mti/

lg/lg/vé olt

16.17 200684 0508

--

bel

- 34 -

1984.06.20.

sb0049 4 130 mtib1057 /embargó 18 óráig!/
ecuadori külügyminiszterhelyettes

1984. június 20. - szerdán elutazott budapestről dr. rodrigo valdez baquero, az ecuadori külügyminiszter első helyettese, aki június 18-20. között konzultációs megbeszéléseket folytatott nagy jános külügyminisztériumi államtitkárral, valamint garai róbert és hollai imre külügyminiszter-helyettesekkel. az ecuadori diplomatát fogadta várkonyi péter külügyminiszter. /mti/

mi

16.17 200684 0427

--

sb0050 4 160 mtib1058

ferencsik jános bucsuztatása

1984. június 20. - a művelődési minisztérium, a magyar állami operaház, az országos filharmonia, a magyar zeneművészek szövetsége és a liszt ferenc zeneművészeti főiskola tudatja, hogy ferencsik jános főzeneigazgató, kétszeres kossuth-díjas kiváló művész bucsuztatása és temetése június 25-én 13 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

és mi ie

16.18 200684 0394

--

bel

- 35 -

1984.06.20.

sb0051 4 130 mtib1059

konferencia 1944-ről /1. rész/

1984. június 20. - a magyar ellenállók, antifasiszták szövetsége 1944 első félévének magyarországi eseményei címmel tudományos tanácskozást rendezett szerdán budapestben, a szövetség székházában.

nagy gábor nyugalmazott vezérőrnagy, a measz történelmi és propaganda bizottságának elnöke megnyitójában hangsúlyozta: a tudományos konferencia szerves része annak a politikai és tudományos jellegű rendezvénysorozatnak, amelyet magyarország német megszállása és hazánk felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából tartanak az állami, a társadalmi és a tudományos intézmények. újabb kori történettudományunk alapos kutatómunkával igyekezett feltárni és megvilágítani e korszak csaknem minden sorsdöntő eseményét. e tudományos tanácskozáson is lehetőség nyílik, hogy a történészek kifejtsék véleményüket a fasiszmusról, a horthy-korszakról, és a második világháborúban való magyar részvételről.

korom mihály, az mszmp^(kb) politikai főiskolájának tanára, a történelemtudomány doktora a magyar társadalom 1944-ben és a német megszállás című vitaindító előadásában megállapította: a magyar nép a német megszállás alatt ezernyi jelét adta annak, hogy tiltakozik a fasiszta barbárság ellen. az ellenállási frontban különböző politikai meggyőződésű és világnézetű emberek találtak egymásra, s megragadtak minden lehetőséget, hogy a németeknek ártsanak. az előadó rámutatott: a magyar társadalomban megvolt a készség a fegyveres ellenállásra is, de nem talált partnerre az uralkodó osztályban. napjainkra már világossá vált, hogy a magyar uralkodó osztályok és szövetségeseik a nemzeti érdekeket semmibe véve készek voltak saját osztályérdekeik, s azokat foggal és körömmel védő fasiszta rendszerük védelmében az országot akár a végpusztulásba is taszítani.

beránné nemes éva, a történelemtudomány kandidátusa korreferátumában a magyarországi náciellenes összefogásról, az ellenállás vidéki bázisairól szólt. a miskolci és a miskolc környéki munkásság példáján keresztül mutatta be a vidéki ellenállási mozgalmak kibontakozását. kifejtette: a munkások döntő szerepet játszottak a második világháború alatti ellenállási mozgalomban a németellenes küzdelemben. felvették a harcot a fasiszta szervezetekkel szemben: szabotálták a haditermelést, akadályozták az üzemek leszerelését és elszállítását, fontos objektumok felrobbantását, a lakosság elhurcolását. karsai elek, a szakszervezetek központi levéltárának igazgatója a magyar zsidóság 1944-es deportálásáról, félmillió ember pusztulásáról megemlékezve arra is utalt: /folyt. köv./

és/mi

16.25 200684 2585

--

sb0052 1 130 mtib1061 /embargó: 18.00 óráig!!!/

dr. helmut kohl látogatása

1984. június 20. - Lázár Györgynek, a minisztertanács elnökének meghívására június 21-én, csütörtökön hivatalos látogatásra hazánkba érkezik dr. helmut kohl, a német szövetségi köztársaság kancellárja.
/mti/

-és/mz/gw ie
16.29 200684 0264

--

sb0053 4 130 mtib1060

konferencia 1944-ről /2. rész/
hogyan az utóbbi években Magyarországon a korábbinál több irodalmi, kulturális alkotás igyekszik az eseményeket méltó módon felidézni, a tanulságokra emlékeztetni.

Ölvedi Ignác, a hadtudomány kandidátusa a sikertelen 1944. őszi kiugrási kísérletnek a Horthy-hadsereg tisztikarára gyakorolt hatását elemezte. Strassenreiter Erzsébet, a párttörténeti intézet tudományos munkatársa a magyar nagyüzemi munkásság és politikai arculata 1944-ben címmel tartott korreferátumában elmondta: a magyarországi antifasiszta mozgalmak nagyrészt a munkásosztály és a kommunista párt eszméi sugallatára jöttek létre, gyakorta élvezve a párt és a munkásosztály eszméi, politikai és mozgalmi segítségét is.

a tudományos tanácskozás nagy gábor zárszavával ért véget.
/mti/

t és/mi sn
16.29 200684 0817

--

sb0054 1 130 mtib1062 /embargó: 18.00 óráig!!!/

dr. helmut kohl - életrajz

1984. június 20. - dr. helmut kohl, a német szövetségi köztársaság hatodik kancellárja, 1930. április 3-án született Ludwigshafenben. Ifjú kora óta részt vett a kereszténydemokrata mozgalomban. egyik alapító tagja volt a kereszténydemokrata unió /cdu/ 1947-ben létrehozott ifjúsági szervezetének, a Junge Union-nak. 1954-ben az ifjúsági szervezet elnökhelyettese, két évvel később pedig Rajna-Pfalz tartományban a kereszténydemokrata vezetőségének tagja lett. 1959-ben Mainzban beválasztották a tartományi gyűlésbe /Landtag/, amelynek akkor ő volt a legfiatalabb tagja.

kohl a heidelbergi és a frankfurti egyetemeken tanult, doktori disszertációját 1958-ban írta meg nyugat-németország politikai pártjairól.

az országos politikában 1964 óta szerepel, ekkor választották be a CDU országos vezetőségébe. 1966-ban átvette Rajna-Pfalz tartomány CDU-szervezetének vezetését. három évvel később 1969-ben tartományi miniszterelnökké választották.

1969 és 73 között a CDU országos elnökhelyetteseként, majd 1973-tól elnökeként tevékenykedett. 1976 óta tagja a szövetségi parlamentnek, 1982-ig a CDU/CSU parlamenti frakciójának elnöke volt. 1982 óta szövetségi kancellár. /mti/

-és/mz/gw sn
16.30 200684 1244

--

sb0055 4 130 mtib1063

szürös mátyás látogatása Pest megyében

1984. június 20. - szürös mátyás, az MSZMP központi bizottságának titkára szerdán Pest megyébe látogatott. a megyei pártbizottság székházában Krasznai Lajos, a pártbizottság első titkára fogadta, s tájékoztatta a csaknem egymillió lélekszámú megye politikai, gazdasági és kulturális életéről.

a központi bizottság titkára ezután nagyköröst kereste fel, ahol Pásztor István, a városi pártbizottság első titkára és Kocsis Jánosné tanácselnök tájékoztatta a város életéről. egyebek között elmondták: nagykörösnek ma már jelentős az ipara, az üzemek évente

47

mintegy 4,5 milliárd forint értékű árut állítanak elő. a nagyüzemi gazdaságok dolgozói huszonkétezer hektárnyi gyenge talajt művelnek, eredményesen hasznosítják az agrotechnika, a műszaki haladás legújabb vívmányait.

a továbbiakban a nagykovácsi konzervgyárba vezetett szürös mátyás útja. görbe ferenc, a tavalyi munkája alapján kiváló címet nyert gyár igazgatója beszámolt arról, hogy az elmúlt évben teljesítették feladataikat, nyereségük mintegy 237 millió forintot tett ki, s termékeik mintegy hatvan százalékát exportálták. a tájékoztatót üzemlátogatás követte.

a központi bizottság titkára a délutáni órákban megtekintette az arany jános múzeum gyűjteményét, majd a városi pártbizottság székházában aktívaüléssel adott tájékoztatást időszerű nemzetközi kérdésekről, hazánk külpolitikájáról. /mti/

vir/az mi ie

16.56 200684 1443

--

sb0056 4 180 mtib1064 /közönségszolgálat!/
időjárásjelentés

1984. június 20.

meleg, nyári idő

előrejelzés az ország területére csütörtök estig:

eleinte derült idő lesz, később időnként megnövekszik a gomolyfelhőzet és a dunántúlon zápor, zivatar alakul ki. a délnyugati szél megélénkül.

a hőmérséklet csúcserőke 26, 31 fok között alakul. /mti/

mi

17.08 200684 0471

--

sb0057 4 180 mtib1065

közétkeztetés - vöröskereszt

1984. június 20. - a gyermekek és az idős emberek közétkeztetéséről tanácskoztak szerdán a magyar vöröskereszt székházában. a témában érdekelt állami és társadalmi szervek, vállalatok szakemberei. elmondták: jelenleg az óvodás és iskoláskorú gyermekek 70 százaléka részesül közétkeztetésben. jóval több, mint néhány évvel ezelőtt. országsszerte igyekeztek lehetővé tenni, hogy minél több gyermek étkezhessen az óvodákban, iskolai napközi otthonokban. a számottevő fejlődés ellenére a gyermek közétkeztetés azonban nem mindenhol és nem mindig felel meg az egészséges, korszerű táplálkozás követelményeinek, bár - miként a szakemberek hangsúlyozták - az egészséges táplálkozás az egészség megóvásának egyik feltétele, s már gyermekortól szükséges. rámutattak: a jelenlegi anyagi feltételek is lehetővé teszik a gyermekek közétkeztetésének bizonyos mértékű javítását, de az érdemibb változáshoz központi intézkedés is várható. a közétkeztetési és vendéglátó vállalatoknak az is feladata - állapították meg - hogy a megfelelően összeállított menükkel egészséges táplálkozásra, étkezési ritmusra szoktassák a gyermekeket. fontos az is, hogy összehangolják a gyermekek otthoni és iskolai étkezését. a pedagógusok, egészségügyi dolgozók, a vöröskereszt és más társadalmi szervezetek aktivistái hozzájárulhatnak az egészséges táplálkozási szokások kialakításához.

a tanácskozáson elmondták, napjainkban mintegy 16 ezer idős ember részesül közétkeztetésben, főleg a szociális otthonokban. igyekeznek minél több erre rászoruló idős embernek megadni ezt az étkezési lehetőséget. /mti/

me/gw/vé ie

17.20 200684 1638

--

sb0058 4 130 mtib1066 /közönségszolgálat!/
a főinform hirei

1984. június 20. - csepelen a kossuth lajos utcában az sztk épülete mellett fél szélességűre szűkül az uttest gázvezeték-bekötés miatt. a munkálatok előreláthatóan június 28-ig tartanak.

a ix. kerületben az üllői ut 149. és a dési huber ut 2. számú ház mellett utszűkület várható, mivel gázvezetékeket fektetnek le. a munkát várhatóan augusztus 15-ig befejezik.

a iii. kerületben a flórián téri felüljáró ujonnan elkészült ágát átadták a forgalomnak az árpád hid és a szentendrei ut között. az eddig használt oldalon műszaki vizsgálatokat végeznek és felújítják az utburkolatot.

a ix. kerületben a gubacsi uton megjavították a korábban megrongálódott villamosvágányokat. ennek köszönhetően a 30-as villamos a ferenc körutól, a 31-es villamos pedig a közvágóhídtól a káposztás határ utig közlekedik. a közlekedésről, a villamospótló autóbuszok menetrendjéről táblák tájékoztatják az utasokat.

a xvii. kerületben a cinkotai uton a kőtelek utca és a rákosligeti határ ut között utpályaszélesítés miatt utszűkület lassítja a forgalmat. a munkálatok előreláthatóan július 30-ig tartanak.

a xx. kerületben a határ uton aszfaltoznak a baross utca és a kötelek utca közötti szakaszon. a munkát várhatóan július 30-ig befejezik. /mti/

lg mi 1e

17.23 200684 1300

--

sb0059 4 150 mtib1068 /közönségszolgálat/
az európai nagyvárosok hőmérséklete

1984. június 20. - az európai nagyvárosok csütörtökre várható maximális hőmérséklete:

párizs	25 fok,
london	23 fok,
osló	20 fok,
stockholm	20 fok,
helsinki	20 fok,
berlin	22 fok,
varsó	21 fok,
leningrád	21 fok,
moszkva	19 fok,
kijev	22 fok,
prága	25 fok,
bécs	27 fok,
róma	28 fok,
madrid	24 fok,
belgrád	28 fok,
bukarest	25 fok,
szófia	23 fok,
athén	28 fok. /mti/

fg/jf/vé 1e

17.29 200684 0952

--

sb0060 4 160 mtib1069

műsorgazdag miskolci nyár

1984. június 20. - eseményekben gazdag lesz az idei miskolci nyár - erről tájékoztatták szerdán a sajtó képviselőit miskolc és a város művelődési központjának vezetői. a műsorprogram szerint az idén több komoly - és könnyűzenei hangverseny, várkoncert, opera- és operettbemutató lesz, mint a korábbi években. a miskolci szimfonikus zenekar koncertjeit a romantikus fekvésű diósgyőri várszinpádon június 22-én páll tamás, június 29-én craig zerbe, az egyesült államokból érkezett karnagy, a magyar televízió iv. karmesterversenyének győztese, július 13-án pedig jerzi salwarowski lengyel karmester vezényli. ugyanitt július 14-én és 15-én nemzetközi folk- napokat, rendeznek, amelyen nszk-beli, jugoszláv, holland folk-zenekarok és táncosok lépnek majd fel. a lillafüredi

1984.06.20.

palotaszálló parkjában mozart-goldini: szinlett együgyűek című vígoperáját mutatják be június 27-én. a miskolc-tapolcai sziget presszó kerthelyiségében és az ezt körülölelő tavon júliusban vizikarnevál és operettgála kínál majd programot.

az avasi műemlék templomban júliusban lehotka gábor és gergely ferenc, augusztusban pedig alekszandr fiszejszkij szovjet orgonaművész hangversenyét hallhatják a komolyzene kedvelői. a gárdonyi ifjúsági parkban szinte hetente kerül sor egy-egy rock koncertre, augusztus második felében pedig itt rendezik meg a borsod megyei népművészeti együttesek seregszamláját. /mti/

bas/tné az/gw ie
17.31 200684 1447

--

sb0061 4 130 mtib1070

nemzetiségi tanácskozás pécssett

1984. június 20. - a nemzetiségi politika helyi feladatainak megvalósításáról tanácskoztak szerdán a német, illetve délszláv lakta baranyai települések tanácselnökei és párttitkárai pécssett. most először találkoztak egymással a nemzetiségiek helyzetéért felelős megyei és községi vezetők, s ennek az adott időszereuséget, hogy a múlt év őszén a megyei pártbizottság, ez év tavaszán pedig a megyei tanács megtárgyalta és határozatban rögzítette a nemzetiségi politika további feladatait baranyában.

Legnagyobb nemzetiségi megyénkben él - 142 településen - az ország német anyanyelvű lakóinak 40 és a szerb-horvát anyanyelvű lakóinak 25 százaléka; jelenleg minden negyedik baranyai ember nemzetiségi származású. különös érzékenységgel és felelősséggel kell hát törődniük a tanácsoknak, a pártszervezeteknek a nem magyar anyanyelvű lakosság gondjaival, törekvéseivel - hangoztatták a tanácskozáson.

a tanácskozás állást foglalt amellett, hogy a további előrehaladás kulcskérdése a nemzetiségi politika elveinek egységes értelmezése mind az irányító szervezetekben, mind a helyi tanácsokban és pártszervezetekben, s ez a feladatok azonos - szocialista - szemléletű megoldását is jelenti. gondot okoz, hogy a nemzetiségi értelmiség rétege szűk, holott éppen a német, illetve szerb-horvát anyanyelvű szellemi dolgozók tehetnék a legtöbbet a nemzetiségi tudat erősítéséért, bátorításáért. a legutóbbi népszámláláskor kétszerannyian vallották magukat nemzetiséginek baranyában, mint tíz évvel ezelőtt, ám az értelmiségi foglalkozásuk körében gyorsult az asszimiláció.

1984.06.20.

egy érdekes tervről is szóltak a tanácskozáson: a tíz leginkább nemzetiségű jellegű településen, ahol szinte kizárólag németek illetve délszlávok élnek, megkülönböztetett figyelmet fordítanak a nemzetiségi feladatok megoldására. nemzetiségi mintaközsséggé fejlesztik őket azzal a szándékkal, hogy példái legyenek a nemzetiségi politika teljeskörű megvalósításának az egész megye számára. /mti/

igó/bné az/gw ie
17.35 200684 2032

--

sb0062 4 150 mtib2011

szovjet miniszter

1984. június 20. - kapolyi lászló ipari miniszter meghívására hazánkba érkezett borisz balmont, a szovjetunió szerszámgépgyártási és szerszámpipari minisztere, aki tárgyalásokat folytat a magyar és a szovjet szerszámgépipari együttműködés fejlesztésének lehetőségeiről. /mti/

sl óz/mi ie
17.39 200684 0323

--

sb0063 4 150 mtib2012

magyar-szovjet együttműködés a hidraulika-elemek gyártásában

1984. június 20. - a danuvia központi szerszám- és készülékgyárban szerdán átadták a szovjet fél részére a hatezredik hidraulikus tápegységet. a szerszámgépekhez elegendhetlen részegységeket 5 éve gyártja a danuvia. e termékének nagyobb részét a szovjetunióba, a többit más kgst-országokba, illetve hazai partnereknek szállítja. a hatezredik példány átadásánál részt vett borisz balmont, a szovjetunió szerszámgépgyártási és szerszámpipari minisztere. egyetértéssel szólt a danuvia és a szovjet gomeli hidraulika gyár vezetőinek arról a kezdeményezésről, hogy a jövőben

a két vállalat közvetlen együttműködés alapján gyártsa és fejlessze tovább a hidraulikus vezérlőblokkokat. a szakosítás során ezek vezérlőelemei hazánkban, míg többi része a szovjetunióban készül.

/mti/

sl őz/mi ie

17.40 200184 0865

--

sb0064 4 150 mtib2013 /közönségszolgálat/

a környező országok várható időjárása

1984. június 20.- a környező országok határmenti körzeteinek várható időjárása péntek reggelig :

ausztria

nappali gomolyfelhő-képződésből kisebb záporok főleg északon alakulnak ki. a hőmérséklet csütörtökön koradélután 25, 29, pénteken hajnalban 11, 16 fok.

csehszlovákia

nappali gomolyfelhő-képződésből kisebb záporok kialakulnak. a hőmérséklet csütörtökön koradélután 24, 29, pénteken hajnalban 11, 16 fok.

szovjetunió

nappali gomolyfelhő-képződésből kisebb záporok kialakulnak. a hőmérséklet csütörtökön koradélután 23, 28, pénteken hajnalban 11, 16 fok.

románia

kevés felhő, száraz, meleg idő. a hőmérséklet csütörtökön koradélután 26, 31, pénteken hajnalban 12, 17 fok.

jugoszlávia

nappali gomolyfelhő-képződésből főleg nyugaton alakulnak ki gyenge záporok. a hőmérséklet csütörtökön koradélután 30 fok körül, pénteken hajnalban 13, 18 fok. /mti/

fg/jf/vé ie

17.50 200684 1045

--

sb0065 4 150 mtib2014

öntözés, vízvédelem - tanácskozás pest megyében

1984. június 20. - az öntözés és a vízvédelem helyzetéről tanácskozott szerdán budapesten megtartott ülésén a mezőgazdasági szövetkezetek pest megyei területi szövetségének elnöksége. a testület egyebek között megállapította: jelenleg a megye szántóterületének 4 százalékán, mintegy 8600 hektáron öntöznek. a tapasztalatok szerint ezeken a területeken a gyep terméshozama több, mint kétszeresével, a lucernáé 30-40, a burgonyáé pedig 20-30 százalékkal több. a pest megyei statisztikák szerint kukoricából 1,1-1,2, cukorrépából 4-5, silókukoricából 2,8-3,2 tonnával többet takarítanak be hektáronként az öntözött földekről.

a kedvező terméseredmények ellenére kicsi az öntözött területek nagysága. az elnökségi ülés résztvevőinek véleménye szerint ennek az oka, hogy összességében még mindig számottevők az öntözési költségek, s azokat sok szövetkezet nem tudja kigazdálkodni. tetézi a problémákat, hogy számos gazdaságban a költségek meghatározásánál nem készül táblaszintű kimutatás. más helyeken a költségeket utólag terhelik az ágazatra, s így nem biztos, hogy az megegyezik a tényleges ráfordítással.

/mti/

vir/ az/vé ie

17.58 200684 1207

--

sb0066 4 150 mtib2015

közüzemle a balatonnál

1984. június 20. - idén a tavalyhoz képest több mint kétharmadával csökken a víz minőségét leginkább veszélyeztető foszfor mennyisége a balatonban - jelentette be topschall józsef, a dunántúli regionális vízmű- és vízgazdálkodási vállalat igazgatója szerdán, a tóparti közüzemlét megelőző tájékoztatóján. elmondta, hogy a minisztertanács tavalyi határozata értelmében a jelenlegi tervidőszakban 32 százalékkal növelik a biológiai tisztítóművek teljesítőképességét. a program szerint bővítik a marcali szennyvíztisztítót, építik a keleti part szennyvízelvezető rendszerét és folytatják keszthely csatornázását. a tó vízminőségének védelmében az anyagi erők nagy részét a szennyvizek tisztítására és elvezetésére fordítják. a szemlén bemutatták az új

tisztítókat, a tavaly megépített foszfortalanító és fertőtlenítő berendezéseket.

a szemlén szó esett az ivóvizellátásról is, amiben az idegenforgalmi csucs és a kánikula idején lehetnek zavarok ezen a nyáron is, főleg a magasabb fekvésű helyeken kell számítani időleges vízhiányra. előfordulhat, hogy egyes körzetekben vízfelhasználási korlátozást és locsolási tilalmat rendelnek el.

/mti/
szé/an az/gw ie
17.59 200684 1205

-.-

sb0067 4 150 mtib2016

megkezdődött az aratás csongrádban

1984. június 20. - a szegedi felszabadulás termelősövetkezet földjein - csongrád megyében elsőként - megkezdődött az aratás: szerdán nyolc kombájnnal láttak hozzá háromszázhusz hektár őszi árpa betakarításához.

a gazdaság szakembereinek megállapítása szerint a téli és a tavaszi csapadékhiányt jól türték a kalászosok, és most látszik igazán, milyen sokat használt a kiadós májusi csapadék. azon a területen, ahol jelenleg aratnak, májusban és június elején összesen több mint száz milliméter eső áztatta a földeket. szépen teltek a kalászosok, a tavalyinál lényegesen jobb termést ígérnek az árpák. nemcsak a szemtermés jó, lesz elegendő szalma is: átlagosan nyolcvan centiméter magasra nőtt az őszi árpa a szegedi határban. és hogy valóban legyen bőségesen alomnak való, arról a kombájnosok kezeskednek, mindenütt alacsony tarlót hagynak maguk mögött, ami egyébként a minőségi munka premizálásának egyik feltétele. a tsz a szalma nagy részét a tagoknak adja el, hogy ezzel is segítse a háztáji állattenyésztést.

az új termést a földekről a gazdaság saját szárító üzemébe viszik, ahol naponta több mint harminc vagon gabona többlet-nedvességtartalmát párologtatják el. /mti/

tób az mi ie

18.26 200684 1253

BP

-.-

sb0068 4 150 mtib2017

mezőgazdasági kemizálási ankét keszthelyen

1984. június 20. - a nehézevegypári kutató intézet és a keszthelyi agrártudományi egyetem szervezésében szerdán háromnapos ankét kezdődött keszthelyen a mezőgazdaság kemizálásának időszzerű kérdéseiről. a tanácskozáson a nagyüzemi gazdaságok, a műtrágyákat és növényvédőszeret gyártó és forgalombahozó vállalatok, valamint a termelési rendszerek és kutató intézetek képviseltették magukat. a nyitónapon szabó ferenc mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes agrárpolitikánk időszzerű közzgazdasági kérdéseiről, körtvélyes istván ipari miniszterhelyettes agrokémiai iparunk helyzetéről, fejlődésének fő irányairól tartott előadást.

kutatók és gyakorló szakemberek több előadásban ismertették a különböző műtrágyák, valamint a talajjavító és kondicionáló szerek hatását. a szakemberek egyebek között arról hallhattak, hogy a nehézevegypári kutató intézet keszthelyi kemizálási szakszolgálatának összehasonlító kísérletei szerint a buza, a kukorica és az őszi árpa hozama jóval nagyobb volt azokon a táblákon, ahol folyékony műtrágyákat alkalmaztak, mint, ahol szilárd műtrágyát juttattak ki. a tanácskozáson azt is elmondták, hogy a tapasztalatok szerint legjobban a gyökérzónába juttatott műtrágya hasznosul; a technológia előnye, hogy a műtrágya így a lejtős területekről sem mosódik le, teljes egészében a növényt táplálja, s nem a környezetet szennyezi.

a következő napokban a növényvédőszeret és műtrágyák tárolásával, szállításával kapcsolatos korróziós problémák megoldásával foglalkoznak az ankéton. /mti/

tóa/kné az
18.50 200684 1601

BP

-.-

sb0069 4 150 mtib2018

bogyósgyümölcsstermesztés - országos tanácskozás

1984. június 20 - országos tanácskozást rendeztek szerdán drégelypalánkon a bogyósgyümölcs-stermesztés, feldolgozás, értékesítés helyzetéről, a fejlesztés lehetőségeiről. havas ferenc, a nógrád megyei tanács elnökhelyettese bevezető előadásában elmondotta: nógrád az értékesített bogyósgyümölcs mennyiségének ma tizenhét százalékat adja, míg tíz évvel ezelőtt még csak tizenkét százalékkal részesedett. a nógrádi közös gazdaságok csaknem fele foglalkozik bogyósgyümölcs-stermesztéssel. a hektáronkénti termelési érték eléri a százezer forintot, ami tizszerese a növénytermesztés átlagának.

az utóbbi években a bogyósgyümölcsstermesztés egyre inkább áttérrelődik a nagyüzemekből a kisgazdaságokba. részarányuk ma már eléri a hatvan százalékot. de mert ez a „súlypontváltás”, jelentős nagyüzemi termeléssel párhuzamosan ment végbe, s a kisgazdaságok nagyüzemi integrációja általában jól érvényesül, a nagyüzemi ültetvények csökkenése ellenére növekszik a termelés és a termésátlagok is jobbak. drégelypalánkon - különösen a rendszeres öntözés bevezetése óta -, a szamóca termésátlaga meghaladja a hektáronkénti tíz tonnát, a piros ribizlié a tizenegy-tizennégy tonnát, a málna berceken hektáronként átlag hat-nyolc tonna terméssel fizet a gondoskodásért.

a soronlevő feladatot a feldolgozás mértékének emelésében, a minél teljesebb vertikum kialakításában és az áru minőségének javításában jelölte meg az előadó. ennek is több jele érzékelhető nógrádban. erre utal a drégelypalánki új szörp- és gyümölcsvelő üzem; a nógrádi és a diósjenői tsz saját hűtőházat épített, nézván az idén megkezdődik a táblaszéli széndioxidos hűtés, homokterenyén hűtőtárolóval ellátott mélyhűtő építését kezdik meg az idén, állami támogatással. a tervidőszak végére a bogyósgyümölcsstermesztéssel foglalkozó közös gazdaságok közül minden harmadik rendelkezik saját kisebb-nagyobb feldolgozó üzemmel. /mti/

csiz,mmé,ká/gw ie
19.11 200684 1975

BP

--

sb0070 4 130 mtib2020

jerzy urban

1984. június 20. - jerzy urban, a lengyel kormány szóvivője, bajnok zsolt államtitkárnak, a minisztertanács tájékoztatási hivatala elnökének meghívására szerdán magyarországra érkezett. /mti/

gw
19.29 200684 0217

--

sb0071 4 130 mtib2021

bánrévei határállomás - sajtótájékoztató

1984. június 20. - a bm határőrség miskolci kerületparancsoksága szerdán sajtótájékoztatót tartott a bánrévei nemzetközi közúti határállomáson. a bánrévei határállomás egyike az ország legnagyobb átbocsátó képességű, legmodernebb határátkelő állomásainak. borsodban még két nemzetközi, állandóan nyitvatartó határállomás van, a hidasnémeti és sátoraljaujhelyi. mindkettő elavult, ezért sátoraljaujhelyen teljesen új határátkelőt építenek, s megkezdtek a hidasnémeti állomás átépítését is. emiatt e két állomáson átmenetileg fokozódik a zsúfoltság. a határőrség javasolja, hogy aki teheti, a nagy várakozási idők megelőzése érdekében átkelése helyéül válassza a korszerű bánrévei állomást.

a tájékoztatón arra is felhívták a figyelmet, hogy sokan nem győződnek meg utiokmányaik érvényességéről, s csak a határon derül ki, hogy annak érvényességi ideje lejárt. a határőrség kéri, hogy a kellemetlenségek elkerülése érdekében mindenki még elutazás előtt győződjön meg utlevele érvényességéről. /mti/

tre/tné/az/gw ie
19.36 200684 1080

BP

--

sb0072 4 160 mtib2022

társadalmi beilleszkedés - tanácskozás

1984. június 20. - az ifjúság társadalmi beilleszkedésének zavarairól és orvoslásának módjairól rendezett szerdán tatabányán regionális tanácskozást a tudományos ismeretterjesztő társulat komárom megyei szervezete. E témáról a fejér, győr-sopron, veszprém és komárom megyei pszichológusoknak és pedagógusoknak andorka rudolf, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem tanára tartott előadást. a tanácskozáson megállapították: a veszélyeztetett, a lelki problémákkal küzdő és a bűnöző fiatalok növekvő száma szükségessé teszi, hogy országosan kialakítsák az iskolapszichológusi hálózatot. a szakemberek szerint ez fontos lépés lenne a fiatalkori és a felnőttkori beilleszkedési zavarok megelőzésére. /mti/

til/wné/az/gw ie
19.45 200684 0778

--

sb0073 4 130 mtib2025 /embargo: csütörtök 00.30 óráig!!/

nicaraguai küldöttség

1984. június 20. - az mszmp központi bizottságának meghívására a közeli napokban munkalátogatásra nicaraguai küldöttség érkezik hazánkba, daniel ortega, a sandinista nemzeti felszabadítási front országos vezetőségének tagja, a nemzeti újjáépítés kormánya kormányzó tanácsának koordinátora vezetésével. /mti/

k/mi/gw ie
19.59 200684 0357

BP

--

sb0074 4 160 mtib2026

felszabadulási pályázat - kiállítás miskolcon

1984. június 20. - tárlat nyílt szerdán a miskolci galériában azokból az alkotásokból, amelyeket a magyar képző- és iparművészeti szövetség észak-magyarországi csoportja, a borsod megyei pártbizottság, a megyei és a miskolc városi tanács által a felszabadulásunk közelgő 40. évfordulója tiszteletére meghirdetett pályázatra küldtek be a megyében élő festőművészek, grafikusok és szobrászok. az országrész életét, fejlődését a képzőművészet eszközeivel megörökítő munkákból a kiállításra hetvenöt művet választott ki a zsüri. átadták a díjakat is; a borsod megyei tanács tízezer forintos nagydíját tóth imre munkácsy-dijas festőművész, miskolc város tanácsának tízezer forintos nagydíját feledy gyula kossuth- és munkácsy-dijas grafikusművész, a szakszervezetek megyei tanácsának tízezer forintos nagydíját pedig máger ágnes festőművész vehette át. /mti/

bas/tné az
20.04 200684 0927

--

sb0075 4 160 mtib2027

a liszt ferenc kamarazenekar hangversenyei

1984. június 20. - az országos filharmónia „nyári zenekari estek”, című hangversenyeinek második sorozatában a liszt ferenc kamarazenekar lép három alkalommal a közönség elé a zichy-kastélyban. az első koncertet szerda este adták, műsorukon haydn c-moll és f-moll szimfóniája, valamint mozart a-dur szimfóniája szerepelt. a hangversenymester rolla jános volt.

a második hangversenyt július 9-én tartják. kocsis zoltán zongoraművész közreműködésével mozart két d-dur divertimentója és b-dur zongoraversenye hangzik majd fel előadásukban. az utolsó koncerten július 16-án vivaldi, corelli és händel concertoiból szólaltatnak meg néhányat. /mti/

t cs/km/gw ie
20.15 200684 0724

BP

--

sb0076 4 180 mtib2030

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1984. június 20.

- sb0001 nyári könyvtármenetrend /1. rész/
- sb0002 nyári könyvtármenetrend /2. rész/
- sb0003 termelési szolgáltató kisvállalkozások /1. rész/
- sb0004 termelési szolgáltató kisvállalkozások /2. rész/
- sb0005 pályázati felhívás
- sb0006 vasuti járműjavítás /1. rész/
- sb0007 vasuti járműjavítás /2. rész/
- sb0008 csomagoló gépek
- sb0009 megalakult az állatkertek szövetsége
- sb0010 óriáskaktuszok
- sb0011 filmfesztivál münchenben
- sb0012 eszperantó nyelvű tanulmányok
- sb0013 palóc kiállítás varsóban
- sb0014 újra közlekedő villamosok
- sb0015 elutazott aden kormányzója
- sb0016 elhunyt dr. kuklis lajos
- sb0017 akácfa termelési rendszer
- sb0018 korszerű lemezollók
- sb0,19 új akadémiai munkabizottságok
- sb0020 halivadék-nevelés napenergiával
- sb0021 lakatos istván önéletrajzi kötete
- sb0022 fuvóstalálkozó
- sb0023 halálos balesetek
- sb0024 vonózenekari tábor tarhoson
- sb0025 szakszervezeti küldöttség utazott spanyolországba
- sb0026 tot-szobor bartók emlékére
- sb0027 számítógépes tábor diákoknak
- sb0028 vizkorlátozás békéscsabán
- sb0029 a fővárosi tanács vb ülése /1. rész/
- sb0030 a fővárosi tanács vb ülése /2. rész/
- sb0031 fejér megyei szakmunkásképzés
- sb0032 vígszínházi köszöntés
- sb0033 elmarad a koncert
- sb0034 társadalmi szemle - júniusi szám
- sb0035 tit - elnökség /1. rész/
- sb0036 tit - elnökség /2. rész/
- sb0037 az augusztus sikeres
- sb0038 középiskolások fizikai versenye
- sb0039 gyermekszínházi napok pecsett
- sb0040 automatizálási világkongresszus

/folyt. köv./ mz mi

21.08 200684 1530

BP

--

sb0077 4 180 mtib2031

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

- sb0041 mongol művészegyüttes szolnokon
- sb0042 később nyit a muzeum
- sb0043 megnyílt a pécsi nyári színház
- sb0044 buzafajták bemutatója
- sb0045 időjárásjelentés /1. rész/
- sb0046 időjárásjelentés /2. rész/
- sb0047 műsorváltás
- sb0048 ecuadori külügyminiszter-helyettes
- sb0049 ferencsik jános bucsuztatása
- sb0050 konferencia 1944-ről /1. rész/
- sb0051 konferencia 1944-ről /2. rész/
- sb0052 helmut kohl látogatása
- sb0053 kohl életrajza
- sb0054 szürös mátyás pest megyében
- sb0055 időjárásjelentés
- sb0056 közétkeztetés - vöröskereszt
- sb0057 a főinform hírei
- sb0058 az európai nagyvárosok hőmérséklete
- sb0059 műsorgazdag miskolci nyár
- sb0060 nemzetiségi tanácskozás pecsett
- sb0061 szovjet miniszter
- sb0062 magyar-szovjet együttműködés a hidraulika-elemek gyártásában
- sb0063 a környező országok várható időjárása
- sb0064 a pest megyei testvér ülés
- sb0065 közmüszemle a balatonnál
- sb0066 megkezdődött az aratás
- sb0067 mezőgazdasági kemizálási ankét keszthelyen
- sb006, bogycsümmölcstermesztés - országos tanácskozás
- sb0069 jerzy urban
- sb0070 bánrévei határállomás - sajtótájékoztató
- sb0071 társadalmi beilleszkedés - tanácskozás
- sb0072 nicaraguai küldöttség
- sb0073 felszabadulási pályázat
- sb0074 a liszt ferenc kamarazenekar hangversenyei
- sb0075 tartalomjegyzék /1. rész/
- sb0076 tartalomjegyzék /2. rész/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
 főszerkesztő: kovács györgy
 szerkesztették: oltványi ottó, sebestyén tibor, izsák erika

/mti/ gw 21.09 200684 1551

- v e g e -

BP

--

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/X

Belföldi hírek

budapest, 1984. június 20. parlament s z e r d a

sp0001 2 130 mtib3001 /parlament/

veress péter beszéde /1. rész/

1984. június 20. - a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk veress péter külkereskedelmi miniszter beszédét, amely az országgyűlésen, június 20-án, várhatóan délután hangzik el. a beszéd

feloldásig szigoruan e m b a r g ó s !

keretet, esetleges javításokat feloldáskor adunk.
x x x

ez év októberében tiz éves lesz a külkereskedelmi törvény, amely jól áttekinthető, rugalmas rendszerbe kodifikálta szocialista külkereskedelmünk alapvető elveit és szabályait - mondotta bevezetőjében veress péter -. életbelépése óta rendszeresen, eddig huszonnyolc alkalommal tájékoztattuk az országgyűlés illetékes bizottságát külkereskedelmi kérdésekről.

tiz év alatt a világgazdaság, és saját belső gazdaságunk helyzete is alapvető változásokon ment keresztül. békeidőben azelőtt soha nem látott - és tegyük hozzá: nem várt -, a nemzetközi pénzügyi rendszer szétesésével párhuzamosan bekövetkezett, robbanásszerű árváltozások következtében valamennyi energiatranszportőr ország érzékeny cserearány-veszteségeket szenvedett. nyugati forrás szerint például a fejlett tőkés országok cserearánya 1973-1983. között 18 százalékkal romlott. közülük a legfejlettebbek korszerű új

késztermékek árának emelésével mérsékelni tudták a veszteséget. országunk külkereskedelmi forgalmának cserearány-veszteségei alapvetően négy tényezőre vezethetők vissza. ezek: az importunkban jelentős részarányt képviselő energiahordozók és egyes nyersanyagok árának tartós emelkedése; a kivitelünk jelentős hányadát kitevő mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek hullámzó, de a rendkívül erős verseny miatt összességében alacsony árszintje; késztermékeink exportárai elmaradtak az importáraktól, ami elsősorban termékeinknek a követelményekhez való lassu alkalmazkodásával függ össze; és végül - egyebek közt - a külkereskedelmi üzletkötő munka gyengeségei.

a cserearányok romlása, valamint a tőkés világgazdaság elhuzódó válsága, országok, pénzintézetek, vállalatok fizetőképességének megrendülése, a nemzetközi politikai helyzet éleződése alaposan próbára tette álló- és teljesítőképességünket, a ránczuduló új gondok még nyilvánvalóbbá tették gazdaságunk gyengeségeit, sebezhetőségét. /folyt. köv./ kö

00.10 200684 2322

-.-

sp0002 2 130 mtib3002 /parlament/

veress péter beszéde /2. rész/

ugyanakkor tovább nőtt érdekeltségünk a nemzetközi munkamegosztásban. a hetvenes évek elején exportunknak a nemzeti jövedelemhez viszonyított aránya 40 százalék volt. ez azóta néhány százalékponttal emelkedett. kivitelünk mennyisége 77 százalékkal, behozatalunké 34 százalékkal több, mint tíz évvel ezelőtt.

nemzetközi fizetőképességünk megőrzése már évek óta megköveteli, hogy konvertibilis elszámolású kereskedelmi mérlegünk - eltérően a korábbi évek gyakorlatától - jelentős bevételi többlettel zárjon. ezt a követelményt gazdaságunk - nagy erőfeszítések árán - immár harmadik éve teljesíti. míg 1978-ban a nem rubel elszámolású kereskedelmi mérlegünk hiánya közel 1.200 millió dollár volt, 1982-ben már 445 millió, 1983-ban pedig 545 millió dollár többletünk volt. ez önmagában jelentős és biztató eredmény, de a megvalósítás útja ellentmondásos: indokolt és erőltetett takarékoskodás - miközben sok helyen folytatódik a pazarlás -; feszesebb importgazdálkodás, a belföldi vásárlóerő visszafogása a fejlesztéshez szükséges források egy részének elvonásával; egyre erőteljesebb gazdaságszervező munka minél több export-árualap biztosítása végett; a piacok megtartása céltudatosabb gazdasági diplomácia és erőteljesebb vállalati export-tevékenység révén. s eközben - bár a korábbinál nagyobb nehézségek árán - szállítási kötelezettségeinknek eleget teszünk a szocialista országokban. nyilvánvaló, hogy hosszabb távon nem a

kényszerű takarékoskodás, a növekedés és a behozatal visszafogása visz előbbre, hanem a minőségileg eredményesebb munka, a teljesítmény jobb értékesülése itthon és külföldön, az értelmes takarékoskodás.

a nehéz külgazdasági helyzet alaposan próbára tette a törvény és a végrehajtására kiadott minisztertanácsi határozat által létrehozott egységes külkereskedelmi szabályozást. meggyőződéssel állíthatjuk, hogy a törvény a kedvezőtlen világgazdasági fejlemények közepette is betöltötte rendeltetését, jelentősen hozzájárult a népgazdaság külkereskedelmi feladatainak teljesítéséhez. a törvény rugalmas, keretszabály-jellege lehetővé tette a külkereskedelmi irányítás és a szervezet folyamatos fejlesztését, viszonylag kevés jogszabály keretében.

a külkereskedelmi törvény első mondatai is hangsúlyozzák, hogy a magyar népköztársaság számára kiemelkedő jelentősége van a szocialista országokkal, különösen a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa tagországaival folytatott kereskedelemnek és a szocialista gazdasági integrációnak. a szocialista országokkal kötött árucsereforgalmi megállapodások teljes külkereskedelmi forgalmunknak csaknem 60 százalékát ölelik fel. /folyt. köv./ kö

00.11 200684 2658

-.-

sp0003 2 130 mtib3003 /parlament/

veress péter beszéde /3. rész/

a szovjetunióval kötött megállapodásaink gazdaságunk valamennyi területén alapvető jelentőségűek. fejlődésünk szempontjából ugyancsak jelentősek a többi kgst-országgal kötött áruforgalmi megállapodásaink, bár a kölcsönös áruforgalom növekedési üteme az időszak első öt évéhez képest mérséklődött. az áruforgalom szintje - hosszabb időszakot alapul véve - kiegyensúlyozott volt. szocialista partnereink egyre inkább a korszerű, jó minőségű ipari és fogyasztási cikkeket igénylik tőlünk. tényleges politikai és gazdasági érdekünk, hogy hazánk minél hatékonyabban működjék közre a szocialista integráció továbbfejlesztésében az együttműködés formáinak és tartalmának gazdagításában.

érdekeltek vagyunk a kölcsönös kötelezettségek pontos teljesítésében. a kgst tagországai vezetőinek csúcsertekezletén is megfogalmazódott, hogy „a kgst-tagországok minden szükséges eszközzel rendelkeznek ahhoz, hogy a kölcsönös együttműködést új szintre emeljék,„ továbbá, hogy „még jelentős tartalékok állnak rendelkezésre a kölcsönös együttműködés bővítéséhez, a gyártásszakosítás és kooperáció elmélyítéséhez, a kölcsönös

kereskedelem növeléséhez, a testvéri országok termelési és tudományos-műszaki potenciáljának hatékonyabb kiaknázása, népek jólétének emelése érdekében, a felsőszintű értekezlet előkészítésében aktívan közreműködtünk, az abból adódó feladatok végrehajtásának tevékeny résztvevői leszünk.

a magyar kereskedelempolitika feladata, hogy a nem szocialista országokban is biztosítsa azokat az alapfeltételeket, amelyek nélkül nem lehet a nemzetközi munkamegosztás előnyeiből részesülni. ezek: a feltétel nélküli legnagyobb kedvezményes elbánás és a diszkrimináció-mentesség. magyarország ezeknek a jogoknak teljes birtokába jutott, amikor 1973 szeptemberében csatlakozott a kereskedelemről és a vámtarifákról szóló általános egyezményhez, a gatt-hoz. ez az egyezmény a világkereskedelem több mint 90 százalékát fenntartó országok számára írja elő a kereskedelempolitikai magatartást. a gyakorlat viszont arról árulkodik, hogy a nemzetközi kereskedelemben olyan tendenciák nyertek teret, amelyek ellentétesek ezzel az általános szerződéssel. ezeknek mindegyike károsan befolyásolja hazánk helyzetét. a protekcionizmus említendő az első helyen. ezen olyan piacvédelmi politika értendő, amely - különösen egyes szektorokban, mint mezőgazdaság, textil, acél, stb. - kizárja a külföldi versenyt, nem engedi érvényesülni a komparatív költségekből, tehát a nemzetközi munkamegosztásból származó előnyt. különösen érzékenyen érint bennünket a mezőgazdasági protekcionizmus, és ez is legfőbb nyugati piacunkon, a közös piacon. /folyt. köv./ kö
00.12 200684 2693

-.-

sp0004 2 130 mtib2004 /parlament/

veress péter beszéde /4. rész/

problémát okoznak az atlanti szerződés tagországai által, politikai célból elrendelt intézkedések, amelyek főleg a fejlett technika megszerzését, ezáltal exportkapacitásunk növelését nehezítik, valamint az a feszültségteremtő politika, amely a kereskedelmi kapcsolatokat politikai zsarolás eszközévé teszi. további nehézséget jelent számunkra az, hogy legfőbb tőkés partnereink egymással szabadkereskedelmi megállapodást kötöttek, és ez gyakorlatilag érezhető vámhátrányt okoz ipari termékeinknél.

ezen káros tendenciák elleni fellépésünket megkönnyíti az, hogy más országok is vannak hozzáink hasonló helyzetben. jóindulatu partnereinknél hatásosan tudunk fellépni konkrét problémáink kapcsán, és bilaterális vegyesbizottságainkat hasznosan tudjuk felhasználni kereskedelmünk fejlesztésére. számos országgal, így

egyebek között japámmal és az amerikai egyesült államokkal kötöttünk kereskedelmi szerződést. több kereskedelempolitikai jellegű javaslatot is tettünk néhány partner-országunknak szabadkereskedelmi, vagy ehhez hasonló megállapodások kötésére azért, hogy az előbb említett vámhátrányokat kiküszöböljük. finnországgal ilyen megállapodást létre is hoztunk.

az elmúlt évtizedben az egk-ba tömörült nyugat-európai országokkal ipari, gazdasági és műszaki együttműködési megállapodásokat kötöttünk. e megállapodások keretében a két fél képviselőiből álló vegyesbizottságok rendszeresen áttekintik, értékelik és előmozdítják a kétoldalú államközi és vállalati kapcsolatok alakulását. szerződéses kapcsolataink fejlesztésének eredményeként szűkült, jelentős partnereink közül már csak az egk tagországaira korlátozódik azoknak az országoknak a köre, amelyek a szocialista országok áruira, így a magyar árukra diszkriminatív mennyiségi korlátozásokat alkalmaznak, noha a gatt-szerződés keretében ezeket már el kellett volna törölni. az annak részét képező magyar gatt csatlakozási jegyzőkönyvben erre kötelezettséget vállaltak. mind a tagországok, mind a közös piac képviselői számára világossá tettük, hogy kapcsolataink további szabályozása csak a gatt-szerződésben már kikötött, és a közös piac számára is kötelezően előírt, feltétel nélküli legnagyobb kedvezményes elbánás és a diszkrimináció-mentesség tiszteletben tartása alapján történhet, és csupán akkor van értelme, ha reálisan javítja bejutásunk feltételeit egy olyan piacra, ahol több évtizede kevesebbet tudunk eladni, mint amennyit onnan vásárolunk. /folyt. köv./ kö
00.13 200684 2483

-.-

sp0005 2 130 mtib2005 /parlament/

veress péter beszéde /5. rész/

a fejlődő országok között - mint ismeretes - jelentős különbségek vannak gazdasági fejlettségüket, társadalmi berendezkedésüket, kereskedelmi tradícióikat, vagy akár alkalmazott kereskedelmi módszereiket illetően. államközi kereskedelmi kapcsolataink azért ezekkel az országokkal szükségképpen erősen differenciáltak. a fejlődő országok többségének gazdasági helyzete és fizetőképessége az elmúlt években hirtelen és hátrányosan változott, a velük folytatott kereskedelem kockázati tényezői megnöttek. a változások előrelátása, jelzése és a szükséges cselekvés megfogalmazása egyre nagyobb szerephez jut a fejlődő országokkal foglalkozó kereskedelempolitikai munkában. ezen országokra továbbra is nagy figyelmet fordítunk külkereskedelmi stratégiánk kialakításánál.

ma már nyilvánvaló, hogy a külkereskedelmi eredmények alapvető meghatározója a termelés. ahol értékesítési problémáink vannak, azt döntően termékeink gyenge versenyképessége okozza. hogy ez a helyzet megváltozzék, és termékeink kelendőbbek legyenek, ahhoz a gazdasági környezetet úgy kell formálnunk, hogy minden termelő - és termelőkön nem csak a végtermék előállítását kell érteni -, valamint külkereskedelmi vállalatnak alapvető érdeke legyen a hatékony, vállalkozó szellemű gazdálkodás, a külföldi piac igényeihez való alkalmazkodás. a problémát gyakran az okozza, hogy a termék nem készül el időre, vagy a kívánt minőségben, a szerződés előírásai szerint. az ilyen hibák kiküszöböléséhez általában nem többletberuházások kellene, hanem csak több figyelem, törődés.

a versenyképesség javításában a termelők mellett a külkereskedelmek is jelentős feladatai vannak, a piaci igények közvetítésében, a magasabb színvonalu értékesítési munka megteremtésében. a külkereskedelmi törvény rögzíti a szakkülkereskedelmi vállalatok és a belföldi partnerek közötti szerződéses kapcsolatok alapelveit, amelyek oly nagy figyelmet kaptak a törvénytervezet előkészítésénél és a 10 évvel ezelőtti országgyűlési vitában is. a kapcsolatok tartalmában a leglényegesebb változások döntően az elmúlt 3-4 évben következtek be, abban a szellemben, amelyet az országgyűlési vitában annak idején több képviselő is javasolt.

a külkereskedelmi vállalatok jövedelme ma már döntő mértékben az értékesítési ártól függ. a közös érdekeltségen alapuló árnyereség aránya a külkereskedelmi vállalatok össznyereségében ma már 70-80 százalékos, míg a díj jellegű bevételekhez kötődő nyereség csupán 20-30 százalékot tesz ki. /folyt. köv./ kö

00.14 200684 2535

--

sp0006 2 130 mtib2006 /parlament/

veress péter beszéde /6. rész/

a külkereskedelmi és a termelő, illetőleg a felhasználó vállalatok közötti kapcsolatokban nőtt a közös érdekeltségen alapuló társasági szerződések aránya. jelenleg 114 ilyen társaság működik 184 belföldi termelő, illetve felhasználó vállalat részvételével. ennek hatásaként erősödött a vállalatok érdekközössége, aktívabb és rugalmasabb lett a piaci tevékenység, javult a piaci ármunka színvonala. a fejlődés eredményeként ma már a termelő és a külkereskedelmi vállalatok viszonyában az együttműködés a jellemző.

a szájszámlás kapcsolatok, a külkereskedelmi vállalatok önálló, vállalkozói típusu kockázatviselő képessége az ehhez szükséges pénzeszközök hiánya miatt nem fejlődött kellően, pedig gazdasági életünk egyértelműen hiányolja az olyan tőkeerős külkereskedelmi vállalatok létét, amelyek eszközök átadásával részt vesznek a termelési folyamatokban, vagy szükség esetén képesek szájszámlás, valóságos kereskedelmi tevékenység végzésére, piaci szervezetük fejlesztésére, valamint különféle speciális ügyletek megkötésére. a tőkeerős, kereskedőház-funkciót ellátó külkereskedelmi vállalatok ösztönözni tudnák az export-célra való termelést, importjukkal élénkíthetnék a belföldi versenyt, szélesíthetnék az áruválasztékot. mint ahogy ez az országgyűlés kereskedelmi bizottsága vitájában is elhangzott, a fő kérdés ma már nem a piacokról érkező információk mennyisége, hanem az, hogy a termelő és felhasználó szervezeteknél mennyire vannak meg a feltételek az információk fogadására, rendszerezésére, feldolgozására és felhasználására, illetőleg annak megállapítása, hogy milyen további információkra van szükség.

a törvény az állam külkereskedelmi monopóliumának rugalmas, korszerű meghatározását adja. a 3. paragrafus rögzíti, hogy a monopólium az államot - tehát nem az egyes vállalatokat - illeti. a monopóliumból eredő államigazgatási feladatokat is a minisztertanács által kijelölt állami szerv, a külkereskedelmi minisztérium látja el. a törvény szerint a külkereskedelmi monopólium azt jelenti, hogy az állam nemzetközi szerződések kötésével és más módon kialakítja a külkereskedelem nemzetközi feltételeit; létrehozza külkereskedelmi szervezeti rendszerét, és irányítja, ellenőrzi a külkereskedelmi tevékenységet.

a külkereskedelmi monopóliumot tehát - összhangban a törvénnyel - nem lehet a vállalatok monopóliumának tekinteni. ennek megfelelően fejlesztettük a vállalati kereskedelmi szervezetet, amely a korábbi helyzethez képest nemcsak jelentős mennyiségi, hanem minőségi változásokhoz is vezetett. /folyt. köv./ kö

00.15 200684 2591

--

sp0007 2 130 mtib2007 /parlament/

veress péter beszéde /7. rész/

a szervezet fejlesztésére a minisztérium egységes koncepciót dolgozott ki, melynek keretében nyilvánosan meghirdette az önálló külkereskedelmi jog megszerzésének feltétel- és követelmény-rendszerét azzal, hogy mindazok a szervezetek, amelyek annak megfelelnek, külkereskedelmi tevékenység gyakorlására jogot kaphatnak. ennek alapján ma már 217 külkereskedő vállalat van, ezeknek több mint 80 százaléka külkereskedelmi joggal rendelkező termelő vagy felhasználó vállalat. számos külkereskedő és termelő által alapított közös vállalat, vagy éppen termelők által alapított külkereskedelmi vállalat van köztük. a külkereskedelmi vállalati szervezetén ma már ezt a széles vállalati kört értjük. amikor a szervezet fejlesztéséről, eredményeiről vagy hibáiról szólnak, erre a sokszínű, különböző formák és feltételek között működő vállalatokból álló szervezetről beszélünk.

a minisztérium valamennyi külkereskedelmi tevékenységre jogosult gazdálkodó szervezet külkereskedelmi tevékenységét - függetlenül ezek tulajdoni formájától, szervezeti vagy felügyeleti helyzetétől - egységesen irányítja. a szervezet növekedése, és tegyük hozzá: a világgazdaság alakulása, az irányításnak - ezzel lépést tartó - fejlesztését, erősítését igényli. a külkereskedelmi állami irányítása ugyanis az utóbbi években világszerte erősödött. ezzel a körülménnyel saját munkánkban is számolnunk kell. az irányító munkában a külkereskedelmi minisztérium együttműködik a többi irányító szervvel és a magyar kereskedelmi kamarával. a közös tevékenységet ma már a döntések együttes előkészítése, az alkotó viták, az együttműködés jellemzi.

a külkereskedelmi jogra vonatkozó vállalati igényeket továbbra is - a meghirdetett követelmények alapján - teljesíteni kívánjuk, tovább kívánjuk növelni azoknak a termelőknek a körét, akik maguk külkereskednek. ez azonban nem lehet öncélú jelszó. mint ahogy a kereskedelmi bizottság ülésén a magyar kereskedelmi kamara képviselője is hangsúlyozta, külkereskedelmi jogot ott kell gyakorolni, ahol ez a leggazdaságosabb, leghatékonyabb; a termelőnél, a termelők közös külkereskedelmi szervezeténél vagy a főtevékenységű külkereskedelmi vállalatnál, aszerint, hogy a gazdasági megfontolások melyik megoldást indokolják. ezek, és nem presztizskérdések kell, hogy irányítsák a vállalati elhatározásokat. vannak olyan piacok, vagy olyan árucikkek, ahol a piac sajátosságai, vagy az egyes árucikkek piacain megjelenő külföldi monopolszervezetek jellegéből és erejéből adódóan gazdaságilag előnytelen, vagy éppen nem is lehetséges a szétaprózott megjelenésünk. /folyt. köv./ kö

00.15 200684 2625

-.-

sp0008 2 130 mtib2008 /parlament/

veress péter beszéde /8. rész/

külkereskedelmi szervezetünkben más jelentős változások is történtek. differenciálódott a vállalatok méretnagysága, jogi formája, és egyre növekvő súlyuk van a budapesten kívüli székhelyű, külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatoknak. a gazdaság igényeinek figyelembevételével új, kisebb méretű vállalatokat hoztunk létre, elsősorban a kisebb volumenű export támogatására. ma már több vállalati alapítású gazdálkodó szervezet - így leányvállalatok, termelő és külkereskedelmi vállalatok közös vállalatai - lát el külkereskedelmi funkciót. a külkereskedelmi vállalatok számos vidéki irodát nyitottak a helyi exportképes árualapok felkutatására és a határmenti áruforgalom előmozdítására.

azzal a korábbi helyzettel szemben, hogy egy cikk forgalmával csak egy külkereskedelmi vállalat foglalkozott, gyakorivá váltak a párhuzamos külkereskedelmi jogok, kialakult tehát az a helyzet, hogy egy-egy cikk forgalmával több, egymással versenyző külkereskedelmi vállalat foglalkozik. a konvertibilis elszámolású gépipari exportban például már egyidejűleg 13 külkereskedelmi vállalat között lehet választani. de jelentős a verseny a könnyűipari és a mezőgazdasági külkereskedelmi területén, a szabadalmak, a licenciák értékesítésében, a nemzetközi szállítmányozás területén is. az ugyanazon a piacon több magyar vállalat azonos cikkel való megjelenésével kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok vegyesek. pozitív hatása, hogy aktívabb, színvonalasabb munkára ösztönzi a külkereskedelmi vállalatokat. kedvező hatásai mellett azonban a verseny még nem eredményezte az elvárt mértékben új termékek, kedvezőbb értékesítési lehetőségek és piacok feltárását, hanem zömmel a már meglévő, és eddig is értékesített árualapok, piacok és nyereség felosztásához vezetett. ennek oka, hogy e rendszert olyan időszakban vezettük be, amikor a magyar exportkinálat nem nőtt. a párhuzamos piaci fellépést - az exportkinálat fejlődése mellett - a jövőben is fejleszteni kell azokon a területeken, ahol ebből előnyök származnak. el kell érni, hogy a vállalatok együttműködésüket e körben maguk szervezzék, és az együttműködési szabályok megsértésének káros következményeit közvetlenül érzékeljék és viseljék. vannak viszont olyan piacok, árucikkek és tevékenységek, ahol a több magyar vállalat egyidejű megjelenéséből - a piacokon érvényesülő szabályozás, vagy az árucikkek forgalmának sajátosságai miatt - előnyök nem várhatók. /folyt. köv./ kö

00.16 200684 2467

-.-

sp0009 2 130 mtib2009 /parlament/

veress péter beszéde /9. rész/

az idők folyamán a szakosított és a külkereskedelmi jogositványt kapott termelő vállalatok nagy és nehéz feladatokat oldottak meg. egyik csoportba tartozókat sem lehet általános, közös jelzővel minősíteni. mindkét kategóriában vannak jó, közepes és gyenge vállalatok. tapasztalataink szerint a minősítést alapvetően két tényező dönti el: az értékesítés termelési háttere és a vállalatot vezető munka színvonala. a szakkülkereskedelmi vállalatok néhány év alatt sokat változtak: többségük megértette, hogy jól kell kereskedni, ki kell érdemelni és meg kell tartani a belföldi partner és a külföldi piac bizalmát. kevesebb a kényelmes bürokratizmus, a külkereskedői rátartóság, erősebb a szakmai hozzáértés. az elmúlt két évben néhány külkereskedelmi vállalat - belföldi partnereivel szoros együttműködésben végzett - tevékenységének kiemelkedő eredménye sorsdöntő volt az ország fizetési képességének megtartásában. mégsem mondhatjuk, hogy elég, a nemzetközi mércének és saját igényeinknek megfelelő vállalatunk és szakemberünk van. a külkereskedelmi jogositványt kapott termelő vállalatok munkájának színvonala szintén sokféle, a kiemelkedőtől a gyengéig minden fokozat megtalálható. sokéves tapasztalatunk szerint a termelés és külkereskedelmi tevékenység szoros összekapcsolása egyértelműen előnyös és indokolt, de a szervezeti forma önmagában a munka minőségét még nem dönti el.

a külső piaci feltételek számunkra lényegesen előnyös, új feltételeket nem ígérnek. a nyugati gazdaságokban helyenként észlelhető, visszaesésekkel tarkított élénkülés nem jelez általános fellendülést. ha ez mégis bekövetkezne, mivel mindenki erre vár, még élesebb piaci versennyel találjuk szemben magunkat. a külső körülmények nemcsak a magyar, hanem minden más gazdaság számára is egyre bonyolultabbak, másképp nehezebbek, mint ezelőtt. a külső nehézség valós eleme mai gondjainknak, de gyakori emlegetése önmagában se fel nem ment, se el nem igazít bennünket teendőink dolgában. egyetlen lehetséges kiút, hogy gondolkodásunkat, munkánkat a helyzethez igazítjuk. világosan kell látnunk, hogy az a teljesítmény, ami tegnap elég volt, ma kevés.

azonnali teendőinket öt pontban fogalmazhatjuk meg:

1./ erőteljes tervező, gazdaságsszervező és exportértékesítő munkával biztosítanunk kell a szükséges külgazdasági egyensúlyt 1984-ben; ezáltal alapozhatjuk meg az 1985. évi tervet és a vii. ötéves terv előkészítését is. /folyt. köv./ kö
00.17 200684 2475

-.-

sp0010 2 130 mtib2010 /parlament/

veress péter beszéde /10. rész/

2./ már 1984-ben - de 1985-re mindenképp - olyan szabályozást kell érvényesítenünk, amely gazdaságunkat az előbbi pontban megfogalmazott teljesítményre ösztönzi a termelés, felhasználás, takarékoság valamennyi területén.

3./ ehhez valamennyi érintett terület céltudatosan cselekvő egységére van szükség.

4./ az új helyzetnek megfelelő kereskedelempolitikai és kereskedelemsszervező programot kell kidolgozni valamennyi fő piac viszonylatában.

5./ a külkereskedelmi szervezetet úgy kell továbbfejleszteni, hogy a fenti célokat a legjobban szolgálja.

további kereskedelempolitikai és külkereskedelmi irányító munkánkban a beszámolómban jelzett fő irányokat kell továbbra is követnünk annak érdekében, hogy külkereskedelmi feladataink teljesítéséhez minél kedvezőbb feltételeket biztosítsunk.

egy törvény akkor felel meg rendeltetésének, ha időtálló, és egy adott terület szabályozásában hosszú távon irányt mutat. a külkereskedelmi törvény az idő próbáját kiállta, funkcióját az elmúlt 10 évben teljesítette. megfelelt azoknak a kívánalmaknak is, amelyeket időközben a központi bizottság 1977. októberi határozata, illetőleg az mszmp xii. kongresszusa a külkereskedelemmel szemben támasztott. a mögöttünk lévő 10 év tapasztalatai feljogosítanak arra, hogy a külkereskedelmi törvényt alkalmasnak tartsuk azoknak a feladatoknak a megoldására is, amelyeket legutóbb a központi bizottság ez év április 17-i állásfoglalásában fogalmazott meg. a törvény lehetőséget ad a külkereskedelmi igazgatás és a külkereskedelmi szervezet népgazdasági igényeknek megfelelő, folyamatos továbbfejlesztésére. a külkereskedelmi irányítás feladata a jövőben is változatlanul az lesz, hogy a külkereskedelmi törvény keretei között minél hatékonyabban járuljon hozzá a népgazdaság külkereskedelmi feladatainak teljesítéséhez. ennek az elvárásnak a külkereskedelem valamennyi dolgozója igyekszik majd eleget tenni - mondotta befejezésül a külkereskedelmi miniszter, megköszönve az országgyűlés kereskedelmi bizottságának segítő tanácsait és bírálatait. /mti/ kö ag
00.17 200684 2111

-.-

sp0011 1 130 mtib3001 /parlament/

szerkesztőségek figyelmébe!

1984. június 20. - felhívjuk a szerkesztőségek figyelmét, hogy veress péter beszédét

t e l j e s e g é s z é b e n v i s s z a v o n j u k !

az új beszédet később adjuk
f e l o l d á s i g e m b a r g ó s

jelzéssel. /mti/

zsu hgy

10.01 200684 0412

--

sp0012 1 130 mtib3002 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /1.rész/

1984. június 20. - szerdán délelőtt 10 órakor a parlament ülésstermében megszólalt az elnöki csengő, zsufozásig megteltek a széksorok, páholyok, jelezve: megkezdődött az országgyűlés nyári ülészsaka. legfelső törvényhozó testületünk fórumán megjelent losonczí pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára; lázár györgy, a minisztertanács elnöke. ott voltak a politikai bizottság más tagjai, a központi bizottság, valamint az elnöki tanács és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti külképviseletek számos vezetője és tagja.

apró antal nyitotta meg az alkotmányunk 22. paragrafusa 2. bekezdése értelmében az elnöki tanács által összehívott országgyűlést. az országgyűlés elnöke kegyeletes szavakkal emlékezett meg a legutóbbi ülészsak óta elhunyt dr. boza józsef képviselőről, a bács-kiskun megyei képviselőcsoport vezetőjéről, az állampusztai célgazdaság igazgatójáról. a napszámos családban született boza józsef népi kollégistaként folytatta tanulmányait, majd a gödöllői agrártudományi egyetem elvégzése után több felelős beosztásban dolgozott. fiatalon elkötelezte magát a párt politikájával, és egész életében e politika megvalósításán munkálkodott. az országgyűlésnek 1975-től volt tagja, nagy felelősséggel tevékenykedett a honvédelmi bizottságban. eredményes munkásságáért államunk több magas kitüntetésben részesítette.

MK

az elhunyt képviselő emlékét az országgyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg, s az ülészsak résztvevői egyperces néma felállással rótták le kegyeletüket.

ezt követően az országgyűlés tudomásul vette a népköztársaság elnöki tanácsának jelentését a tavaszi ülészsak óta végzett munkáról és döntött a mostani tanácskozás napirendjéről:

1. a magyar népköztársaság 1983. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat

2. a külkereskedelmi miniszter beszámolója a külkereskedelemről szóló 1974. évi iii. törvény végrehajtásáról.

az elfogadott napirendnek megfelelően ezután hetényi istván pénzügyminiszter tartotta meg expozéját hazánk tavalyi költségvetéséről. /folyt.köv./

ag/zsu hgy
10.14 200684 2233

--

sp0013 2 130 mtib3003 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /2.rész/

bár a tavalyi évet már jócskán magunk mögött hagytuk, sőt lassan itt az ideje az idei gabona betakarításának, mégis indokolt ez alkalommal visszatekinteni tavalyi tevékenységünkre. - mondotta bevezetőjében a pénzügyminiszter. - indokolt, különösen azért, mert a tavalyi célok lényegében idei feladatok, idei gazdaságpolitikai törekvéseink is, és a tanulságok ezért mai munkánk számára is hasznosak. a költségvetési politika céljait a gazdaságpolitikában megfogalmazott közös nemzeti gazdasági célok: az egyensúlyi viszonyok erősítése és az életkörülmények megőrzése, lehető javítása határozta meg. a zárszámadó törvényjavaslat azt mutatja, hogy tavalyi munkánk eredménnyel zárult. jócskán van azonban tanulság, javítani való. ezekről a feladatokról már az 1984. évi költségvetés parlamenti vitájában szóltunk.

az elmúlt évben elért gazdasági fejlődés számszerűségét tekintve nem volt látványos. de az adott nemzetközi politikai és gazdasági környezetben, amikor tucatjával találhatók országok, ahol magas a munkanélküliség, széles tömegek élnek létbizonytalanságban, adósságok átütözését kellett kérni - a mi politikánk méltán kapott nemzetközi elismerést és belső támogatást itthon, a legszélesebb tömegek részéről. tavaly - bár néhány országban a gazdasági

élénkülés jelei is mutatkoztak - külső gazdasági kapcsolatainkban ez nem hozott lényeges változást. a világkereskedelem bővülését gátolja a nehéz világpolitikai helyzet, a nemzetközi fizetési nehézségek halmozódása. a nemzetközi pénzpiaci helyzet ugyancsak kedvezőtlen maradt, és a protekcionizmus, diszkrimináció nem csökkent. ezek a feltételek és saját munkánk gyengeségei egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy bár a két alapvető célt elértük, az ezt alátámasztó gazdasági folyamatban nem tudtuk a tervezett teljesítményt mindenütt elérni. az export például elmaradt az előirányzattól. a nemzeti jövedelem, amelyre kihatott a tavalyi súlyos aszály, alig növekedett. ilyen aszályt és természeti csapást az ország még a hetvenes években sem tudott volna - a termelés globális visszaesése nélkül - átvészelni. tavaly ennek ellenére növekedett a nemzeti jövedelem. arra azonban szükség volt, hogy előre nem tervezett intézkedésekkel is biztosítsuk a nyugati adósság-állomány csökkentését és a belső egyensúly fenntartását.

/folyt.köv./ zsu

11.44 200684 2366

--

sp0014 2 130 mtib3004 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /3.rész/

a cserearányok romlása, kötelezettségeink teljesítése így sem tette és teszi elkerülhetővé a nemzeti jövedelem belföldi felhasználásának mérséklését. a lakosság összes fogyasztása szerény mértékben növekedett, és meghaladta a tervezett színvonalat is. az egy főre jutó reáljövedelem egy százalékkal, a névleges jövedelem 8 százalékkal növekedett. a fogyasztói árszínvonal kisebb mértékben nőtt, mint ahogyan ezt terveztük. a tervezetthez képest mutatózó tavalyi többlet-fogyasztást a családok, az egyének nem érzik, nem is érzékelhetik, de a népgazdaság szempontjából mégis bizonyos gondok forrása volt. erőteljesebben kellett beavatkozni a beruházási folyamatokba azért, hogy az igen nagyarányú túlteljesítést elkerüljük.

1983-ban a költségvetés összes bevétele 543.7 milliárd forint volt, kiadása pedig 549.8 milliárd forint volt, a hiány így 6.1 milliárd forint. ez 4.1 milliárd forinttal kevesebb, mint amennyit terveztünk. a költségvetési egyensúly javulásában szerepet játszottak a többletbevételek, a magasabb bérek után járó biztosítási többletbevétel, a vállalati beruházások túlzott

elfutását - egyébként csak részben - meggátoló, pótlólagos elvonás. terven felül nőtt a kisvállalkozásból származó adóbefizetés és az ingatlanforgalom után járó illeték.

a költségvetési hiányt úgy sikerült csökkenteni, hogy az életkörülményekre ható kiadásokat nem kellett menet közben korlátozni. az egészségügy, a szociálpolitika, az oktatás és a művelődés terén a legfőbb gazda, a tanácsok intézményi kiadásai - a szerény lehetőségek ellenére - tavaly 7.2 százalékkal növekedtek, ami meghaladja a nemzeti jövedelem növekedését és a tervezett színvonalat is. a társadalmi programokhoz igazodva az általános iskolai oktatás, az egészségügy és a lakásépítés mindenütt kiemelt helyen szerepelt.

az állami költségvetés az intézményi és társadalombiztosítási feladatokra összesen 280 milliárd forintot fordított, tehát az összes kiadásoknak mintegy a felét. a lakosságnak nyújtott pénzbeli társadalmi juttatások 10 százalékkal nőttek. a nyugdíj-kiadás 75 milliárd forint volt, elérte a nemzeti jövedelem 10 százalékát. szeptembertől emelkedett a régebben megállapított, igen alacsony nyugdíjak összege. kiterjesztettük a családi pótlék rendszerét az egy gyermekes családokra, a gyermek 6 éves koráig. /folyt.köv./ zsu
12.08 200684 2378

--

sp0015 2 130 mtib3005 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /4. rész/

fejlődött az egészségügyi ellátás, a körzeti orvosi és ügyeleti szolgálat. közel 500 ágygal bővült a kórházi hálózat. a társadalmi összefogásnak is köszönhetően közel 2.000 új bölcsődei hely létesült, és az óvoda-építés lehetővé tette, hogy a tavalyelőtti 84 százalékkal szemben tavaly már az óvodás koru gyermekek 87 százalékat lehetett óvodába járatni.

kiemelt társadalmi feladatunk a közoktatás fejlesztése - amint erről az országgyűlés plénumán a múlt ülésen szó esett. az oktatás, nevelés tartalmi korszerűsítésének halaszthatatlanságán túl, a népesedési folyamatokból adódó kötelezettségek is indokolják e terület erőteljes fejlesztését. az általános iskolákra tavaly 14 milliárd forintot fordítottunk az állami költségvetésből. a tanteremek száma közel 1.300-zal gyarapodott, ebből 770 tanterem új iskolában létesült. így sikerült elérni, hogy a növekvő gyermek-létszám ellenére nem rosszabbodtak az oktatás körülményei, bár egyes helyeken nem sikerült súlyos gondokat elkerülni.

a lakáskérdés továbbra is társadalmi gondunk. a lakásgazdálkodás új rendszere nyomán érzékelhetően nőtt a lakosság érdeklődése a saját-lakásépítés iránt. ezt a folyamatot fokozott állami segítségnyújtással támogatjuk. szociálpolitikai kedvezményként 1.8 milliárd forinttal, kedvezményes állami és bankkölcsön útján 8.2 milliárd forinttal folyósítottunk többet tavaly, mint az ezt megelőző évben. a tanácsok igen elismerésreméltó munkát végeztek a magánlakásépítés segítésében, mindenekelőtt a telekellátás biztosításával. a vállalatok növelték lakásépítési alapjukat, és az 1982. évi 17 ezerrel szemben már 27 ezer lakás építéséhez adtak munkáltatói támogatást. mindennek ellenére - épp a lakáskérdés súlya miatt - további következetes intézkedésekre és jelentős erőfeszítésekre van szükség, és a kormány ezt a kérdést továbbra is napirenden tartja.

abban, hogy az életkörülmények javításában értünk el eredményeket, kiemelkedő jelentősége van a lakosság társadalmi munkájának. a tanácsok - a lakosság, a hazafias népfront javaslataira támaszkodva - az igények és a lehetőségek jó mérlegelése alapján jelölik ki a társadalmi munka céljait, és ehhez megfelelő támogatást is kapnak a lakosságtól. ez a támogatás többféle. tavaly már széles körben alkalmazták a kötvény-kibocsátást, ami elősegítette az ut- és csatornahálózat, gázvezetékek és szociális létesítmények megépítését. /folyt.köv./

ZSU
12.11 200684 2445

--

sp0016 2 130 mtib3006 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /5.rész/

az életkörülmények alakulásában elért eredményeinkre büszkék vagyunk még akkor is, ha ezek kétségtelenül elmaradnak számos jogos igénytől. látni kell azonban, hogy mindaz, amit e téren tettünk, nagy terhet ró a gazdaságra, és azzal a hatással jár, hogy mérsékli a munkából származó jövedelmek arányát az össz-jövedelmen belül, és fékezi a teljesítmények ösztönzésének lehetőségét. ennek alapján indokolt a juttatási rendszer folyamatos korszerűsítése, amely jobban biztosítja az összhangot a gazdasági lehetőségek és a társadalom igazságérzete között.

már a tavalyi terv is számolt a költségvetés erősítő szerepével a jövedelmek alakításában. a költségvetés jövedelem-át csoportosító szerepe az év folyamán tovább növekedett. a külső piaci feltételek keményedésének, egyes helyeken a tervezett teljesítményektől való elmaradásnak a hatására a szabályozórendszer néhány vonatkozásban év közben szigorodott, és ez kihatott a vállalatok gazdálkodására is.

tavaly is kitűnt, amit már régebb óta hangsúlyozunk, hogy a vállalatok gazdálkodási színvonala különböző; a tartósan az átlagot meghaladó jövedelmezőségű, vagy a szépen javuló eredményeket felmutató vállalatok sokasága mellett hosszabb ideje nem kevés gyenge teljesítményű vállalat is akad. a jól dolgozók között említhető például a taurus gumipari vállalat, a szigetvári cipőgyár, az alba regia állami építőipari vállalat.

nem ujkeletü gondokkal küszködik néhány más vállalat, mint például az irodagépipari vállalat, a finommechanikai vállalat, a ganz-márvag és a veszprém megyei építőipari vállalat. ezért a vállalati nyereség általános növekedése ellenére növekedett a veszteséges és alaphiányos vállalatok száma. néhány területen ez nem új és nem is átmeneti jelenség. így például már - az 1982. évihez hasonlóan - tavaly is ismételt veszteséggel zárt 18 vállalat; ugyancsak visszatérő jelleggel alaphiányos 19 vállalat, részesedési alaphiányos pedig 12 vállalat. az esetek döntő többségében a változó piaci igények lassu követése, termelés-szervezési és vezetési problémák vezettek az alaphiányhoz. gyakori, hogy korábban erőltetett és a piaci igényekkel nem kellően számoló fejlesztések vezettek nehézségekhez, mert nem realizálódtak az elgondolt hozamok. /folyt.köv./ zsu
12.13 200684 2299

--

sp0017 2 130 mtib3007 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /6. rész/

fontosnak tartjuk, hogy a vállalatok mindenekelőtt saját maguk, saját erejükből rendezzék pénzügyi hiányaikat, mégpedig úgy, hogy az ehhez vezető okokat szüntessék meg. ezt azért követeljük, mert különben pótlólagos forrást továbbra is a jól dolgozó vállalatok rovására kellene biztosítani, másrészt ez a pótlólagos forrás a távolabbi jövőre amúgy se nyújtana megoldást. néhány vállalatnál nagyon felhalmozódtak ezek a gondok; itt a kormány részben tett már tényleges intézkedéseket, részben kíván tenni. a nehéz helyzetbe került vállalatok között szerencsére a többség - felismerve a helyzetet - saját erejéből tesz lépéseket az alaphiány megelőzésére vagy megszüntetésére. a bajai finomposztó vállalat például, hogy megelőzze fejlesztési alaphiányát, egyik gyáregységét értékesítette; az aszfaltútépítő vállalat pedig - látva, hogy teljesítménye nem éri el a tervezettet, kötelezettségei azonban megmaradnak - mérsékeltte fejlesztéseit. ezeket igen határozott, egészséges lépésnek tartjuk.

a tavalyi aszály nyomán a szokásostól némileg eltérően kell értékelni a mezőgazdasági üzemek korábinál kisebb eredményét és az ebben megmutatózó nagy differenciáltságot. a mezőgazdasági dolgozók helytállása, az időben hozott szervezési, pénzügyi intézkedések egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy az aszálykár kedvezőtlen hatásait az üzemek többségében sikerült erőteljesen mérsékelni, bár el kell ismerni, hogy ez a hatás még idén is éreztetni fogja következményeit. az alaphiányos mezőgazdasági üzemek száma az előző évhez képest még így is több mint százal nőtt, az alaphiány is emelkedett, annak ellenére, hogy az üzemek - a növénytermesztés gyenge eredményeit látva - az állattenyésztésben túteljesítették tervüket, és a melléküzemi tevékenység fokozásával is mérsékeltek az eredménykiesést. sajnos, itt nem csupán az aszály okoz gondot, hanem a mezőgazdasági termékek exportárai is hosszabb ideje kedvezőtlenül alakulnak: 1983-ban nyolc százalékkal csökkentek, és várhatóan a csökkenés az idén sem lesz kevesebb.

tisztában vagyunk azzal, hogy e súlyos körülmények és a nemzeti jövedelemben mutatkozó elmaradás nyomán kényszerűen bekövetkező kisebb forrás, és az összhangot elősegítő, évközi központi intézkedések csökkentik a teljesítményüket nem, vagy csak lassan növelő gazdálkodók mozgásterét. ez már sokszor hangot kapott. hozzá kell azonban tenni, hogy a vállalatok egy része - egy kicsit a többiek rovására - különböző formákban még nagyon sok, a tervezettnél nagyobb pénzügyi támogatást is kapott és kap.
/folyt.köv./ zsu
12.16 200684 2591

-.-

sp0018 2 130 mtib3008 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /7.rész/

a támogatások ugyancsak nőttek tavaly, és az e folyamatból levonható következtetéseket kellett alapul vennünk az idei költségvetés összeállításánál, amikor a támogatások csökkentését irányoztuk elő, és azt minden eszközzel meg kívánjuk valósítani.

a vállalati szabályozásról szólva hangsúlyoznom kell, hogy egyidejűleg bővítettük és folyamatosan bővítjük az erőforrások mozgósítását, a tartalékok feltárását segítő lehetőségeket. a műszaki fejlesztés hatékonyabbá tételére például műszaki fejlesztő vállalatok alakultak, és létrejöttek az első fejlesztési pénzügyintézetek is. ezek képesek arra, hogy a kutatás, a műszaki fejlesztés kockázatát megosszák a vállalatokkal, serkentsék a bátrabb, kockázatosabb műszaki fejlesztést. a vállalatok többsége tavaly már önállóan határozta meg a műszaki fejlesztési alap

képzésének mértékét. a félelem ellenére, hogy a vállalatok ez irányú fejlesztési ráfordításait csökkenteni fogják, a tények azt mutatják, hogy ez nem következett be, a vállalatok hét százalékkal többet költöttek tavaly műszaki fejlesztésre, mint 1982-ben.

ujabb szabályokat hoztunk az ujitók, feltalálók ösztönzésének, jogvédelmének fokozására. az eredményes vállalatok jövedelmező beruházásainak megvalósulását segítik azok a rendszabályok, amelyek a fejlesztési alapok átadását, kötvények kibocsátását ösztönzik. emellett stratégiai fontosságú kérdésként kezelve az energia- és anyagtakarékosságot, külön pénzügyi, elsősorban hiteleszközökkel serkentjük és támogatjuk a vállalatokat ezirányú törekvéseikben.

1983-ban kísérleteket kezdtünk mintegy száz mezőgazdasági nagyüzemben és 117 ezer főt foglalkoztató, 21 építőipari és kilenc ipari vállalatnál olyan jövedelem- és keresetszabályozásra, mely a mainál rugalmasabb, és megfelelő adórendszer révén, közvetlenebb kapcsolatot teremt a jövedelmek és a bérek között. a kísérletbe bevont szervezetek nagyobb része megfelelt a várakozásnak, az átlagosnál jobb eredményeket produkált, és fejlődött belső irányítási, érdekeltségi rendszerük is. a keresetek növekedése ezeknél a szervezeteknél meghaladta az országos átlagot, és az az esetek többségében többleteljesítményen alapult. van néhány cég, mint például a ganz-mávg, vagy a pamutfonóipari vállalat, ahol a keresetek emelkedése és a teljesítmény-növekedések között nem volt megfelelő az összhang. a kísérleteket az idén kiszélesítve folytatjuk. most már 380 ezer dolgozót érint a kísérletbe bevont vállalatok száma. a teljesítmények és keresetek alakulását továbbra is figyelemmel kísérjük, és hasznosítani fogjuk a tapasztalatokat a jövő évi keresetszabályozás kialakításánál. /folyt.köv./ zsu
12.58 200684 2680

-.-

sp0019 2 130 mtib3009 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /8.rész/

de nem feledkezhetünk meg arról, hogy a legrugalmasabb szabályozás sem engedheti meg a teljesítménytől, a jövedelmezőségtől független jövedelemkiáramlást. emiatt súlyosabb esetekben a vállalatokat ki kell zárni e kedvező lehetőségéből.

ujszerű intézkedéseink közül a legnagyobb érdeklődést a kisvállalkozások keltették, és bár az elmúlt két évben bevezetett új formában a résztvevők száma 1983. végén a foglalkoztatottak 5 százalékát tette ki, ez nem olyan jelentős, mint ahogyan ez a közvélemény egy részében elterjedt. emellett a résztvevők többsége

főállása mellett, és nem önálló vállalkozóként dolgozik. az új vállalkozási formák elsősorban a nagyvállalatok háttérparaként terjedtek el, ilyen irányú szolgáltatást, termelést nyújtanak, és jól kiegészítik a hagyományos szervezeti formákat. a vártnál kisebb az érdeklődés a lakossági szolgáltatások iránt. a kormány szerint a kisvállalkozási formákkal kapcsolatban szerzett tapasztalatok általában kedvezőek, de gazdasági és társadalmi szerepük erősödése megköveteli, hogy mielőbb következetesen megszüntessük a törvénytörő jelenségeket, az üzemek felszámolják az itt-ott megnyilvánuló összeférhetetlenséget, megköveteljük az üzemektől a munkaviszonyban és a kisvállalkozásban nyújtott teljesítmény egyértelmű és világos szétválasztását, és ellenőrizzük az árképzési szabályok megtartását. ez szükségessé teszi mind az állami, mind pedig a vállalati belső ellenőrzés erősítését és azt, hogy a helyi politikai és társadalmi szervezetek az érintett vállalatoknál megítélhessék a kisvállalkozás eredményét, alkalmazásának körülményeit.

arról is beszámolhatok, hogy 1983-tól kezdve a költségvetési intézmények gazdálkodási rendje is fejlődött, nőtt érdekeltségük a bevételekben és a takarékos gazdálkodásban egyaránt. ne legyen félreértés, itt nem valamiféle nyereségérdekeltség átfogó alkalmazásáról van szó, de nem mondhatunk le arról, hogy a költségvetési intézményeknél is legyen mód öntevékenyen, pótlólagos anyagi források megteremtésével elősegíteni, hogy alapfeladataikat jobban lássák el.

az intézményhálózat ésszerűbb, hatékonyabb működtetése érdekében a művelődési otthonok, a színházak, a filmgyártás, a könyvkiadás új, módosított gazdálkodási szabályok szerint dolgozik, és egy sor más intézmény is érdekeltté vált a szolgáltatások kiterjesztésében, sőt a külföldi értékesítésben is. /folyt.köv./ zsu

13.01 200684 2502

-.-

sp0020 2 130 mtib301x /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /9.rész/

a kormány a követelményeket szem előtt tartva néhány évvel ezelőtt határozott az igazgatási szervek létszámának csökkentéséről. ennek az intézkedéssorozatnak tavaly járt le a határideje, és ennek nyomán 5 év alatt az igazgatásban foglalkoztatottak száma 1500-zal csökkent.

az eddigiekben számba vettem a gazdasági élet elmúlt évi jelentős tényeit. eredményeink milliók aktív, feszített munkájával voltak csak elérhetők. látnunk kell ugyanakkor, hogy emberpróbáló munkájuk mellett a dolgozók élesebben reagálnak a jogszabályok megsértésére, a környezetükben szembeüvöző lazaságokra, pazarlásokra, elvárják a hatékony ellenőrzést és az ellenőrzés nyomán a hibák kijavítását. tudjuk ugyanis, hogy a mulasztások vagy jogsértések kárvallottja - így, vagy úgy - mindig a közösség. elidegeníthetetlen felelősségünk ezért, hogy határozottan és következetesen lépünk fel minden olyan jelenséggel szemben, amely a jogszabályokat sérti, vagy a morális szabályok felrugásával, hanyagsággal, pazarlással, jogosulatlan anyagi előnyök szerzéséhez vezet. a keletkezett kár ugyanis egyáltalán nem csak anyagi kár, hanem óriási társadalmi veszteség, erkölcsi romlás. sajnos, azt kell mondanunk, hogy az ellenőrzés és még inkább az ellenőrzés tapasztalatainak következetes hasznosítása - a jogos igények ellenére - nem népszerű feladat. a nagyfoku gondatlanság, nem ritkán a visszaélések fölött szemet hunyó magatartás feltárása esetén ma még több a magyarázkodás, mint a javító cselekedet. a vezetők fokozott megbecsülése iránti jogos igényt viszont csak úgy tudjuk kielégíteni, ha felelősségüket e téren is következetesen érvényesítjük. ellenőrzési szerveink jelzései arra is rámutatnak, hogy a gazdálkodóknál - és legyen az nagyvállalkozás vagy kisvállalkozás - a jogszerűtlenül szerzett, a munkával nem arányos, vagy munka nélkül szerzett jövedelmek keletkezésének nagyobb részéről a munkahelyi vezető vagy tudott, vagy elemi gondosság esetén tudhatott volna. nem oktalan szigor, ha azt hangsúlyozom, hogy senkinek sincs joga a törvényes előírások megtartásának egyéni mérlegelésével a közösség megkárosítására, még akkor sem, ha egyik-másik rendelkezésünk ésszerűsítését folyamatosan magam is indokoltnak tartom. a követelmények ugyanis mindenkire vonatkoznak, a vállalatokra, az irányító szervekre, a beosztott dolgozókra, a vezetőkre egyaránt. a céltudatos, fegyelmetezett munka és a következetes számonkérés éppúgy állampolgári kötelezettségünk, mint a közvagyon védelme, vagy a pontos adófizetés. /folyt.köv./ zsu

13.30 200684 2560

-.-

sp0021 2 130 mtib3011 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /10.rész/

ujra hangsúlyozom: a hibák feltárásának alapja mindig a jobbitó szándék legyen, ennek értelmét viszont csak az ellenőrzést követő intézkedések és tettek hitelesítik. az ellenőrzést követő felelősségrevonás, vagy pozitív elismerés - mert ilyen is van és kell, hogy legyen -, munkánk megjavításának olyan forrása, amellyel rendszeresen kell élnünk.

amikor a tavalyi költségvetés végrehajtásának jóváhagyását kérem, szükségszerű, hogy szóljunk időszerű feladatunkról is. a tavalyi év fontos és alapvető eredményei lehetővé, külső körülményeink pedig szükségessé tették, hogy nagyobb, de reálisan teljesíthető követelményeket állítsunk 1984-ben az ország, a gazdaság elé. így a nemzeti jövedelem tavalyi csökkenő mértékű növekedésével szemben idén másfél-két százalékos növekedést kell elérnünk. az év eddig eltelt időszakában az ipar dinamikus, több mint 4 százalékkal emelte termelését, és ezt csökkenő létszámmal érte el. nőtt a mezőgazdasági termékek felvásárlása is. bővült a szocialista országokba irányuló export.

mindez kedvező jelenség, s arra utal, hogy van élénkülés a gazdaságban. de vannak komoly figyelmeztető jelek. a konvertibilis elszámolású export-bevétel eddig nem érte el az időarányosan tervezett, és ebben nem csak a tavalyi gyengébb mezőgazdasági termelés játszik szerepet, hanem egy-két iparág nem kielégítő exportteljesítménye is. ha fizetőképességünket meg akarjuk tartani, és el akarjuk kerülni az import adminisztratív korlátozását - amit mindenképpen el kell kerülni - akkor még tevőlegesebben kell, minden területen segíteni az export növelését. ezt kell a termelés növekedésének hajtóerejévé tenni. az első hónapok adatai nem mutatják, hogy ezt egyértelműen elértük-e. a termelés bővítésében a belföldi értékesítés juthat nagyobb szerephez, amit a beruházási vásárlóerő és a lakossági pénzbevételek terven felüli növekedése tenne lehetővé. ezért kell hangsúlyoznunk az exportösztönzés fontosságát. az idén is - és hozzáteszem: jövőre is - csak olyan jövedelmeket oszthatunk el, amelyeket megtermeltünk, de ezekből is csak annyit, amennyit nemzetközi kötelezettségeink teljesítése mellett itthon elkölthetünk. /folyt.köv./ zsu

13.31 200684 2222

sp0022 2 130 mtib3012 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /11. rész/

ahhoz, hogy ezt szem előtt tartva is növekedhessen a társadalmi jólét, olyan eszközök kiépítésére, működtetésére van továbbra is szükség, amelyek a termelés súlypontját a jövedelemképződés növekedése irányába mozdítják. a bérkiszárlatok kiterjesztése, a teljesítményekhez kötött kedvezmények ezt az utat jelzik idei gazdálkodásunkban. a gazdaság teljesítményét azzal is serkenteni kívánjuk, hogy a teljesítménykényszerű gyöngítő támogatásokat csökkentjük. ez nehéz feladat, de mindenképpen előrevívőbb, mint tovább terhelni a jól dolgozó vállalatokat, vagy engedni az életszínvonal védelméből. persze, amikor az életszínvonal védelmét első feladatunknak tartjuk, akkor arra is gondolnunk kell, hogy a lakossági bevételek terven felüli alakulása miatt a tervezett fogyasztói árszínvonal-növekedés idén nem lesz elkerülhető vagy mérsékelhető.

a kormány az első negyedévi tapasztalatok alapján több intézkedést hozott a gazdasági folyamatok befolyásolására, mindenekelőtt arra, hogy a beruházások a terv keretei között maradjanak. a vállalati beruházások alakulását az eddiginél szelektivebb hitelpolitikával kívánjuk befolyásolni, de éppen a szelekció jelzi azt, hogy energiamegtakarítási célokra több hitelt biztosítunk, mint amit eredetileg a terv biztosított. az ifjuság lakáshoz jutási lehetőségeinek javítására 300 millió forint többletjuttatásról született döntés. differenciáltabb, az egyéni helyzetet jobban figyelembe vevő hitelbírálatot kell folytatni a lakáshiteleknel, hogy a jogos igényeket teljes mértékben ki tudjuk elégíteni.

a költségvetési intézményeknél és a tanácsoknál is nagy megfontoltságra van szükség. egyes intézményeknél a rendelkezésre álló források egy része elkölthetetlen maradt, s ezeket olyan fontos feladatokra szeretnénk átcsoportosítani, mint például felújítások - utalok itt a múzeumok kérdésére, vagy hasonlókra.

a központi segítséggel zajló átcsoportosítás mellett továbbra sem nélkülözhető, sőt, jelentőségében nyilvánvalóan növelendő az infrastrukturális ellátásban a helyi öntevékenység. ahogy néhány év óta súlyos nehézségeken segített át a rendelkezésre álló helyiségek általános iskolai osztályteremként történő hasznosítása, a következő években hasonló folyamatot kell elérnünk ahhoz, hogy a középiskolai tanteremgondokon enyhítsünk. /folyt. köv./ kö

13.33 200684 2427

sp0023 2 130 mtib3013 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /12. rész/

az előttünk álló feladatok megoldásában azzal is számolni kell, hogy az iparban idén lezajlik a 40 órás munkahétre való átállítás. ezt azonban mindenképpen úgy kell megvalósítani, hogy a rövidebb törvényes munkaidő teljes kihasználását szigorúan megköveteljük, és a szervezési előfeltételeket a vezetők mindenütt megteremtsek. ezzel számoltunk akkor, amikor határoztunk a műszakpótlék és a melegüzemi pótlék emeléséről. ezen túlmenően tervezzük - a szakszervezetek javaslatait figyelembe véve - az alsó- és középfoku oktatásban dolgozó pedagógusok bérének idei 10 százalékos emelését, valamint néhány további központi bérintézkedést, amelyek együtt közel negyedmillió dolgozót fognak érinteni.

befejezésül engedjék meg, hogy felhívjam a figyelmet építőmunkánk külső és hazai feltételei szempontjából egyaránt nagyfontosságú két eseményre. külgazdasági kapcsolatainkban meghatározó jelentőségűek a szocialista gazdasági közösség tagállamaival fenntartott kapcsolataink. ezek tudatos fejlesztése hozzájárul a nemzetközi munkamegosztásban való részvételünk eredményességéhez. ezért a kgst-tagállamok közelmúltban lezajlott felsőszintű gazdasági értekezletén meghozott határozatok hosszú időre meghatározzák a szocialista gazdasági közösség, így hazánk gazdasági fejlődésének kereteit is. magyarországon közvetlenül érdekelt a tagállamok közötti integráció elmélyítésében, a gazdasági, tudományos és műszaki együttműködés elmélyítésében. nagy örömmel üdvözlünk tehát e találkozó létrehozásának gondolatát, aktívan részt vettünk az előkészítő munkában, egyetértünk az állásfoglalásokkal, és azon leszünk, hogy azok minél teljesebb mértékben megvalósuljanak.

a másik jelentős esemény a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának áprilisi ülése, illetve az azon hozott állásfoglalás a gazdaságirányítás továbbfejlesztéséről. az állami szervek elsőrendű feladatuknak tekintik, hogy a kijelölt cselekvési irányok alapján a konkrét intézkedéseket kidolgozzák, bevezetésüket időben előkészítsék. számítunk ebben - kapcsolódva a jövő évi terv és szabályozás munkálataihoz - az országgyűlési bizottságok közreműködésére is - mondotta befejezésül hetényi istván.

/folyt. köv./ kö
13.36 200684 2245

sp0024 2 130 mtib3014 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /13. rész/

a miniszteri expozét követő vitában elsőként felszólaló
klabuzai miklós /somogy m. 6. vk./ a síófoki november 7-e tsz

elnökhelyettese, a törvényjavaslat bizottsági előadója mindenekelőtt emlékeztetett arra: a népgazdasági terv végrehajtását évközben számos körülmény nehezítette. az aszályos időjárás terméskiesést okozott, kedvezőtlenül alakultak a külkereskedelmi árak, romlottak az értékesítési lehetőségek. a számok tanúsága szerint azonban a költségvetésben nemcsak tovább csökkent, de a tervezett négy milliárd forintnál is lejjebb szorult a hiány. nem csökkentek a közkiadások, sőt, néhány százalékkal többet költöttek ezekre a célokra 1983-ban, mint korábban. ennek is köszönhető, hogy a lakosság életkörülményei nem romlottak. csökkent a fajlagos energiafelhasználás: minden egy százalékos energiacsökkenés egy százalék nemzeti jövedelem-növekedést jelentett.

néhány területen azonban az elért eredmények elmaradtak a lehetőségektől - figyelmeztetett a felszólaló. a gyártmány szerkezet korszerűsítésében csak lassan haladunk előre, a termékek minősége nem mindig megfelelő, ezért az eladási lehetőségek szűkülnek. az ipari bizottság véleményét tolmácsolva kifejtette: az eddiginél alaposabban szükséges foglalkozni az ipar exportérdekelttségével. korrektebb adózási rendszerre és a vállalatoknál maradt nyereség szabadabb felhasználására lenne szükség. fontos, hogy az eredményességen alapuljon a vállalati gazdálkodás: ebben szerepük lehet a vállalati munkaközösségeknek is, amelyek gyakran átsegítették a vállalatokat például a munkaerőhiány okozta nehéz helyzetben.

a mezőgazdasági bizottság a költségvetéssel foglalkozó ülésén úgy vélekedett: idén a mezőgazdaság talán még a múlt évinél is nehezebb helyzetben van, ezt a körülményt a szabályozók érvényesítésénél, továbbfejlesztésénél - amennyire lehetséges - figyelembe kellene venni.

a kereskedelmi bizottságban arról szóltak: igen kedvezően alakult a kishatármenti export, a gépek kivitele azonban elmaradt a tervezettől. javasolta a bizottság: a veszteségesen exportáló cégeknél vizsgálatot kellene indítani, s ennek eredményéről, illetve az építési export bizonytalanságáról jobban kellene tájékoztatni a közvéleményt. kívánatos a hiánycikkek körének további szűkítése; a bizottság ajánlotta a kormánynak: vizsgálják meg a készletező vállalatok helyzetét. /folyt. köv./ kö
14.16 200684 2433

sp0025 2 130 mtib3015 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /14. rész/

az egészségügyi és szociális bizottság arra figyelmeztetett: a gyógyítást néha megnehezíti, hogy egyes importcikkek - például külföldi gyógyszerek vagy műszerek - behozatala elé akadályokat gördítenek. súlyos gond, hogy sok a betöltetlen állás az egészségügyben, s ezért az itt dolgozóknak túl nagy terheket kell vállalniuk.

javult a tanácsok társadalmi szervező ereje - állapította meg a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság. minden eddiginél gyorsabb ütemben bővültek az általános iskolák, s 58 ezer lakás építéséhez szükséges telekről gondoskodtak a tanácsok. továbbra is szorgalmazni kell a közigazgatás korszerűsítését, mégpedig úgy, hogy a testületet szolgálja az apparátus.

a kulturális bizottság tagjai arra figyelmeztettek, hogy az oktatásban igen gyakori a pályaelhagyás, kevés a képzett pedagógus, mindez azt mutatja, hogy csekély e pálya presztízse.

a terv- és költségvetési bizottság véleménye szerint: az állami költségvetés 1983-ban a maga eszközeivel kellő hatást gyakorolt a gazdaságra a fő célok elérése érdekében. a képviselő emlékeztetett rá: 1985. január 1-től megalakulnak a különböző igazgatótanácsok. fontos kérdés, hogy ezek a szintentartásra vagy új beruházásra költik-e a pénzt. mindenképpen az volna kívánatos - vélte -, hogy a vállalat az elért eredmény arányában adózzon, majd maga döntse el, hogy mire van szüksége.

kangyalka antal /csongrád m. 15. vk./, a hódmezővásárhelyi

mezőgazdasági és szolgáltató vállalat igazgatója bevezetőjében arról szólt, hogy a gazdasági fejlődésnek a hetvenes években megszokott, élénk üteme az utóbbi időben megtört, ám ennek ellenére is növekedett az egy főre jutó fogyasztás. ez is azt jelzi, hogy a kormány - a mind nehezebb gazdasági feltételek ellenére is - mindent elkövet annak érdekében, hogy megvalósuljanak a magyar szocialista munkáspárt xii. kongresszusán az életszínvonal megőrzéséről hozott határozatok. /folyt. köv./ kö

14.18 200684 2005

sp0026 2 130 mtib3016 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /15. rész/

ezután szűkebb pátriája, makó fejlődését ismertette azokról az erőfeszítésekről szólt, amelyek révén a lakosság életkörülményei fokozatosan tovább javulhatnak. kiemelte azt a szándékukat, hogy az átlagnál is erőteljesebben fejlesszék az állattartást, s sikereket érjenek el a gazdasági egységek közötti együttműködés elmélyítésében.

ezután arról szólt, hogy bár városukban és a környező községekben az utóbbi években megnövekedett a közművelődés iránti igény, eközben nem gyarapodtak az e célra fordítható összegek. tarthatatlan állapotnak minősítette, hogy a művelődés „fellegvára”, makón az az ötven évvel ezelőtt épült, ugynevezett hagyma-ház, amely már csak műszaki állapota miatt sem felelhet meg a növekvő követelményeknek. e gondokból kiindulva kérte: ha mód van rá, 1990-ig javítsák makón a művelődés tárgyi feltételeit.

szabó kálmán /budapest 36. sz. vk./, a marx károly

közgazdaságtudományi egyetem tanára felszólalásában utalt arra, hogy a tavalyi költségvetési tapasztalatok és tanulságok összegzése nemcsak a pénzügyi szerveknek és a kormányzati munka egészének hasznos, hanem az országgyűlésnek is; lehetőséget teremt arra, hogy a soron levő gazdasági és társadalmi problémákra irányítsa a figyelmet. az állami költségvetés a központi gazdaságirányítási rendszernek szerves része, kölcsönhatásban áll az árak, a bérek, a szervezeti formák rendszereivel, és velük együtt - a népgazdasági tervek keretei között - hatásos eszköze a gazdaságpolitika alakításának. az eltelt évtizedek során komoly fejlődésen ment át a költségvetés rendszere, és 1968 óta egyre inkább a bankok és a vállalatok rendelkezésében valósul meg a bruttó beruházások döntő része. /folyt. köv./ kö

14.19 200684 1763

sp0027 2 130 mtib3017 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /16.rész/

a továbbiakban a képviselő feltette a kérdést: nem kellene-e módosítani a költségvetés hagyományos rendjén. egyebek között kifejtette, hogy véleménye szerint indokolt lenne például különválasztani a költségvetés ugynevezett klasszikus funkcióit, például az állam- és közigazgatás, a szociális és kulturális területek finanszírozását a gazdaságon belüli újraosztás funkcióitól. ez a kérdés egyébként már néhány évvel ezelőtt, a pénzügyi törvény megalkotása idején is felmerült. a gazdaságirányítási rendszer mostani továbbfejlesztése kapcsán a téma talán még időszerűbbé vált - vélte szabó kálmán. a pontosabb megítélést segítően az is, ha a jövőben a költségvetési törvény indoklása és a végrehajtásáról szóló jelentések előírászerűen tartalmazzák a társadalmi tőke, tehát a gazdasági szervezeteknél lekötött vagyonok összértékének és főbb értékmegoszlásának évenkénti alakulását.

a szocialista állam felelőssége roppant nagy a társadalmi tulajdont képező tőkevagyon alakulásáért általában is, az állami szektorban pedig különösen. főképp a megnövekedett vállalati önállósággal vált kivételes jelentőségűvé ez az alkotmányunkból egyenesen adódó követelmény. korántsem mindegy tehát, hogy a költségvetés tájékoztat-e a társadalmi tőkevagyon értékének és értékmegoszlásának alakulásáról, hogy módot ad-e annak ellenőrzésére. így megvizsgálható lenne az is, hogy a gazdálkodó szervezetek a nyereség elérésére irányuló törekvéseik során az oszthatatlan társadalmi tulajdon kezelésükben lévő részét ésszerűen használják-e, annak hozamait a jó gazda módján gyümölcsöztetik, vagy éppenséggel a vagyon kárára sáfároltak? megfontolásra érdemes az is, hogy a következő években a parlamenti munka, az állami költségvetés indoklása kötelezően egészüljön ki mindig a pénzfolyamatokért felelős, funkcionális szervek - mnb, bér- és munkaügyi hivatal, valamint az árhivatal - beszámolóival. ilymódon az országgyűlés tagjai, az érintett bizottságok átfogó képet kaphatnának az ország pénzügyeinek állásáról. így tudomást szerezhetnek azon folyamatok összefüggéseiről, amelyek nem csupán a szorosán vett gazdaság, hanem a társadalmi viszonyok szélesebb metszeteibe, s azok problémáiba is betekintést engednének. ha e javaslat támogatásra találna, tulajdonképpen már egy eddig is létező gyakorlat válna intézményessé - mondotta szabó kálmán.

/folyt.köv./ zsu
14.21 200684 2406

-.-

sp0028 2 130 mtib3018 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /17.rész/

jávorkai istván /komárom m. 2. vk./ a tatabányai szénbányák

vállalat főaknásza, komárom, az ország egyik legkisebb megyéjének eredményeiről, fejlődéséről számolt be. egyebek között elmondta, hogy az elmúlt évben ebben az országrészben több, mint 2.300 új otthon épült, a lakásigényeket azonban ennek ellenére sem tudják maradéktalanul kielégíteni. tatabányán és esztergomban folytatódott a kórházi pavilonok építése, javult a megyében a szakorvosi ellátás, bővült az üzemorvosi szolgálat. jobb volt a bölcsődei, óvodai ellátás, az időskorúakról való gondoskodás is, tovább bővült például az öregek napköziotthoni hálózata. jelentős az általános iskolai tantermek gyarapodása. ennek ellenére a tanulók 50 százaléka váltott műszakban jár az oktatási intézményekbe.

a képviselő a továbbiakban arról szólt, hogy a megyében gondot okoz a települések ivóvíz-ellátása, pedig a bányák körzeteiben megbuvó nagymennyiségű karsztvíz jó minőségű, s alkalmas lenne a lakosság vízellátására. az idén 14 községben oldják meg az ivóvíz-gondokat, de további 16 községet csak a későbbi években tudnak bekapcsolni a hálózatba.

ugyancsak nehézséget okoz, hogy bár csökkent az új beruházások száma, a korábban megkezdettek befejezése elhúzódik. a képviselő felhívta a figyelmet arra, hogy a rendeletek és a szabályozások dzsungelében egy stabilabb, a kötelezettségektől mentesebb, a helyi önállóságot, öntevékenységet jobban elősegítő tanácsi szabályozásra lenne szükség.

végezetül szólt arról, hogy a mányi bányauzem a tervek szerint, a következő évben kezdi meg termelését. fontos volna, hogy ezt az eredeti határidőt tartsák, mert a beruházás lassulása, elhúzódása jelentős többletköltségeket, a termelés kiesése pedig népgazdasági kárt okozna - vélte jávorkai istván.

kadlecsik miklós /fejér m., 11. vk./ a kálozi vörös lobogó tsz

növényvédelmi szakirányítója hangsúlyozta: a mezőgazdasági vállalatok beruházásai tavaly - folyó áron számolva - 25 milliárd forintot tettek ki, és csak egy százalékkal haladták meg a tervezettet. a népgazdasági terv teljesítése, az egyensúly megteremtése érdekében tett intézkedések a beruházások terén a mezőgazdasági nagyüzemeknél adták a legkedvezőbb eredményt, a szabályozás itt működött a legjobb határfokkal. /folyt.köv./ zsu
14.23 200684 2356

-.-

sp0029 2 130 mtib3019 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /18. rész/

a képviselő felhívta a figyelmet arra: még a hatékonyan gazdálkodó, magas nyereséget elérő üzemek sem képesek állóeszköz-állományukat fejleszteni, illetve pótolni, pedig a gépek és a járművek igen elhasználtak, s ez a termelésre is kedvezőtlen hatással lehet.

a képviselő kifejtette: indokolt és elkerülhetetlen volt a beruházásoknak a tervezett keretek között tartása. a gondokon a gépek szakszerű javításával lehetne segíteni, ám a javító-bázisok építését megnehezíti az építési adó és az illeték. kadlecsek miklós ezért javasolta: vizsgálják meg az illetékesek, milyen intézkedésekkel lehetne segíteni a mezőgazdasági vállalati beruházásokat.

a továbbiakban a tanácsok gazdálkodásával, az egészségügyi és szociális ellátással, valamint az általános iskolai oktatással és a legfontosabb kommunális feladatok megvalósításával kapcsolatban kiemelte: a fejlődés ellenére is gondot okoz, hogy több községben nem megfelelő az ivóvíz minősége, kevés az óvodai hely, illetve két műszakban tanítanak az általános iskolákban.

a törvényjavaslathoz többen nem kívántak hozzászólni, hetényi istván pénzügyminiszter válaszolt az elhangzottakra. előljáróban köszönetet mondott azoknak a képviselőknek, akik elismerőleg nyilatkoztak a pénzügyi kormányzat erőfeszítéseiről.

ezután, kitérve az egyes észrevételekre, megállapította, hogy azok főként a jelenlegi gondok megoldására irányultak, de - a dolgok jellegéből adódóan - érvényesítésükre, gyakorlati átültetésükre csak a későbbiekben kerülhet sor. szabó kálmán felszólalásához kapcsolódva a pénzügyminiszter kifejtette, hogy a vagyonérdekeltség szorgalmazása összefüggésben van a pénzügyi szervek erőfeszítéseivel. azt azonban tudni kell, fűzte hozzá, hogy más dolog az elhatározás, és más dolog a végrehajtás: a vagyon pontos felméréséhez egzakt módszerekre, eszközökre van szükség. a pénzügyminisztérium - tervezett intézkedéseinek keretében - javasolni fogja, hogy vezessék be a saját vagyon fogalmát és kategóriáját a mindennapi gyakorlatba, amely nemcsak adózási szempontból lenne fontos lépés, de egyúttal bizonyos érdekeltséget is teremtene a saját vagyon gyarapításának ösztönzésére.

a továbbiakban azokra a megjegyzésekre reagált, amelyek azt sürgették, hogy adjanak szabadabb kezet a vállalatoknak nyereségük felhasználásában. kifejtette: e törekvés elvileg helyeselhető, s ennek jegyében tervezik, hogy a vállalatok a levonások után náluk maradó összeggel - alapokra bontási kötelezettségek nélkül - saját hatáskörben rendelkezhessenek. /folyt.köv./ zsu

14.37 200684 2584

-.-

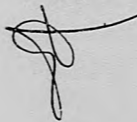
sp0030 2 130 mtib3020 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /19.rész/

ez azonban nem azt jelenti, hogy ne tennének a jövőben is különbséget - elsősorban adózási szempontból - a különféle célok társadalmi fontossága között. egyúttal utalt arra is, hogy a népgazdaság jövedelme 1983-ban a tervezett 8 százalékos helyett csak 6.5 százalékkal növekedett, de a társadalmi kötelezettségek - nyilván - változatlanok maradtak. vagyis: a várt többletbevétel elmaradása miatt pótlólagos elvonásokra kényszerültek, pontosan annak érdekében, hogy a közkiadások mértéke ne csökkenjen.

a vitában tág teret kaptak a lakáshiánnyal foglalkozó észrevételek. ennek kapcsán hetényi istván bejelentette, hogy a kormány még ebben az évben áttekinti az e témáról szóló, közelmúltban hozott határozatának végrehajtási tapasztalatait, s levonja a szükséges következtetéseket. bár a beszámoló még nem készült el, mégis valószínű, hogy az ebben az évben felépített otthonok 70 százaléka a fiataloké lesz. a képviselők többsége rámutatott: a fiatalok önerőből nem képesek összegyűjteni a lakáshoz nélkülözhetetlen összeget. a pénzügyminiszter elismerte e felvetések indokoltságát, s nyomatékosan leszögezte, hogy csupán a szülői támogatásra hagyatkozni nem lehet, nem szabad, ezért más megoldásokra is meg kell találni a megfelelő módozatot. a továbbiakban arra hívta fel a figyelmet, hogy a munkáltatók és a tanácsok a lakásügyekben, lakáskérelmeknél az eddiginél jobban élhetnének - központi intézkedés nélkül is - az egyéni elbírálás jogával.

hetényi istván ezután emlékeztetett rá, hogy a képviselők megkülönböztetett figyelmet szenteltek beruházáspolitikai elveink érvényesülésének: arról adtak hírt, hogy hol, milyen gondok adódtak az e célra fordítható források szűkülésével. ennek kapcsán elmondta, hogy bár gyakorta adottak a saját anyagiak, helyenként mégsem tudják befejezni a megkezdett munkát, mert a költségvetésből nem futja pótlólagos támogatásra, kielégítésre. az állami tervbizottság áttekintve az idei első hónapok beruházási tapasztalatait, úgy döntött, hogy a főhatóságok - igen szerény mértékben - hozzányulhatnak tartalékaikhoz, így hidalva át a pillanatnyilag legégetőbbnek tűnő nehézségeket.

/folyt.köv./ zsu
14.38 200684 2265

-.-

sp0031 2 130 mtib3021 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /20.rész/

több képviselő észrevételére válaszolva bejelentette: ha a parlamenti bizottságok erre igényt tartanak, az egyes tárcáknak meg kell teremteniük a lehetőséget arra, hogy a testületek akár már őszi tanácskozásukon véleményt mondhassanak a jövő évi tervekről.

határozathozatal következett: az országgyűlés a magyar népköztársaság 1983. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben - a benyújtott eredeti szöveg szerint - egyhangulag elfogadta.

a napirendnek megfelelően ezután veress péter külkereskedelmi miniszter számolt be a külkereskedelemlről szóló 1974. évi iii. törvény végrehajtásáról.

/folyt.köv./ zsu
14.38 200684 0727

-.-

sp0032 2 130 mtib3022 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /21. rész/

ez év októberében tíz éves lesz a külkereskedelmi törvény, amely jól áttekinthető, rugalmas rendszerbe foglalta szocialista külkereskedelmünk alapvető elveit és szabályait. életbelépése óta huszonnyolc alkalommal tájékoztattuk az országgyűlés illetékes bizottságát külkereskedelmi kérdésekről - mondotta bevezetőjében veress péter külkereskedelmi miniszter - tíz év alatt a világgazdaság és saját belső gazdaságunk helyzete is alapvető változásokon ment keresztül. békeidőben azelőtt soha nem látott - és tegyük hozzá: nem várt -, a nemzetközi pénzügyi rendszer szétesésével párhuzamosan bekövetkezett, robbanásszerű árváltozások következtében valamennyi energia-importőr ország érzékeny cserearány-veszteségeket szenvedett. nyugati forrás szerint például a fejlett tőkés országok cserearánya 1973-83. között 18 százalékkal romlott. közülük a legfejlettebbek korszerű új késztermékek árának emelésével mérsékelni tudták a veszteséget. országunk külkereskedelmi forgalmának cserearány-veszteségei alapvetően négy tényezőre vezethetők vissza: az importunkban jelentős részarányt képviselő energiahordozók és egyes nyersanyagok árának tartós emelkedése; a kivitelünk jelentős hányadát kitevő mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek hullámzó, de a rendkívül erős verseny miatt összességében alacsony árszintje; késztermékeink exportárai elmaradtak az

07

importáraktól, ami elsősorban termékeinknek a követelményekhez való lassu alkalmazkodásával függ össze; és végül, egyebek közt a külkereskedelmi munka egyes gyengeségei. a cserearányok romlása, valamint a tőkés világgazdaság elhúzódó válsága, országok, pénzintézetek, vállalatok fizetőképességének megrendülése, a nemzetközi politikai helyzet éleződése alaposan próbára tette álló- és teljesítőképességünket. a ránkzuduló új gondok még nyilvánvalóbbá tették gazdaságunk gyengeségeit, sebezhetőségét. /folyt. köv./ kö
14.39 200684 1918

-.-

sp0033 2 130 mtib3023 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /22. rész/

nemzetközi fizetőképességünk megőrzése már évek óta megköveteli, hogy konvertibilis elszámolású kereskedelmi mérlegünk - eltérően a korábbi évektől - jelentős bevételi többlettel zárjon. ezt a követelményt gazdaságunk - nagy erőfeszítések árán - immár harmadik éve teljesíti. míg 1978-ban nem rubel elszámolású kereskedelmi mérlegünk hiánya közel 1.200 millió dollár, 1982-ben már 445 millió, 1983-ban pedig 545 millió dollár többletünk volt határparitáson számolva. ez önmagában jelentős és biztató eredmény, de a megvalósítás útja ellentmondásos: indokolt és erőltetett takarékoság - miközben sok helyen folytatódik a pazarlás -; feszesebb importgazdálkodás, a belföldi vásárlóerő visszafogása a fejlesztéshez szükséges források egy részének elvonásával; egyre erőteljesebb gazdaság-szervező munka minél több export-árualap megteremtéséért; a piacok megtartása céltudatosabb gazdasági diplomácia és erőteljesebb vállalati export-tevékenység révén. s e között - bár a korábbinál nagyobb nehézségek árán - szállítási kötelezettségeinknek eleget teszünk a szocialista országok iránt nyilvánvaló, hogy hosszabb távon nem a kényszerű takarékoság, a növekedés és a behozatal visszafogása visz előbbre, hanem a minőségileg eredményesebb munka, a teljesítmény jobb értékesülése itthon és külföldön, az értelmes takarékoság. a törvény a kedvezőtlen világgazdasági fejlemények közepette is betöltötte rendeltetését, jelentősen hozzájárult a népgazdaság külkereskedelmi feladatainak teljesítéséhez. a törvény rugalmas keretszabály-jellege lehetővé tette a külkereskedelmi irányítás és a szervezet folyamatos fejlesztését viszonylag kevés jogszabály keretében. a külkereskedelmi törvény első mondatai is hangsúlyozzák, hogy a magyar népköztársaság számára kiemelkedő jelentősége van a szocialista országokkal, különösen a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa tagországaival folytatott kereskedelemnek és a szocialista gazdasági integrációnak.

07

a szovjetunióval kötött megállapodásaink gazdaságunk valamennyi területén alapvető jelentőségűek. fejlődésünk szempontjából ugyancsak fontosak a többi kgst-országgal kötött áruforgalmi megállapodásaink, bár a kölcsönös áruforgalom növekedési üteme az időszak első öt évéhez képest mérséklődött. az áruforgalom szintje hosszabb időszakot alapul véve kiegyensúlyozott volt. szocialista partnereink egyre inkább korszerű, jó minőségű ipari és fogyasztási cikkeket igényelnek tőlünk. tényleges politikai és gazdasági érdekünk, hogy hazánk minél hatékonyabban működjön közre a szocialista integráció továbbfejlesztésében, az együttműködés formáinak és tartalmának gazdagításában. érdekeltek vagyunk a kölcsönös kötelezettségek pontos teljesítésében. /folyt. köv./ kö

14.40 200684 2755

.-.

sp0034 2 130 mtib3024 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /23. rész/

a kgst tagországai vezetőinek csucsértekezletén is megfogalmazódott, hogy „a kgst-tagországek minden szükséges eszközzel rendelkeznek ahhoz, hogy a kölcsönös együttműködést új szintre emeljék,„ továbbá, hogy „még jelentős tartalékok állnak rendelkezésre a kölcsönös együttműködés bővítéséhez, a gyártásszakosítás és kooperáció elmélyítéséhez, a gyártásszakosítás és a testvéri országok termelési és tudományos-műszaki potenciáljának hatékonyabb kiaknázása, népeink jólétének emelése érdekében,„ a magyar népgazdaság számára is kiemelkedő jelentőségű felsőszintű értekezlet előkészítésében aktívan közreműködtünk, az abból adódó feladatok végrehajtásának tevékeny résztvevői leszünk a külkereskedelemben is.

a magyar kereskedelempolitika feladata, hogy nem szocialista országokban is biztosítsa azokat az alapfeltételeket, amelyek nélkül nem lehet a nemzetközi munkamegosztás előnyeiből részesülni. ezek: a feltétel nélküli legnagyobb kedvezményes elbánás és a diszkrimináció-mentesség. magyarország ezeknek a jogoknak teljes birtokába jutott, amikor 1973 szeptemberében csatlakozott a kereskedelemről és a vámtarifákról szóló általános egyezményhez, a gatt-hoz. ez az egyezmény a világkereskedelemben több mint 90 százalékát fenntartó országok számára írja elő a kereskedelempolitikai magatartást. a gyakorlat viszont arról árulkodik, hogy a nemzetközi kereskedelemben olyan tendenciák nyertek teret, amelyek ellentétesek ezzel az általános szerződéssel. ezeknek mindegyike károsan befolyásolja hazánk helyzetét. a protekcionizmus említendő az első helyen. ezen olyan piacvédelmi politika értendő, amely különösen egyes szektorokban, mint például

by

mezőgazdaság, textil, acél és mások kizárja a külföldi versenyt, nem engedi érvényesülni a nemzetközi munkamegosztásból származó előnyöket. különösen érzékenyen érint bennünket legfőbb nyugati piacunk, a közös piac mezőgazdasági protekcionizmusa.

problémát okoznak az atlanti szerződés tagországai által politikai célból elrendelt intézkedések, amelyek főleg a fejlett technika megszerzését, ezáltal exportkapacitásunk növelését nehezítik, valamint az a feszültségteremtő politika, amely a kereskedelmi kapcsolatokat időnként politikai zsarolás eszközévé teszi. további nehézséget jelent számunkra az, hogy legfőbb tőkés partnereink egymással szabadkereskedelmi megállapodást kötöttek, és ez gyakorlatilag érezhető vámhátrányt okoz ipari termékeinknél. /folyt. köv./ kö

14.40 200684 2562

.-.

sp0035 2 130 mtib3025 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /24. rész/

ezen káros tendenciák elleni fellépésünket megkönyviti viszont, hogy más országok is vannak hozzánk hasonló helyzetben. jóindulatu partnereinknél hatásosan tudunk fellépni konkrét problémáink ügyében, és kétoldalu vegyesbizottságainkat eredményesen tudjuk felhasználni kereskedelmünk fejlesztésére. számos országgal, így egyebek között japánnal és az amerikai egyesült államokkal kötöttünk kereskedelmi szerződést. több kereskedelempolitikai jellegű javaslatot is tettünk néhány partner-országunknak szabadkereskedelmi, vagy ehhez hasonló megállapodások kötésére azért, hogy az előbb említett vámhátrányokat kiküszöböljük. finnországgal ilyen megállapodást létre is hoztunk.

az elmúlt évtizedben az egk-ba tömörült nyugat-európai országokkal ipari, gazdasági és műszaki együttműködési megállapodásokat kötöttünk. e megállapodások keretében a két fél képviselőiből álló vegyesbizottságok rendszeresen áttekintik, értékelik és előmozdítják a kétoldalu államközi és vállalati kapcsolatok alakulását. szerződéses kapcsolataink fejlesztésének eredményeként szűkült, jelentős partnereink közül már csak az egk tagországaikra korlátozódik azoknak az országoknak a köre, amelyek a szocialista országok áruira, így a magyar termékekre diszkriminatív mennyiségi korlátozásokat alkalmaznak, noha a gatt-szerződés keretében ezeket már el kellett volna törölni. az annak részét képező magyar gatt csatlakozási jegyzőkönyvben erre kötelezettséget vállaltak. mind a tagországekkel, mind a közös piac egészével szemben következetesen azt képviseljük, hogy kapcsolataink további

by

szabályozása csak a gatt-szerződésben már kikötött, és a közös piac számára is kötelezően előírt, feltétel nélküli legnagyobb kedvezményes elbánás és diszkrimináció-mentesség érvényesítése alapján történhet, és csupán akkor van értelme, ha reálisan javítja bejutásunk feltételeit egy olyan piacra, ahol több évtizede jelentős mértékben mesterséges akadályok miatt kevesebbet tudunk eladni, mint amennyit oman vásárolunk.

a fejlődő országok között - mint ismeretes - jelentős különbségek vannak gazdasági fejlettségüket, társadalmi berendezkedésüket, kereskedelmi tradícióikat, vagy akár alkalmazott kereskedelmi módszereiket illetően. államközi kereskedelmi kapcsolataink azért ezekkel az országokkal szükségképpen erősen differenciáltak. a fejlődő országok többségének gazdasági helyzete és fizetőképessége az elmúlt években hirtelen és hátrányosan változott, a velük folytatott kereskedelem kockázati tényezői megnöttek. /folyt.köv./
14.41 200684 2562

--

sp0036 2 130 mtib3026 /parlament/

az országgyűlés nyári... /25. rész/

a változások előrelátása, jelzése és a szükséges cselekvés megfogalmazása egyre nagyobb szerephez jut a fejlődő országokkal foglalkozó kereskedelempolitikai munkában. hozzá kell tennem, hogy ez nem módosítja megítélésünket a haladó fejlődő országok és azok jogos politikai, gazdasági követeléseinek támogatása tekintetében. ezen országokra továbbra is nagy figyelmet fordítunk külkereskedelmi stratégiánk kialakításánál. ma már nyilvánvaló, hogy a külkereskedelmi eredmények alapvető meghatározója a termelés. ahol értékesítési problémáink vannak, azt döntően termékeink gyengébb versenyképessége okozza. hogy ez a helyzet megváltozzék és termékeink kelendőbbek legyenek, ahhoz a gazdasági környezetet úgy kell formálnunk, hogy minden termelő - és termelőknem csak a végtermék előállítását kell érteni -, valamint külkereskedelmi vállalatnak alapvető érdeke legyen a hatékony, vállalkozó szellemű gazdálkodás, a külföldi piac igényeihez való alkalmazkodás. a problémát nagyon gyakran az okozza, hogy a termék nem készül el időre, vagy a kívánt minőségben, a szerződés előírásai szerint. az ilyen hibák kiküszöböléséhez általában nem többletberuházások kellene, hanem csak több figyelem, törődés. a versenyképesség javításában a termelők mellett a külkereskedelemnek is jelentős feladatai vannak a piaci igények közvetítésében, a magasabb színvonalú értékesítési munka megteremtésében.

a külkereskedelmi törvény rögzíti a szakkülkereskedelmi vállalatok és a belföldi partnerek közötti szerződéses kapcsolatok alapelveit, amelyek oly nagy figyelmet kaptak a törvénytervezet előkészítésénél és a 10 évvel ezelőtti országgyűlési vitában is. a kapcsolatok tartalmában a leglényegesebb változások döntően az elmúlt 3-4 évben következtek be, abban a szellemben, amelyet az országgyűlési vitákban annak idején több képviselő is javasolt.

a külkereskedelmi vállalatok jövedelme ma már döntő mértékben az értékesítési ártól függ. a közös érdekeltségen alapuló árnyereség aránya a külkereskedelmi vállalatok össznyereségében ma már 70-80 százalékos, míg a díjjellegű bevételekhez kötődő nyereség csupán 20-30 százalékot tesz ki. a külkereskedelmi és a termelő, illetőleg a felhasználó vállalatok közötti kapcsolatokban nőtt a közös érdekeltségen alapuló társasági szerződések aránya. jelenleg 114 ilyen társaság működik 184 belföldi termelő, illetve felhasználó vállalat részvételével. ennek hatásaként erősödött a vállalatok érdekközössége, aktívabb és rugalmasabb lett a piaci tevékenység, javult a piaci ár munka színvonala. a fejlődés eredményeként ma már a termelő és a külkereskedelmi vállalatok viszonyában inkább az együttműködés a jellemző. a még meglévő formális elemeket jó volna mielőbb megszüntetni. /folyt.köv./ zsu
14.42 200684 2779

--

sp0037 2 130 mtib3027 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /26. rész/

a saját számlás kapcsolatok, a külkereskedelmi vállalatok önálló, vállalkozói típusú kockázatviselő képessége az ehhez szükséges pénzeszközök hiánya miatt nem fejlődött kellően, pedig gazdasági életünk egyértelműen hiányolja az olyan tőkeerős külkereskedelmi vállalatok létét, amelyek eszközök átadásával részt vesznek a termelési folyamatokban, vagy szükség esetén képesek saját számlás, valóságos kereskedelmi tevékenység végzésére, piaci szervezetük fejlesztésére, valamint különféle speciális ügyletek megkötésére. a tőkeerős, kereskedőház-funkciót ellátó külkereskedelmi vállalatok ösztönözni tudnák az export-célra való termelést, importjukkal élnék a belföldi versenyt, szélesíthetnék az áruválasztékot.

mint ahogy ez az országgyűlés kereskedelmi bizottsága vitájában is elhangzott, a fő kérdés ma már nem a piacokról érkező információk mennyisége, hanem az, hogy a termelő és felhasználó szervezeteknél mennyire vannak meg a feltételek az információk fogadására, rendszerezésére, feldolgozására és felhasználására, illetőleg annak megállapítása, hogy milyen további információkra van szükség.

a törvény az állam külkereskedelmi monopóliumának rugalmas, korszerű meghatározását adja. a 3. paragrafus rögzíti, hogy a monopólium az államot - tehát nem az egyes vállalatokat - illeti. a monopóliumból eredő államigazgatási feladatokat is a minisztertanács által kijelölt állami szerv, a külkereskedelmi minisztérium látja el.

a törvény szerint a külkereskedelmi monopólium azt jelenti, hogy az állam

- nemzetközi szerződések kötésével és más módon kialakítja a külkereskedelem nemzetközi feltételeit

- létrehozza a külkereskedelmi szervezeti rendszerét és
- irányítja és ellenőrzi a külkereskedelmi tevékenységet.

a külkereskedelmi monopóliumot tehát - összhangban a törvénnyel - nem lehet a vállalatok monopóliumának tekinteni. ennek megfelelően fejlesztettük a vállalati kereskedelmi szervezetet, amely a korábbi helyzethez képest nem csak jelentős mennyiségi, hanem minőségi változásokhoz is vezetett. ez a szervezet ma már nem az, amely tíz évvel ezelőtt volt. a szervezet fejlesztésére a minisztérium egységes koncepciót dolgozott ki, melynek keretében nyilvánosan meghirdette az önálló külkereskedelmi jog megszerzésének feltétel- és követelmény-rendszerét azzal, hogy mindazok a szervezetek, amelyek annak megfelelnek, külkereskedelmi tevékenység gyakorlására jogot kaphatnak. ennek alapján ma már 217 külkereskedő vállalat van, ezeknek több mint 80 százaléka külkereskedelmi joggal rendelkező termelő vagy felhasználó vállalat. /folyt. köv./ kö

14.43 200684 2659

--

sp0038 2 130 mtib3028 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /27. rész/

számos külkereskedő és termelő által alapított közös vállalat, vagy éppen termelők által alapított külkereskedelmi vállalat van köztük. a külkereskedelem vállalati szervezetén ma már ezt a széles vállalati kört értjük. amikor a szervezet fejlesztéséről, eredményeiről vagy hibáiról szólnunk, erre a sokszínű, különböző formák és feltételek között működő vállalatokból álló szervezetről beszélünk.

a minisztérium valamennyi külkereskedelmi tevékenységre jogosult gazdálkodó szervezet külkereskedelmi tevékenységét - függetlenül ezek tulajdoni formájától, szervezeti vagy felügyeleti helyzetétől - egységesen irányítja. a szervezet növekedése, és tegyük hozzá: a világgazdaság alakulása az irányításnak - ezzel lépést tartó - fejlesztését, erősítését igényli. a külkereskedelem állami irányítása ugyanis az utóbbi években világszerte erősödött. ezzel a körülménnyel saját munkánkban is számolnunk kell. az irányító munkában a külkereskedelmi minisztérium együttműködik a többi irányító szervvel, a társmisztériumokkal és a magyar kereskedelmi kamarával. a közös tevékenységet ma már a döntések együttes előkészítése, az alkotó viták, az együttműködés jellemzi.

a külkereskedelmi jogra vonatkozó vállalati igényeket továbbra is - a meghirdetett követelmények alapján - teljesíteni kívánjuk, tovább akarjuk növelni azoknak a termelőknek a körét, akik maguk külkereskednek. ez azonban nem lehet öncélú jelszó. mint ahogy a kereskedelmi bizottság ülésén a magyar kereskedelmi kamara képviselője is hangsúlyozta, külkereskedelmi jogot ott kell gyakorolni, ahol ez a leggazdaságosabb, leghatékonyabb; a termelőnél, a termelők közös külkereskedelmi szervezeténél, vagy főtevékenységű külkereskedelmi vállalatnál, aszerint, hogy a gazdasági megfontolások melyik megoldást indokolják. ezek, és nem presztizskérdések kell, hogy irányítsák a vállalati elhatározásokat. vannak olyan piacok, vagy olyan árucikkek, ahol a piac sajátosságai, vagy az egyes árucikkek piacain megjelenő külföldi monopolszervezetek jellegéből és erejéből adódóan gazdaságilag előnytelen, vagy éppen nem is lehetséges a szétaprózott megjelenésünk.

külkereskedelmi szervezetünkben más jelentős változások is történtek. differenciálódott a vállalatok méretnagysága, jogi formája, és egyre növekvő súlyuk van a budapesti kívüli székhelyű külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatoknak. a gazdaság igényeinek figyelembevételével új, kisebb méretű vállalatokat hoztunk létre, elsősorban apróbb volumenű exportok támogatására. /folyt. köv./ kö

14.43 200684 2572

--

sp0039 2 130 mtib3029 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /28. rész/

de ma már több vállalati alapítású gazdálkodó szervezet - így leányvállalatok, termelő és külkereskedelmi vállalatok közös vállalatai - lát el külkereskedelmi funkciókat. a külkereskedelmi vállalatok számos vidéki irodát nyitottak a helyi exportképes árualapok felkutatására és a határmenti áruforgalom előmozdítására.

azzal a korábbi helyzettel szemben, hogy egy cikk forgalmával csak egy külkereskedelmi vállalat foglalkozott, gyakorivá váltak a párhuzamos külkereskedelmi jogok, kialakult tehát az a helyzet, hogy egy-egy cikk forgalmával több, egymással versenyző külkereskedelmi vállalat foglalkozik. a konvertibilis elszámolású gépipari exportban pl. már egyidejűleg 13 külkereskedelmi vállalat között lehet választani. de jelentős a verseny a könnyűipari és a mezőgazdasági külkereskedelem területén, a szabadalmak, licenciák értékesítésében, a nemzetközi szállítmányozás területén is.

ugyanazon a piacon több magyar vállalat azonos cikkel való megjelenésével kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok vegyesek. pozitív hatása, hogy aktívabb, színvonalasabb munkára ösztönzi a külkereskedelmi vállalatokat. kedvező hatásai mellett azonban a verseny még nem eredményezte az elvárt mértékben új termékek, kedvezőbb értékesítési lehetőségek és piacok feltárását, hanem zömmel a már meglévő, és eddig is értékesített árualapok, piacok és nyereség feloszlásához vezetett. ennek fő oka, hogy e rendszert olyan időszakban vezettük be, amikor a magyar exportkinálat nem nőtt kellően.

a párhuzamos piaci fellépést - az exportkinálat fejlődésével párhuzamosan - a jövőben is fejleszteni kell azokon a területeken, ahol ebből előnyök származnak. el kell érni, hogy a vállalatok együttműködésüket a körben maguk szervezzék és az együttműködési szabályok megsértésének káros következményeit közvetlenül érzékeljék és viseljék. vannak viszont olyan piacok, árucikkek és tevékenységek, ahol a több magyar vállalat egyidejű megjelenéséből a piacokon érvényesülő szabályozás, vagy az árucikkek forgalmának sajátosságai miatt előnyök nem várhatók.

a szakosított és a külkereskedelmi jogositványt kapott termelő vállalatok nagy és nehéz feladatokat oldottak meg eddig is. egyik csoportba tartozókat sem lehet általános, közös jelzővel minősíteni. mindkét kategóriában vannak jó, közepes és gyenge vállalatok. tapasztalataink szerint a minősítést alapvetően két tényező dönti el: az értékesítés termelési háttere és a vállalatot irányító tevékenység színvonala. /folyt. köv./ kö

14.44 200684 2532

sp0040 2 130 mtib3030 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /29. rész/

a szakkülkereskedelmi vállalatok néhány év alatt sokat változtak, többségük megértette, hogy ki kell érdemelni és meg kell tartani a belföldi partner és a külföldi piac bizalmát. kevesebb a kényelmes bürokratizmus, a külkereskedői rátartóság, jobb a szakmai hozzáértés. az elmúlt két évben néhány külkereskedelmi vállalat belföldi partnereivel szoros együttműködésben végzett tevékenységének kiemelkedő eredménye sorsdöntő volt az ország fizetési képességének megtartásában. mégsem mondhatjuk, hogy elég, a nemzetközi mércének és saját igényeinknek megfelelő vállalatunk és szakemberünk van. a külkereskedelmi jogositványt kapott termelővállalatok munkájának színvonala szintén sokféle, a kiemelkedőtől a gyengéig minden fokozat megtalálható. sokéves tapasztalatunk szerint a termelés és külkereskedelmi tevékenység szoros összekapcsolása egyértelműen előnyös és indokolt, de a szervezeti forma önmagában a munka minőségét még nem dönti el.

hetényi elvtárs részletesen foglalkozott ez évi gazdasági helyzetünk főbb összetevőivel. a külső piaci körülmények számunkra lényegesen előnyös új feltételeket nem ígérnek. a nyugati gazdaságokban helyenként észlelhető, visszaesésekkel tarkított élnélkülés nem jelez általános fellendülést. ha ez mégis bekövetkezne, mivel mindenki erre vár, még élesebb piaci versenyrel találjuk szemben magunkat. a külső körülmények nemcsak a magyar, hanem minden más gazdaság számára is egyre bonyolultabbak, másképp nehezebbek, mint ez előtt. a külső nehézség valós eleme mai gondjainknak, de pusztán gyakori emlegetése önmagában se fel nem ment, se el nem igazít bennünket teendőink dolgában. egyetlen lehetséges kiút, hogy gondolkodásunkat, munkánkat a helyzethez igazítjuk. világosan kell látnunk, hogy az a teljesítmény, amely tegnap elég volt, ma kevés.

teendőinket a következőkben fogalmazhatjuk meg:

1./ erőteljes tervező, gazdaságsszervező és exportértékesítő munkával biztosítanunk kell a szükséges külgazdasági egyensúlyt 1984-ben; csak ezáltal alapozhatjuk meg az 1985. évi és a VII. ötéves tervet.

2./ már 1984-ben, de 1985-re mindenképp olyan szabályozást kell érvényesítenünk, amely gazdaságunkat az előző pontban megfogalmazott teljesítményre ösztönzi, a termelés, felhasználás minden területén.

3./ ehhez céltudatos, egységes cselekvésre van szükség.

4./ az új helyzetnek megfelelő kereskedelempolitikai és kereskedelemsszervező programot kell kidolgozni valamennyi fő piac viszonylatában. /folyt. köv./ kö

14.44 200684 2531

sp0041 2 130 mtib3031 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /30. rész/

5./ a külkereskedelmi szervezetet úgy kell továbbfejleszteni, hogy a fenti célokat a legjobban szolgálja.

kereskedelempolitikai és külkereskedelmi irányító munkánkban a beszámolóknban jelzett fő irányokat kell továbbra is követnünk annak érdekében, hogy feladataink teljesítéséhez minél kedvezőbb feltételeket biztosítsunk a külkereskedelemben is.

egy törvény akkor felel meg rendeltetésének, ha időtálló, és egy adott terület szabályozásában hosszú távon irányt mutat. a külkereskedelmi törvény az elmúlt tíz évben betöltötte szerepét. megfelel azoknak a kívánalmaknak is, amelyeket időközben a központi bizottság 1977 októberi határozata, illetőleg az mszmp xii. kongresszusa a külkereskedelemmel szemben támasztott.

tíz év tapasztalatai feljogosítanak arra, hogy a külkereskedelmi törvényt alkalmasnak tartsuk azoknak a feladatoknak a megoldására is, amelyeket a központi bizottság ez év április 17-i állásfoglalásában fogalmazott meg. a törvény lehetőséget ad a külkereskedelmi igazgatás és a külkereskedelmi szervezet megfelelő, folyamatos továbbfejlesztésére.

a külkereskedelmi irányítás feladata a jövőben is az lesz, hogy a külkereskedelmi törvény keretei között minél hatékonyabban járuljon hozzá a népgazdaság külkereskedelmi feladatainak teljesítéséhez - mondotta befejezésül a külkereskedelmi miniszter, megköszönve az országgyűlés kereskedelmi bizottságának segítő tanácsait és bírálatát. /mti/

km zsu/kö hgy
14.47 200684 1504

--

sp0042 2 130 mtib3032 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /31. rész/

a miniszteri beszámolót vita követte.
szabó imre /hajdu-bihar m. 15. vk./, a hajdu-bihar megyei tanács

elnöke, az országgyűlés kereskedelmi bizottságának képviselőjében elmondta: e testület kollektív véleménye, hogy a törvény az elmúlt egy évtized alatt megfelelően szolgálta a magyar népgazdaság érdekeit. olyan keretet adott, amely cselekvési teret biztosít a kormányzat számára is, de lehetővé teszi, hogy a vállalatok kifejlészthessék önálló exporttevékenységüket, termelés- és termékszerkezetüket úgy alakítsák, hogy abban állandóan előtérben legyenek a nemzetközi piac követelményei.

a kereskedelmi bizottság szerint a jelenlegi helyzetben különösen fontossá vált a külkereskedelmi kapcsolatok szervezése, fejlesztése az állami munka egész területén. az eltelt időszakban együttműködésünk a szocialista országokkal - mindenekelőtt a kgst tagjaival, ezen belül a szovjetunióval - meghatározó jelentőségű volt. a jövőben is fontos feladat, hogy ezeket a kapcsolatokat fejlesszük, és a nemzetközi munkamegosztásból adódó előnyöket maximálisan kihasználjuk. csak helyeselni lehet azt a törekvést, hogy bővüljenek kereskedelmi kapcsolataink a fejlett tőkés országokkal. jogos igénynek tekinthetjük, hogy a velünk szemben - elsősorban a közös piac országai részéről - megnyilvánuló hátrányos megkülönböztetéseket megszüntessék, és a versenytársakkal azonos feltételek között biztosítsák a magyar termékek piacra jutását. ennek elérése érdekében diplomáciai fellépésre is szükség van.

ma már 217 vállalat rendelkezik magyarországon önálló külkereskedelmi joggal. az előadó kifejtette: az ezzel kapcsolatos tapasztalatok egyértelműen kedvezőek, a termelő ma már ugyanis jobban érzékeli a piac követelményeit, közvetlenebbek a hatások, s ennek eredményeként gyorsabb az alkalmazkodás is. ám ezek a tapasztalatok arra is figyelmeztetnek, hogy az önálló külkereskedelmi jog átvételének és helyes gyakorlásának komoly közgazdasági következményei vannak. akadnak ugyanis olyan területek, ahol az eredményes külkereskedelmi munka ezután is koncentrált fellépést tesz szükségessé. a bizottság határozottan állást foglal abban, hogy az önálló exportjog további kiterjesztése kívánatos, a vállalati monopolhelyzeteket tovább kell korlátozni, főleg azokon a területeken, ahol az árualapok folyamatos biztosítására mód van.

/folyt. köv./ kö
16.31 200684 2413

--

sp0043 2 130 mtib3033 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /32. rész/

bizonyos jelek arra is utalnak, hogy a külkereskedelmi tevékenységet szabályozó pénzügyi és más rendelkezések összhangja még nem mindenkor és mindenhol tökéletes. a szabályozók sokszor csak a termelőt érintik, holott az ideális az lenne, ha a teljes folyamat mindegyik résztvevőjét, vagyis az alapanyaggyártót, a feldolgozót és a külkereskedőt egyaránt ugyanarra ösztönöznék: a versenyképes, a népgazdaság számára gazdaságosan értékesíthető termékek exportjának növelésére. a gondok közé sorolható az is, hogy egyik-másik külkereskedelmi vállalat igen vonakodva veszi tudomásul a monopolhelyzet megszűnését. ez a negatív magatartás valószínűleg abból a téves nézetből ered, amelyik az állam külkereskedelmi monopóliumát vállalati monopóliumnak képzeli.

a továbbiakban a képviselő szólt a külkereskedelmi szakember-utánpótlás gondjairól. elmondta, hogy fiatal, jóképzett kereskedők nem mindig jutnak képzettségüknek megfelelő beosztásba. indokolt az utánpótlás-képzést felülvizsgálni abból a szempontból, hogy vajon teljes egészében megfelel-e a korszerű követelményeknek. tolmácsolta a kereskedelmi bizottságnak azt a véleményét is, hogy megítélésük szerint a külkereskedelemben nem honorálják megfelelően a kiemelkedő teljesítményt nyújtók munkáját.

marton jános /győr-sopron m. 3. vk./, a rábatext győri

textilipari vállalat nyugalmazott igazgatója felszólalásában hangsúlyozta: győr-sopron megye iparának jelentős a külkereskedelmi forgalma, ezért ebben az országrészben különösen fontos megkeresni azokat a lehetőségeket, amelyek a magyar külkereskedelem rugalmasságát, alkalmazkodó képességét tovább javíthatják. a képviselő rámutatott: a törvény megalkotására szükség volt, az kiállta az idők próbáját, külkereskedelmi politikánk jelentős változásainak szakaszát, módosítására jelenleg nincs szükség. annak érzékeltetésére, mit lehet tenni a külkereskedelmi munka javítása és az export bővítése érdekében, marton jános több konkrét példát mondott. emlékeztetett arra: győr-sopron megyében egyre gyakrabban előfordul, hogy a hazánkba érkező külföldi kereskedők olykor azonnali üzletkötési szándékkal jönnek, de terveik megvalósítására alig van lehetőségük. az adminisztráció elhúzódása miatt az üzletkötések gyakran meghiúsulnak. /folyt. köv./ kö

16.32 200684 2337

--

sp0044 2 130 mtib3034 /parlament/

az országgyűlés nyári.../33.rész/

a képviselő rámutatott: a tőkés piacokon több hazai vállalat versenyképességét csökkentti, hogy 1984-től a bérhez fűződő terhek megemelkedtek. felvetette: talán eredményes lenne iparáganként egy-egy vállalat helyzetét megvizsgálni és a bérterheket adó formájában megállapítani. a jelenlegi központi döntés ugyanis nem ösztönzi a tőkés exportot. a továbbiakban kifejtette: napjainkban lehetőség van párhuzamos export lebonyolítására is. a tapasztalatok szerint erre akad több jó példa is, de ma még nem mondható el, hogy a várt versenyeztetés jelentős többletet eredményezett volna. ennek az is oka, hogy a profiltgazda külkereskedelmi vállalat nem fogadja szívesen, ha a gyártó cég saját érdekeit szem előtt tartva, más utat kíván járni.

júhász mihály /budapest, 65.vk./, a papiripari vállalat

vezérigazgatója méltatva a tíz évvel ezelőtt alkotott törvény jelentőségét, rámutatott: az új jogszabály megfelelő kereteket teremtett a mindenkori közgazdasági követelményekhez igazodó külkereskedelmi munkához. ennek a rugalmas szabályzati rendszernek köszönhetően az utóbbi években kedvező folyamatok bontakoztak ki, amelyek alapvetően hozzájárultak az országos célok előmozdításához, az egyensúlyi helyzet megőrzéséhez, elért vívmányaink megvédéséhez. még komolyabbak is lehetnének az eredmények - mondotta - ha az új együttműködési formák „gyermekbetegségei”, nem fékeztek volna le a változások ütemét.

az egész társadalom reálisabban ítéli meg gazdasági lehetőségeit, mindinkább tudatosodott, hogy előrelépésünk meghatározója: miképpen tudjuk kihasználni erőforrásainkat - hangsúlyozta. utalt arra, hogy az iparban a vállalatok mindegyikének tevékenységét áthatja az új jogszabály szelleme, s igazodnak a világpiac értékeitéhez.

a képviselő elismerően szólt arról, hogy határozott javulás tapasztalható az iparvállalatok és a külkereskedelmi vállalatok együttműködésében. példaként a papiripari vállalatot említette, amelynek jelenleg 24 külkereskedelmi vállalattal van szoros és rendszeres munkakapcsolata. egyértelműen leszögezte: a korábinál jobb partnereivé váltak egymásnak.

- közös ügyekben közösen érdekelt társak lettünk, s ez teremti meg a folyamatos együttműködés alapjait - állapította meg. /folyt. köv./ -a

16.35 200684 2308

--

sp0045 2 130 mtib3035 /parlament/

az országgyűlés nyári... /34. rész/

a párhuzamos kereskedelmi jogok érvényesülését is kedvező jelenségnek minősítette, mert ebben a helyzetben mozgásba lendültek a megcsontosodott, igencsak merevnek bizonyult kapcsolati rendszerek. ennek következtében jelentős, jó célra méltó és fordítható energiák szabadultak fel. ugyanakkor a cselekvő- és vállalkozó készség is szélesebb teret kapott. a párhuzamos kereskedelmi jog megszerzésének lehetősége a partnereket rugalmasabbá tette - mondotta juhász Mihály, majd azokról a tényezőkről beszélt, amelyek - megítélése szerint - a még eredményesebb végrehajtást akadályozzák. kiemelte: a kívánatosnál lassabban alakul át termelési szerkezetünk, s mintha nem növekedne kellő mértékben azoknak a tehetséges szakembereknek a száma - dolgozzanak akár a külkereskedelemben, akár az iparban -, akik nyelveket tudnak, s méltán képviselik hazánkat a különböző tárgyalóasztaloknál.

radnóti Lószló /somogy m., 10.vk./, a csurgói napsugár

ipari szövetkezet nyugalmazott elnöke elsősorban a külkereskedelmi jog kiterjesztésével kapcsolatos kérdéseket feszegette. az ennek bevezetése óta eltelt rövid idő ellenére már vannak pozitív eredmények, például a termelők és a külkereskedelmi vállalatok kapcsolatából eltűnőben van egy hibás gyakorlat: az alkalmazkodás kényszere az erőfölénnyel bíró partnerekkel szemben. a kapcsolatok lényege, szelleme változott meg, az érdemi ügyintézés időben és tartalmilag is javult. mindazonáltal a külkereskedelmi jogu vállalatok között a mai napig sincs biztosítva az egyenlő feltételek közötti verseny lehetősége.

felhívta a figyelmet az ugynevezett kisvolumenű export felkarolásának és ösztönzésének fontosságára is, mondván: ezek a tényezők összességükben jelentős szerepet játszhatnak országunk külkereskedelmében. javasolta azt is, hogy a külkereskedelmi vállalatok bonyolítási jutalékát és árrés-előírásait vizsgálják felül: ezek a jutalékok és árrésesek ugyanis távolról sem elegendőek ahhoz, hogy fedezzék a vállalatok munkájával összefüggő, legszükségesebb költségeket. felszólalása befejező részében a somogy megyei képviselő hangsúlyozottan szólt a határmenti árucserreforgalommal kapcsolatos kérdésekről. ennek fontosságát ma már mindenki elismeri - mondotta -, ám mégis több adminisztratív, bürokratikus jellegű előírás nehezíti a további fejlődést. javasolta: a döntésre hivatott szervek - nem veszítve szem elől, hogy az ellátás színvonala, a választék bővítése nagymértékben javítható a határmenti kereskedelem révén - fokozottan figyeljenek e tevékenység támogatására. /folyt.köv./ -a

16.52 200684 2602

17

-.-

sp0046 2 130 mtib3036 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /35. rész/

dr. varga jános /pest m. 11. vk./, a monori állami gazdaság

állatorvosa felszólalásában utalt arra: a pest megyei mezőgazdasági üzemekben élénk az érdeklődés az exportfejlesztő beruházások iránt. így készült el például a ráckevei hűtőház, az ócsai galambtelep és befejezéséhez közeledik az albertirsai hűtőház építése. ezek, az exportfejlesztő hitelek is igénybe vevő beruházások elérték céljukat: a működésükből származó export meghaladja a 25 millió dollárt. az exporttevékenységgel kapcsolatos tapasztalatok igen sokszínűek, tükrözik a külkereskedelmi törvény végrehajtásának pozitív és negatív vonásait egyaránt - fejtette ki a képviselő. a mezőgazdaságban a termelők és a külkereskedelmi vállalatok kapcsolata zömében megfelel a partnerek s a népgazdaság érdekeinek, a termelők piaci információi azonban gyakran még hiányosak: elsősorban a galamb-, a sertés- és a csirke-értékesítésnél tapasztalhatók emiatt gondok.

a külkereskedelmi vállalatok szervezeti fejlesztésének minisztériumi koncepciója - amely új külkereskedelmi jogok odaítélését, a vállalatok közötti választás lehetőségét, párhuzamos profilok kialakítását tűzte ki célul - találkozott a termelők érdekeivel - hangoztatta a képviselő. - a szervezeti fejlesztés végrehajtásának vannak azonban kedvezőtlen tapasztalatai is. a profilgazda külkereskedelmi vállalatok gyakran hatóságként lépnek fel, és adott területen a külkereskedelem egyedüli letéteményeseinek érzik magukat: ez a magatartás időnként késlelteti, esetleg meg is hiúsítja a kereskedelmi tárgyalásokat. az új külkereskedelmi jogok odaítélésénél gyakran vetik fel ellenérvként a profilgazda nagyvállalatok a kisebb üzemek külkereskedelmi jártasságának hiányát - tapasztalatot szerezni viszont csak az tud, aki erre lehetőséget kap - mondotta dr. varga jános, majd kifejtette: a friss zöldség- és gyümölcskivitelben sajnos nincs előrelépés, a piachoz való rugalmas alkalmazkodás egyaránt hiányzik a kereskedőnél és a termelőnél.

tóth istván /bács-kiskun m. 9. vk./, a kiskunmajsa és környéke

vizgazdálkodási társulat főmérnöke felszólalásában rámutatott: a külkereskedelmi törvény hozzájárult a termelő vállalatok és a külkereskedelemmel foglalkozó szervezetek közötti együttműködés közös érdekeltségen alapuló rendszerének megalapozásához. /folyt. köv./ kö

17.00 200684 2389

17

-.-

sp0047 2 130 mtib3037 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /36. rész/

részletesen szolt továbbá arról, hogy megyéje termelői miképpen járulnak hozzá az ország külkereskedelmi céljainak eléréséhez. emlékeztetett rá, hogy bács-kiskun gazdaságára főleg a mezőgazdaság és az élelmiszeripar a jellemző; a megye exportjának e két terület adja mintegy 70 százalékát. a kedvező szabályozóknak köszönhetően dinamikus fejlődött az ipar is, a vállalatok mindinkább felismerték az exportálásban rejlő gazdasági előnyöket, és az ipari szövetkezetek is egyre fokozták erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy növekedjék kivitelük.

a képviselő részletesen kitért a bortermelők és a telt palackokat külföldön megvételre kínáló külkereskedelmi vállalatok közötti együttműködésre hangoztatva, hogy a szorosabb érdekeltség megkövetelné egy olyan szervezet létrehozását, amely e problematikát teljességében vizsgálná, s így hozna megfelelő intézkedéseket. tóth istván nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy nem költségvetési juttatással kellene ezeken a nehézségeken urrá lenni, hanem gyakorlatiasabb pénzügyi szabályozással, a vállalati jövedelemszabályozás néhány elemének módosításával.

szolt arról is, hogy az exportkötelezettségek teljesítése szorosan összefügg az előállításához szükséges anyagok behozatalával, a megrendelt tételek hiánytalanságával, s minőségével. ennek kapcsán újólá emlékeztetett rá, hogy az e téren dolgozó vállalatok érdekeltsége nem egyértelmű: a szabályozás vállalati szférába utalja a megegyezést, ám ennek kimenetelét végső soron a vállalatok gazdasági erőviszonyai szabják meg. a háttérparról elmondotta: megfelelő üveg, címke, doboz nélkül ma már ugyancsak nehéz megnyerni a vásárolni szándékozókat. felvetette új hűtőházak építésének szükségességét is, mert megítélése szerint hosszabb távon aligha járható út, hogy termékeinket jugoszláv és osztrák szomszédainknál tároljuk - valutáért.

tóth istván végezetül arra hívta fel a figyelmet, hogy a külkereskedelem munkája akkor lehet még eredményesebb, ha a népgazdaság és a termelő érdekei egyaránt érvényesülnek.

/folyt. köv./ kö
17.03 200684 2103

M

--

sp0048 2 130 mtib3038 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /37. rész/

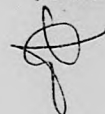
a beszámolóhoz több hozzászóló nem jelentkezett, a vitát veress péter foglalta össze.

a külkereskedelmi miniszter bevezetőjében rámutatott arra, hogy a hozzászólások a külkereskedelem, és mindenekelőtt a kivitel valamennyi érdemi kérdését érintették. egy sor gyakorlati javaslattal, észrevétellel, kritikával külön vizsgálat során is foglalkoznak majd.

a hozzászólók közül többen beszéltek az exportösztönzésről. ezzel kapcsolatban a miniszter elmondta: már az ideai szabályozásban is arra törekedtek, a jövő évben pedig mindenképpen szeretnék elérni, hogy mind a konvertibilis, mind a rubel elszámoláshoz export ösztönzése egyszerűbb, világosabb, áttekinthetőbb legyen. a szakemberek ugyancsak régóta foglalkoznak a beszállítók devizaérdekeltségével, az exportra termelők ösztönzöttségével is. a le) (hető legjobb megoldást keresik, amelyet leginkább egy jól működő árrendszer, s adóvisszatérítés jelentené: a kettő együtt a kivitel jelentős részét kifizetővé teheti. a külkereskedelmi miniszter aláhozta, hogy az export-szabályozással kapcsolatos valamennyi elhangzott megjegyzést, bírálatot, javaslatot figyelembe vesznek a szabályozó rendszer továbbfejlesztésénél.

a hozzászólásokban sok szó esett a határmenti árucseréről, s az ugynevezett null-szaladás megoldásokról. mindkét forma egyre több áru kivitelét, mind több importját teszi lehetővé, és erősíti a magyar, illetve a külföldi vállalatok együttműködését. a külkereskedelmi miniszter kifejtette: tény, hogy mindkét külkereskedelmi formának bizonyos árfelhajtó hatása is van, ez azonban minden olyan ügyletnél tapasztalható, ahol szoros árukapcsolás van az export, illetve a behozott termék között. a határmenti árucseré egyébként az egyik leggyorsabban fejlődő külkereskedelmi ág volt az elmúlt esztendőben: jugoszláviával például akkora a határmenti forgalom, hogy meghaladja számos nyugat-európai országgal kialakult külkereskedelmi forgalmunkat. sajnos, még időnként sok a bürokratikus elem a határmenti árucserében, és előfordul olyan eset is, hogy a kivitt magyar áru ellentétele nem érkezik be. ez veszteség a vállalatnak és a népgazdaságnak egyaránt, a külkereskedelmi igazgatás ezért mind biztonságosabb megoldásokra törekszik, s talán ezért tűnnek olykor tulszabályozottnak ezek az eljárások.

/folyt. köv./ kö
18.08 200684 2346

--

sp0049 2 130 mtib3039 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /38. rész/

a külkereskedelmi miniszter reagált a párhuzamos külkereskedelmi jogok engedélyezésével foglalkozó hozzászólásokra is. ezzel kapcsolatban egyebek között kifejtette, hogy minél több magyar vállalat jut külkereskedelmi joghoz, annál több ellenzője van ennek, mert mindenki védi a saját pozícióját. ha sikerül megteremteni a megfelelő árukinálatot, ösztönzőrendszert és teljesítőképességet; ha sikerül elérni, hogy a gazdaság sokféle terméket, több vállalaton keresztül is fel tud ajánlani - akkor szabadabb teret lehet adni a versenytársak is. már a mostani szabályozásnál is foglalkoznak olyan áttekinthetőbb, egyszerűbb megoldások kialakításával, amelyek lehetővé tennék, hogy a vállalatok egymás között, rövid úton tisztázzák a vitás ügyeket. a jövőben több „automatizmus”, érvényesül majd, s kevesebb szerep jut a hatóságnak, a hivatalnak.

a kis volumenű forgalom is „szem előtt marad”, a jövőben: több vállalatot megbíztak az apró tételek forgalmazásával /és ezt a célt szolgálja a megyei külkereskedelmi képviselői rendszer megteremtése is/. azonban a kis tételeknek is versenyképesnek kell lenniük a minőség, az ár, a szállítási határidő és más jellemzők tekintetében - hangsúlyozta a miniszter.

többen szóltak a külkereskedelmi árrésről is: veress péter egyetértett azzal az észrevétellel, hogy ez az árrés nem egy esetben ma már az elemi költségek fedezésére sem elégséges. elfogadhatatlan viszont, hogy a külkereskedelmi vállalat spekulatív módon, utólagos alkuval próbálja partnerén behajtani indokoltnak vélt jövedelmét, bevételét.

a külkereskedelmi miniszter összefoglalójában beszámolt arról: a behozatali szabályozás ügye napirenden van, s kialakításában fel kívánják használni azokat a kedvező tapasztalatokat, amelyeket a referencia-szabályozás során szereztek.

a külkereskedelmi káderhelyzetéről, a külkereskedők képzéséről veress péter elmondta, hogy a művelődési minisztériummal közösen továbbképzési programot dolgoztak ki a szakemberutánpótlás meggyorsítására, s készek a tervek a középiskolai, illetve a felsőoktatási intézmények nyelvoktatásának fejlesztésére.

határozathozatal következett: az országgyűlés a külkereskedelmi miniszter beszámolóját a külkereskedelemtörvényről szóló 1974. évi III. törvény végrehajtásáról, valamint a felszólalásokra adott válaszát jóváhagyólag tudomásul vette.

ezzel az országgyűlés nyári ülészsaka - amelyen felváltva elnökölt apró antal, péter jános és cservenka ferencné - befejezte munkáját.

x x x

/folyt.köv./ kö
18.12 200684 2568

-.-

sp0050 2 130 mtib3041 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /39. rész/

az országgyűlés nyári ülészsakának eseményei dióhéjban

szerdán ülést tartott az országgyűlés. a nyári ülészsak napirendjének elfogadása után megkezdődött a magyar népköztársaság 1983. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

a törvényjavaslatot hetényi istván pénzügyminiszter terjesztette elő.

ezt követően klabuzai miklós /somogy m. 6. vk./, a siófoki november 7. termelőszövetkezet elnökhelyettese, a törvényjavaslat bizottsági előadója emelkedett szólásra.

a vitában felszólt:

kangyalka antal /songrád m., 15. vk./, a hódmezővásárhelyi mezőgazdasági és szolgáltató vállalat igazgatója;

szabó kálmán /budapest, 36. vk./, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem tanára;

jávorkai istván /komárom m., 2. vk./, a tatabányai szénbányák vállalat főaknásza;

kadlecsik miklós /fejér m., 11. vk./, a kálozi vörös lobogó tsz növényvédelmi szakirányítója.

ezután hetényi istván válaszolt a vitában elhangzottakra, majd határozathozatal következett: az országgyűlés a törvényjavaslatot egyhangulag elfogadta.

második napirendi pontként veress péter külkereskedelmi miniszter számolt be a külkereskedelemről szóló 1974. évi iii. törvény végrehajtásáról.

szünet után az országgyűlés kereskedelmi bizottságának képviselőjében szabó imre /hajdu-bihar m., 15. vk./ a hajdu-bihar megyei tanács elnöke szólott.

a vitában felszólt:

marton jános /győr-sopron m., 3. vk./, a rábatext nyugalmazott igazgatója;

juhász mihály /budapest, 65. vk./, a papíripari vállalat vezérigazgatója;

radnóti lászló /somogy m., 10. vk./, a csurgói napsugár ipari szövetkezet nyugalmazott elnöke;

varga jános /pest m., 11. vk./, a monori állami gazdaság állatorvosa;

tóth istván /bács-kiskun m., 9. vk./, a kiskunmajsa és környéke vízgazdálkodási társulat főmérnöke.

/folyt. köv./ kö
18.13 200684 1944

--

sp0051 2 130 mtib3042 /parlament/

az országgyűlés nyári ülészsaka /40. rész/

ezután veress péter válaszolt a képviselői hozzászólásokra, majd határozathozatal következett: az országgyűlés a beszámolót tudomásul vette.

ezzel az országgyűlés nyári ülészsaka - amelyen apró antal, péter jános és cservenka ferencné felváltva elnökölt - véget ért.

az ülészsakról tudósítottak: baumann lászló, dénes istván, kárpáti miklós, nagy attila és seregi lászló. /mti/ a/zsu/kö ag hgy
18.14 200684 0459

--

sp0052 2 130 mtib3043 /parlament/

javítás!

az országgyűlés nyári ülészsaka /19. rész/ 3. bek. 7. sorában a szöveg helyesen:

... pótlólagos támogatásra, kiegészítésre. az állami ...

/mti/ kö
18.56 200684 0224

BP

--

MTISzerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.0081x

Belföldi hírek

budapest, 1984. június 21.

bel

c s ü t ö r t ö k

sb0001 4 150 mtib1001

csaknem ötven millióval több téglá a magánlakás építőknek

1984. június 21. - a téglá- és cserépipari tröszt gyárai az utóbbi hónapokban csaknem valamennyi szombaton és vasárnap dolgoztak, hogy a magánlakásépítők részére növelhessék szállításaikat. minden alkalmat megragadtak arra, hogy bővítsék a termelést. a hagyományos gyárak például, amelyek a nyers, nedves téglát a szabadban szárítják, jelentős kockázatot vállalva a szokottnál hamarabb megkezdték a téglagyártási idényt, de az időjárás többször is visszavetette munkájukat. az éjszakai fagyok öt millió nyers téglát tettek tönkre, majd a gyakori esőzések miatt a páradus levegő lassította a szárítást. ezért elsősorban az alagut-kemencékkel és más szárító-berendezésekkel ellátott negyven korszerű gyár dolgozóira hárult a termelés terven felüli növelésének feladata. a gyártás közbeni karbantartás kiterjesztésével, a nagyjavítási munkák jelentős meggyorsításával és átütemezésével s a szombat-vasárnapos műszakokkal teremtették meg a többlettermelés feltételeit.

több mint 10 százalékkal teljesítették túl előirányzatukat a solymárvölgyi, a mohácsi, az őrbottyáni, a békéscsabai ii., a fehérgyarmati és a mezőturi üzem dolgozói. az év első öt hónapjában végeredményben a tröszt gyárai 48 millió kisméretű téglának megfelelő falazóanyaggal készítettek többet, mint a múlt év azonos időszakában. ebből a többletből csaknem 1400 családi ház épülhet fel. azzal is a saját ház építőknek segítettek, hogy a 48 milliós többletből 39 millió a korszerű hőtechnikai szabványoknak megfelelően készült poroton, termoton, uniform és rába-típusú hőtakarékos falazóanyag.

MUNKASZÁM:

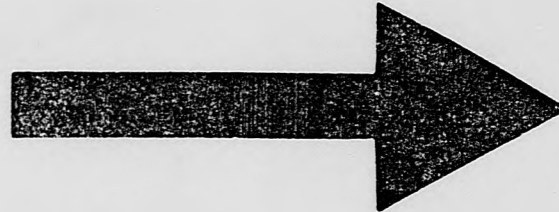
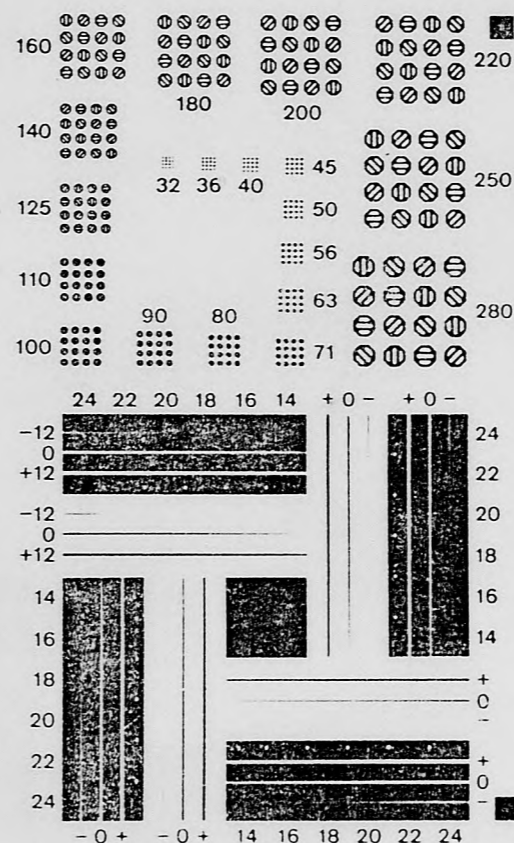
A/7

FELVÉTEL:

629

Készítette: FARKASNÉ

OSZK.

FOLYTATÁS